

9167

Bibl. Jap.

IV

Daty w życiu Bohdana Zaleskiego

1) 1
Józef Bohdan Zaleski urodził się 2/14⁺ lutego 1802 w Bohatyrcu na Ukrainie

21 lutego 1802 śmierć jego matki Marii Bonkatowej, ^{Chrost 3/15 lutego w Stawiszczach.}

Przeważnie lata spędził w Medwedoncu ^(powiat Kaniowka) u Ciotki Kundirowej

w 1809 oddany na kurację Tujewi w Czuczynie nad Dnieprzem 18 miesięcy

w 1811-1812 w życzkach w powiecie Kaniowskim u Ciotki Jasińskiej

1812-1820 w Humaniu, w szkole Szarytanów

8 września 1820 wyjazd z Ukrainy do Warszawy.

1821-1822 pobyt w Warszawie, uczęszczenie Kursów Uniwersytetu

1823 Marzec-Maj w Płocku

1824-1825 w Płocku, pismo raptod Damian Wiśniewiecki i Czapki

1825 w Lesznie pod Kutnem pismo Fiołek i Odmiara, jesiń w Warszawie

1826 w Hycanin w Warszawie

1826 w listopadzie w Rawie, podróż do Słazku

1827 1° lutego w Rawie, krótko w Warszawie, powrót do Rawy 18 lutego

1827 w Sobaczewie w listopadzie

1828 w Sobaczewie, kilka dni w Krakowickim, napisanie Prusalki w Grudniu, a przy końcu tego miesiąca podróż do Bonnńskiego i do Wroclawia

1829 w jesiń w Warszawie

1830 Marzec w Sobaczewie, listopad Sowstanie, wjeżdż do 1° pułku strzelców polowych

^{miarowany pod porucznikiem}
^{2^o p. Stanisławskim}
1831 Bitwa pod Grochowem, pod Mitotną, gdzie był adiutantem J^o Chłopińskiego z Sewerynem Mieliżyńskim i Klemem Januszem Retworynskim. Lipiec 1831 wyjazd za wybrany podjęcie powiatu Tatarskiego na

Ukrainie, 9 lipca przyjechał przez Taby podgor. Bitwa pod Haniłowem, pod Dobrami i

8° września wyjazd z Warszawy, wkręcenie do Starych Brud, kurantanna w Prudnicy, wyjazd, przejazd przez Słazk do Ostrowca i do Lwowa, pobyt w Lwowie. Wyjazd, zamek Antkiewiczów, Tatarski podróż w Tatrach z Gotszyńskim.

1832. Wyjazd do Francji z Wrocłajem, ^{przez Kraków, Białymię, Wiedeń, Paryż, Wittenberg, Szwajcaryę, w} przyjazd do Paryża, ^{Zasichu (14 lipca 1832) w Strasburgu (17 lipca 1832)} mieszkanie najpierw w hoteliku na quai St. Michel, potem w listopadzie rue Jeanneville hotel de Normandie.

1833 mieszkanie w Sevis (Caen), w listopadzie wyjazd do Anglii, 1° października w Marzli w grudniu w Saryju,

- 1834 → — Styczeń w Paryżu me et hotel Vivienne, luty w Severs hotel du Nord, ~~1834~~
- 1834 — 1° października w Martylji, w Tulonie, w Paryżu, w Nicei, powrót z Mickiewiczem
którego spotkał w Lyonie, 10 dni w Fontainebleau
- 1835 — w Severs, w grudniu 23° w Strasburgu (Złota Duma)
- 1836 — Styczeń w Strasburgu, Maj w Roberteau pod Strasburgiem, Lipiec w Kolohrim 2 lipca
(Cieśni Serbskiej) — Wyjazd do Kehl zaproszenie z rodzimym D. Sowiatońskiego, w Wiedniu
powrót do Kolohrim, w grudniu wyjazd 31° grudnia w Valence
- 1837 — 2 stycznia w Martylji, potem w Endoume ~~1837~~ 15° wyjazd z Martylji
Genua 18 Marca, Livorno 20, Florenca 20 — Perugia 8° kwietnia, Spoleto 9° t.m.,
Rzym 13 kwietnia — G. Maja, Civita Vecchia 12°, Livorno 24, powrót do Endoume: Genoa
- 1838 — Endoume — 21 Wiednia, wyjazd do Paryżu, ^{w końcu sierpnia w} Severs ^{w Paryżu w} Fontainebleau 30 grudnia ^{w Paryżu 21 października okolicie grudnia}
- 1839 — Styczeń Fontainebleau
- 1840 — — d^o: 19 Maja w Glombur do 5 lipca, Lausanne lipiec, podroz po
Szwajcaryi z Mickiewiczem. Sierpień 1840 powrót do Fontainebleau
- 1841 — Fontainebleau, ^{na początku} 1° Maja ^{po} pobyt w Paryżu, 5 czerwca w Beaune, pobyt w
Beaune, ^{na początku} 10° września ^{powrót do} Fontainebleau
- 1842 — Fontainebleau
- 1843 — d^o: 10 lutego powrót do Endoume, 12 ^{1^o lutego} Martylja, 14 wyjazd do Włoch
morszem, Civita Vecchia 15 ^{lutego} Maja, ^{do} Rzym 18 Maja, wyjazd 14° Maja, Ateny 23 Maja
Bejrut 29 Maja, Jerozolima 6 czerwca, Rzym sierpień, Lyon 5 września, Metz 12° września
Ostenda 18° września, Paryż grudzień.
- 1844 — Paryż, w maju pobyt w Trappa w Solomus, Caerwic w Fontainebleau
- 1845 — Fontainebleau, w połowie stycznia wyjazd do Paryżu, w czerwcu wyjazd do Kehl,
pobyt w Badenweiler, do 25 lipca, Strasburg, Kolmar, Trappa w ^{Selenburg, Kolmar} ~~Strasburg~~, powrót do
Paryża ^{8 września} do Fontainebleau 29 września
- 1846 — Pobyt w Paryżu w ^{styczeniu} Marcu, ^{w maju} Premier Wielka Trappa, 1° lipca Paryż, ^{26 listopada ślub z panią} 28 listopada
^{w Hotelu Richu} ślub, wyjazd na południe Francji, w Martylji, w grudniu w Paryżu
- 1847 — Paryż, ^{porównanym} wyjazd do Włoch w lipcu, 8° lipca w Rzymie, w grudniu Paryż ^{Barbieroniku}
- 1848 — Pobyt w Batignolles, w czerwcu wyjazd do Oragi, 16 czerwca w Strasburgu

1848 — 3 Lipca w Minden, powrot. w P do Paryżu, w Bruxelli, 15 lipca
w Paryżu, pobyt w Paryżu

1849 Paryż.

1850 w Kwietniu Fontainebleau

1853 — 11 wyjazd z Fontainebleau do Rzymu, 12 Marca w Lyonie, 14^{ty} w Marsylii, 16^{ty} w
Genewie, 19^{ty} w Rzymie, powrot do Fontainebleau 23 Kwietnia.

1853, 1854, 1855 w Fontainebleau aż do 10 stycznia 1860

1860 w styczniu w Paryżu gdzie pobyt stały na Place de la Concorde, potem Rue de Batignolles, nr 2

1861 w Lipcu w Vichy, powrot do Paryża

1861 w Paryżu

1861 w Wrześniu w Boulogne sur Mer, powrot do Paryża

1862 w Fontainebleau w Wrześniu powrot do Paryża

Pobyt w Paryżu do 31 sierpnia 1870

1870 31 sierpnia w St Etienne, 7 Września w Marsylii, 8^{ty} Września w Lyonie

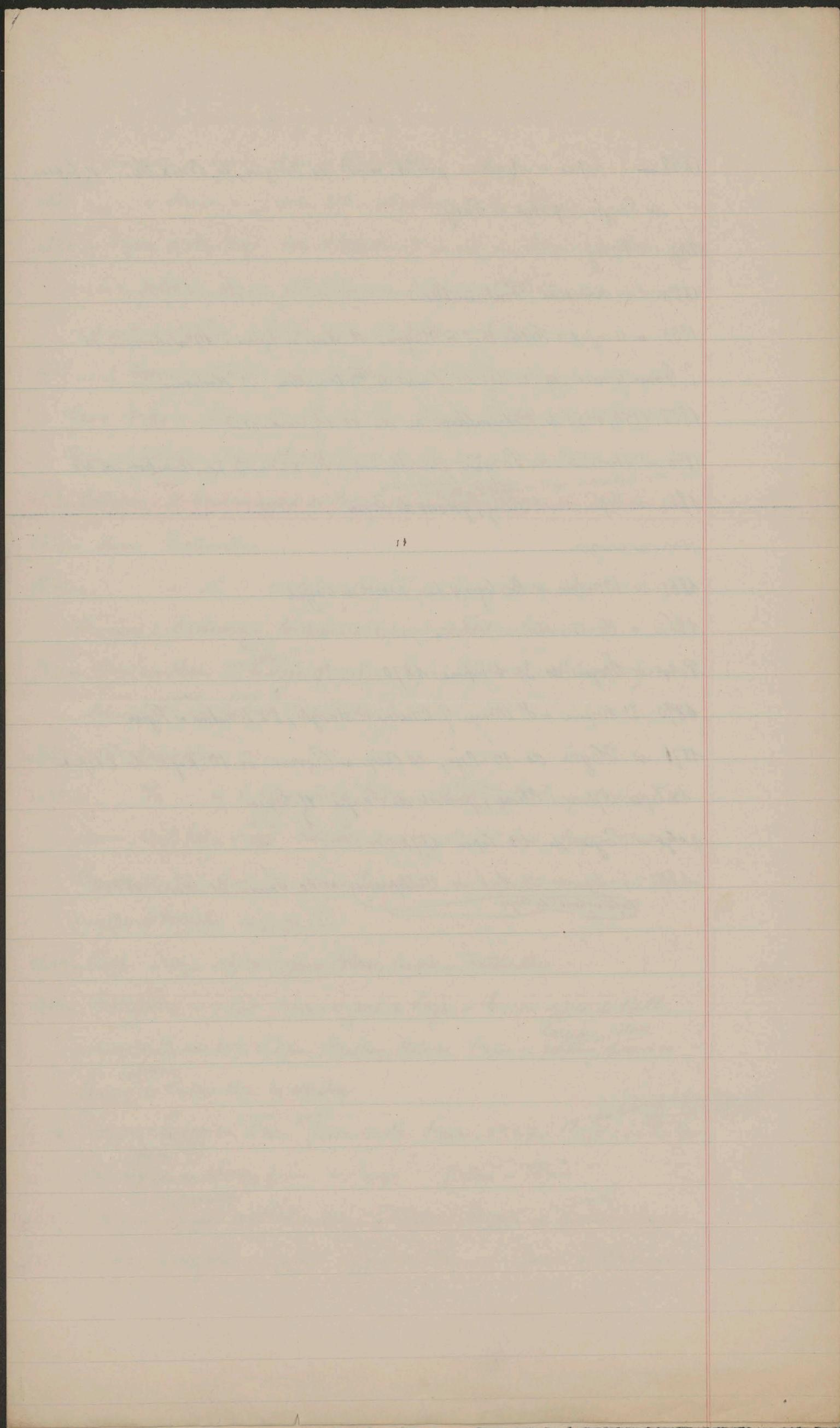
1870 w Hoya do 10 Maja, w Aix en Provence od 10 Maja do 8 lipca

13 lipca 1871 w St Etienne, powrot do Paryża 15 lipca

pobyt w Paryżu do 1^{ty} lipca 1872

1872 1 lipca pobyt w Villepreux aż do śmierci 31 Marca 1880.

Wzrost w paryżski do Paryża.

Daty glowniejsze z zycia Bohdana Zaleskiego

- 2/14 Lutego 1802 urodzenie w Bohatyczu na Ukrainie
- 3/15 Lutego 1802 chrzest w Stawiszczach
- 21 Lutego 1802 smierci Marii Burkatowej, matki Bohdana.
- Pierwsze lata Bohdan spdzil w Medwiodzku (powiat Kamjowki u Ciotki Kumdliczowej; z powodu choroby skornej oddany na kuracje Lujowi w Czuczynie nad Dnieprem, gdzie przezydil 18 miesiecy.
- w roku 1809 oddany Ciocie Gabinskiej w Zerazykach (powiecie Polwitskim.
- w 1811, 1812 wszedl do szkoly Bazyljanow w miejsciu Humaniu, porostal az do roku 1820
- w r 1812 wyjazd z Ukrainy do Warszawy.
- 8 Wrzesnia 1820 wyjazd do Warszawy.
- Wrzesnia 1820 Pobyt w Warszawie, ulepszenie kursow
- 1820, 1821, 1822 Uniwersyteckich.
- Marzec - Maj 1823 Pobyt w Plocku
- 1825 Pobyt w Leszczynowku pod Kutnem
- 1825 (jesien) pisze Fijolek i Odmiana
- 1826 (styczen) w Warszawie
- 1826 (Listopad) w Rawie, podroz do Szlaska.
- 1827 (18 Lutego) w Rawie, krutki pobyt w Warszawie
- 1827 (listopad) powrot do Rawy 18^{go} Lutego
- 1828 w Sochaczewie
- 1829 w Sochaczewie, kilka dni w Krakowstwie
- 1830 napisal Rudalki w Grudniu, a przy koncu tego roku podroz do Poznaniskiego i do Wroclawia.
- 1831 w Sochaczewie, w jesieni w Warszawie
- zaraz po wybuchu powstania wnetd do 1^{go} pułku strzelcow pieszych.
- mianowany podporucznikiem, brał udział w bitwach pod Dobrem, Stanislawowem, Grochovem, Miotosz. W tej ostatniej bitwie petnil obowiazeki adiutanta Generala Chlopickiego razem z Sewerynem Mielkyniskim i ktizciem Januszem Czetwertynskim.
- W lipcu 1831r, wybrany Podstom na Sejm z powiatu Caraszczańskiego na Ukrainie.
- wybor potwierdzony przez Izby poselskie i przyjetny na przedzeniu 9 Lipca.
- 8^{go} Wrzesnia t.r wyjazd z Warszawy, w kroczeniu do starych brud, Kwarantanna w Brodnicy. Wyjazd przez Szlask do Odwieciana i do Lwowa. Pobyt we Lwowie

Rok 1832

Pobyt we Lwowie, wyjazd, Zamek Antkwiżów, Carnio, podroz w Fotrach z Gotschynskim. Wyjazd do Francji z Wocelens przez Kraków, Pommie, Wieden, Bawarie, Wirtemberg, (w całych Niemczech przyjecha bardzo serdecznie), Szwajcarsk. Pobyt w Zurichu 14 lipca, przyjazd do Strasburga (17 lipca 1832). Wyjazd do Paryża w Paryżu, mieszkaniu najpierw w hoteliku na Quai St. Michel, potem w histopadzie rue Jeanmilton, hôtel de Normandie.

Rok 1833

mieszkaniu w Seines pod Paryżem; we wrześniu wyjazd do Abignon, 1cy Sardzierniku w Marogli, powrót do Paryża w Grudniu

Rok 1834

w styczniu pobyt w Paryżu, rue et hôtel Vivienne, Luty w Seines, hôtel de Nord. wyjazd z Seines w Sardzierniku do Martylji, pobyt w Fulonii, w Stoyeres, w Nici, powrót z Mickiewiczem spotkany w Lyonie, 10 dni w Fontaineblau

Rok 1835

Pobyt w Seines, 23 Grudnia w Strasburgu Pobyt w Strasburgu, w Maju mieszkaniu w Robertan pod Strasburgiem, w lipcu w Molsheim, w tym miesiecu podroz do Kehl gdzie zapoznaniu rodziny Darjuna Sowiastowskiego, we wrześniu powrót do Molsheim, 31 Grudnia wyjazd z Molsheim do Valence

Rok 1836

Rok 1837

2cy stycznia przyjazd do Martylji, mieszkaniu w Endoume w bliskiej okolicy Martylji, 15cy stycznia wyjazd z Martylji, pobyt w Geniew 18 Marcia, w Livorno 20, we Florencji 20cy, w Seruzji 8cy Kwietnia, 9cy w Spoleto, przyjeżdż do Rzymu 13 Kwietnia, pobyt w Rzymie do 9cy Maja, w Civita Vecchia 12cy, w Livorno 24, powrót do Endoume i mieszkaniu w Gemenot i znowu w Endoume mieszkaniu w Endoume, 21 Wrośnia

Rok 1838

wyjazd do Paryża, przy końcu ^{Wrośnia} ~~listopada~~ pobyt w Seines do 1cy listopada, pobyt w Paryżu do końca Grudnia, 30 Grudnia wyjazd do Fontaineblau

Rok 1839

Osiedlenie w Fontaineblau w Fontaineblau do 15 Maja, 19cy t. m w Plombiers gdzie zostaje do 5 lipca, wyjazd do Lausanne w Szwajcarii, pobyt w Lausanne, podroz po Szwajcarii z Mickiewiczem, w sierpniu powrót do Fontaineblau gdzie znowu mieska.

Rok 1840

Rok 1841

Pobyt we Fontaineblau do początku Maja, w pierwszym dniu Maja pobyt w Paryżu, wyjazd w pierwszym dniu Maja do Beaune w Burgundii, pobyt w Beaune do 5 Chorwie do początku Wrośnia, potem powrót na state mieszkaniu do Fontaineblau.

Rok 1842

Pobyt w Fontaineblau, state mieszkaniu w tem miesiecu.

Rok 1843

Pobyt w Fontaineblau do pierwszych dni Lutego, 10 lutego przyjeżdż do Endoume, 12cy lutego

przybycie do Maryllii, 14 czerwca wyjazd do Włoch morum, w Civita-
Vecchia 15 czerwca, przyjazd do Rzymu 16 lutego, pobyt w Rzymie
do 14 Maja, podróż do Ziemi Świętej, wyjazd z Rzymu 14 Maja,
w Smyrnie 23 Maja, w Beyrucie 24 Maja, w Jerozolimie
w pierwszych dniach Czerwca, pobyt w Jerozolimie, powrót do Rzymu
w sierpniu, pobyt w Rzymie do pierwszych dni Września, pobyt
w Lyonie 5 Września, w Moeta 12 Września, w Ottendrie 18 Września,
pobyt w Bangju w Grudniu

Rok 1844

pobyt w Bangju, w Maju pobyt w Crappie w Solesmes, w Caenue
powrót do Fontainebleau na state mieszkanie

Rok 1845

Pobyt w Fontainebleau, w połowie stycznia wyjazd do Bangju,
pobyt w Bangju, w Caenue wyjazd do Kehl, pobyt w Badenweiler
(Badenweiler) do 24 lipca, przyjazd pnia Strassburg, Kolmar.
pobyt w Crappie w Oelenburg, przyjazd pnia Kolmar. powrót do
Bangja 8 Września i do Fontainebleau 24 Września gdzie mieszkanie
state.

Rok 1846

w 1846 pobyt w Bangju od pierwszych dni stycznia do Czerwca,
w Caenue wyjazd do wielkiej Crappy gdzie przybywa do 14 lipca,
powrót do Bangja, 26 listopada ślub cywilny, 28 listopada ślub
religijny w Kościele w Roche, wyjazd z żoną na południe Francji
do Adryty, a później w Grudniu pobyt w Hoyers.

Rok 1847

pobyt w Hoyers, wyjazd do Włoch w lipcu, przyjazd do
Rzymu 8 lipca, pobyt w Rzymie, w Grudniu powrót do
Bangja.

Rok 1848

Pobyt ~~state~~ w Bangju, na Batignolles rue de Batignolles, w
Czerwcu wyjazd do Pragi, przyjazd 16 Czerwca pnia Strassburg i
pobyt pnia kilka dni, 3 lipca w Mioden, powrót do Bangja,
pobyt w Brukseli, 15 lipca przyjazd do Bangja, state mieszkanie
w Pary.

Rok 1849

state mieszkanie w Pary.

Rok 1850

w kwietniu przenosiny do Fontainebleau.

Rok 1851

} state mieszkanie w Fontainebleau

1852

Rok 1853

pobyt state w Fontainebleau, w Marcu podróż do Rzymu
14 wyjazd z Fontainebleau, 12 w Lyonie, 14 w Maryllii, 16
w Geniewi, 10 w Rzymie, pobyt w Rzymie do 20 kwietnia,
powrót do Fontainebleau 23 kwietnia.

Rok 1854, 1855,

1856, 1857, 1858,

1859, 1860

} Pobyt w Fontainebleau
W ostatnich dniach Grudnia ~~przy~~ przenosiny z Fontainebleau do
Bangja gdzie state pobyt do 31 sierpnia 1870;

Rok 1860

do
31 sierpnia 1870

w 1861 pobyt w Vichy w lipcu, i w Boulogne sur Mer w Wrześniu
w 1862 w Wrześniu pobyt pnia mieszka w Fontainebleau

1870

31 sierpnia 1870 wyjazd z Bangja do w Steuere i do Hoyers, pobyt w
Hoyers od 8 Września do 10 Maja w Hoyers.

1871

pobyt w Hoyers do 10 Maja, później w Aix en Provence od 10 Maja
do 3 lipca, 13 lipca w w Steuere, powrót do Pary 15 lipca
pobyt state w Bangju

1872

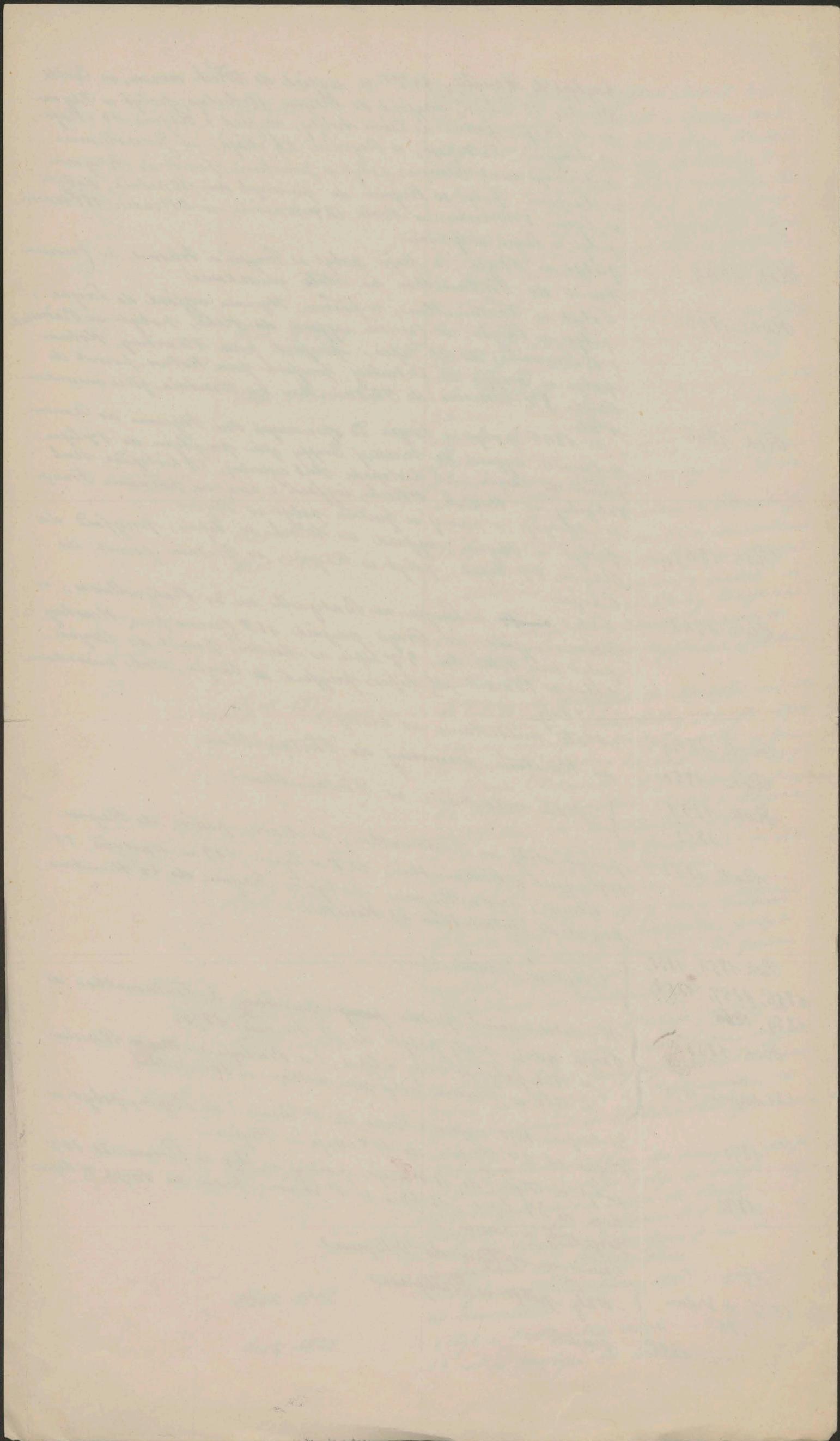
Przenosiny 14 lipca do Villepreux

1872 do 31 Marca
1886

} State pobyt w Villepreux

31 Marca 1886

śmierci.

5

Bohatyrka
ze Stawiska Łęka
nego ziem polowickich 1883
pod Libercy Bo

- Bohatyrka 1) wieś, pow. taraszczańskie, nad
rzeką Targancem, wpadającą do rzeki Tykocia,
o 19 wiorst od m. Taraszczy przy wielkiej dro-
dze handlowej z Białyczką do Stawisk.
Mieszkańców 886, wyznania prawosławnego.
Cerkiew prawosławna, zbudowana 1734 r. Lemi-
2291 dziesięcin pierwszorzędnego czarnoziemu;
należy do hr. Branickiego, dawniej stanowiła
własność Podhorskiego. Łanad gminny ex wosi
Krywem. Łanad policyjny w Taraszczy.
- 2) Bohatyrka wieś, nad rzeką Sobem, pow.
Lipowiecki. Tu urodził się poeta Łalewski
Józef Bohdan.

October 18th 1861
Dear Mother
I received your kind letter
of the 15th and was glad
to hear from you and
to hear that you were
all well. I am well
at present and hope
these few lines will
find you all the same.
I have not much news
to write at present.
I am your affectionate
son
John Smith

Bohatyorka

ze Stanisz do Starej Olszanki — 50 wiersz.

10 wiersz

z Białej Cerkwi do Bohatyrci — 42 wierszy

- z Bohatyrci do Stanisz — 13 wiersz.

ze Stanisz do Łezowa — 16 wiersz

z Białej Cerkwi do Stanisz

w prostym kierunku na Olszanę,
Jezierne, Ostre Mogiły, Janiszewę,
Kuty, Krzywicz do Stanisz — 48 do 50 wiersz

z Białej Cerkwi do Olszanki — 12 wiersz

z Olszanki do Jeziernej — 6 w.

z Jeziernej do Karczmy Parchołowskiej 10 w.

z Karczmy do Ostrej Mogiły — 5 w.

z Ost. Mog. do Janiszewy — 3 w.

z Janiszewy do Bohatyrci — 6 w

42 wierszy

12 w.
 Olszanka —
 6 w.
 10 wiersz
 Janiszewy
 Ostre Mogiły
 Parchołowska
 Karczma
 Bohatyrci

20 minutes - 20 minutes

2. Bishop's Council in London
2. Bishop's Council in London
2. Bishop's Council in London

2. Bishop's Council in London
2. Bishop's Council in London
2. Bishop's Council in London

2. Bishop's Council in London
2. Bishop's Council in London
2. Bishop's Council in London

12 minutes

15m.

10/11/10

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including names like "H. H. H." and "H. H. H."

1802 - 1830

Ojciec Waleryjusz Laletki, zajmował się prośkami,
interesami, często podróżował, w 1816 r. dopiero poznał
syna Józefa. Umarł w 1824 r.

Matka Maria Anna Burkatówna, pochodziła
z Mołdawii, urodziła 21 listopada 1802 r.

Chrest. B. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Dziecko sierotom oddane zostało opiece Ciotki
Kundriszowej w ~~Mołdawii~~ ^{Medwedence} w powiecie Kaniowskim

David sam 4 lat. Sami Kundriszowa miała dwóch
własnych dzieci i była popędliwą, nie mogła jej potochać.
Lepiej mu było potem u drugiej ciotki Jasińskiej ^{w Jercykach}.

Choć jednak zawsze do mu brakło przeszerst i
miłości matczynej i będąc jeszcze małym chłopcem
przekonał się o ich i dostrzegł widać innych przeszerst
przez swoje matki. Choć nawet jego mali kolegi
próbowali mu go również popieścić co mu
sprawiało unieszczęśnienie.

Oddanie Bohdana do Kaniowa, ^{matka Czuczynka} ~~wzajemnie~~
~~razynki i in. dła nauki~~. Nauczył się czytać prawie

Sam. przechadka nad Dnieprem. Powrót do Cioci Kundri-
szowej. Pobyt u Zuzi przez 18 miesięcy, Choroba skorna.
^{zmarła} ^{Kołodziej} ~~Pobyt~~ w Jercykach, powiecie Kaniowskim u Ciotki
Jasińskiej. Opisał B. 2. pobyt swój u tej Cioci
w Jercykach w liście do Cesarza Jasińskiego
(Opatrz Kłosa)

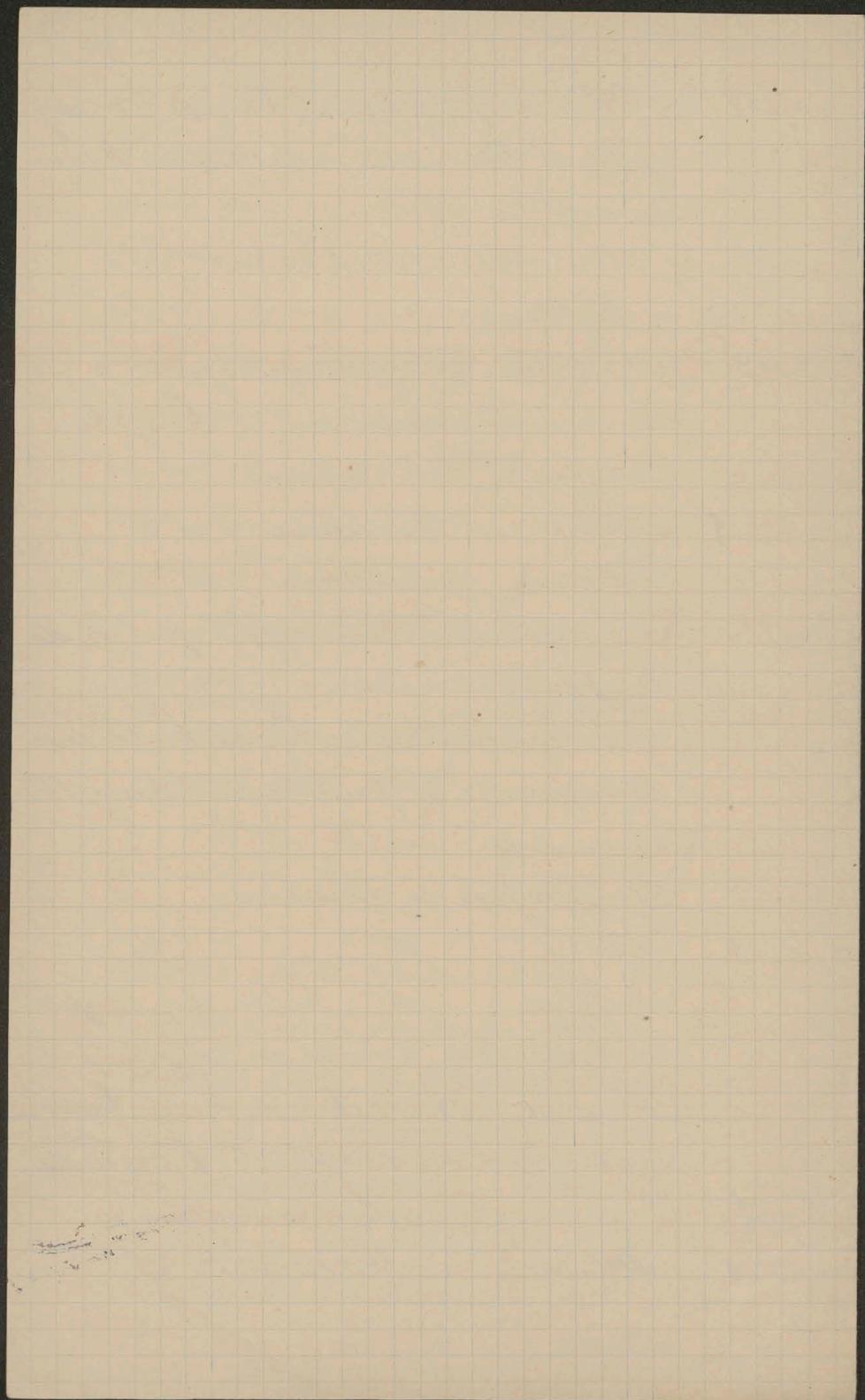
1812 - 1820. Pobyt w szkole w Humanii
Z pobytu w Humanii Bohdan L opowiada o
dwóch rżnięcych: małym, sprytnym, koczującym
Filipku, zwanym zwykle po rusku Pytypu.
Obrad o, później w Kijowie jako odwieczny i tam
niezwykle ciekawej młodzieży uniwersyteckiej opowiada
liczne szczegóły z pobytu w Humanii. Drugi druga
nazywał się Murkij którego nazwano Abramowiczem
Mojżeszem. Ten też potem nieco wykręcał i lepiej
pokierował.

~~W objaśnieniu do wiersza "Lamento i
Nocturno", (Oratorium wotywne) Bohdan Zaleski
sam opisał kilka szczegółów o swoich
stojankach w otchyle i tego czasu.~~

Comiesięcy blizszeni kolegami oprócz Grabowskiego,
Gorczyńskiego, Kroczyńskiego, byli także Rataj
Ratowski i Piotr Goza, ^{Scyba} Michał Gąsienicki, Lenon i Tymon
Chaborski, Józef Chrapczewski, Władysław Sławski.

Bohdan Zaleski opuścił Ukrainę 8-go września
1820. Jechał z swoim przyjacielem Sewerynem Gorczyńskim,
którego zabrad z sobą, B. L miał wówczas 200 dukatów
i brylanty, myślał że to wielki majątek. Przejęli drogę
graniczną, która wówczas oddzielała Królestwo Polskie, dwaj
młodzieńcy, pełni entuzjazmu, wstrubieni w dotychczas
ziemi polskiej o której tak długo marzyli, wystradli
z karety, uświadomił: ziemi polskiej a potem rzucając
tej ziemi garść do butelki wina, pili na cześć
Polski.

- 1820 w Wresznie przyjazd z Ukrainy do Warszawy
pobyt w Warszawie, usposobienie Kursum
Uniwersytetu.
- 1823 Marzec - Maj - w Sztokholmie
- 1824 w Sztokholmie
- 1825 w Sztokholmie, koniec drugiego rapsodu o
Damianie Wisniewieckim i Czapki
- 1825 Keszczyn pod Kutnem
- 1825 w jesieni w Warszawie
- 1826 w Hydanowie w Warszawie
- 1826 w listopadzie w Rawie, odbył podróż do
Płocku.
- 1827 1 stycznia w Rawie, był na krótki czas
w Warszawie i z powrotem do Rawy 18^{ty}
Agnia miedzi.
- 1827 29 listopada w Sochaczewie
- 1828 Styczeń d.
Listopad d., kilka dni przepędził
w Krakowskim i wrócił do Sochaczewa.
Grudzień. Rusalki, w końcu Grudnia
wyjazd do Pomorzanki i do Wrocławia.
- 1829 - - - (w jesieni w Warszawie)
- 1830 Marzec - w Sochaczewie.

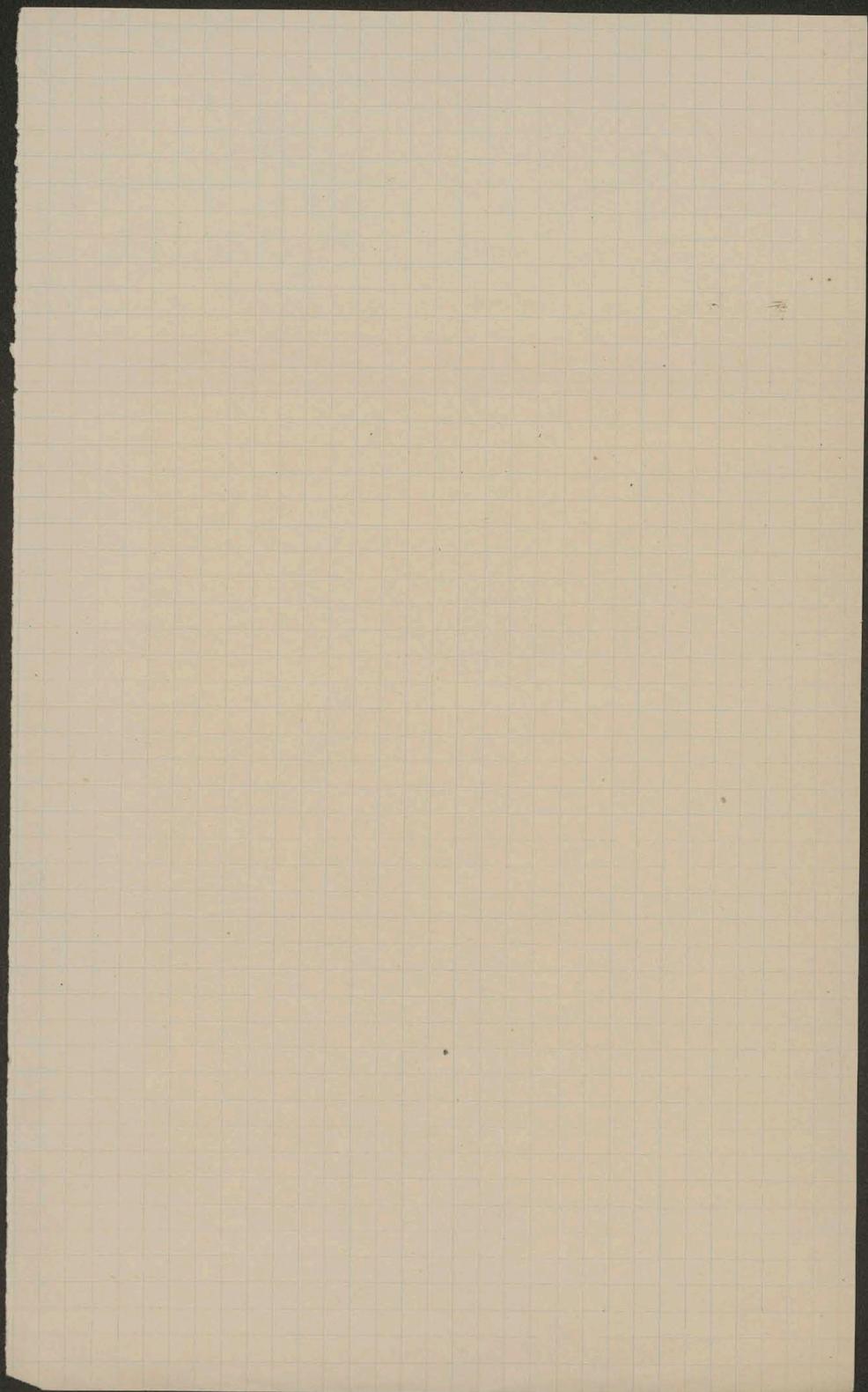

Chrzest Bob. Lal

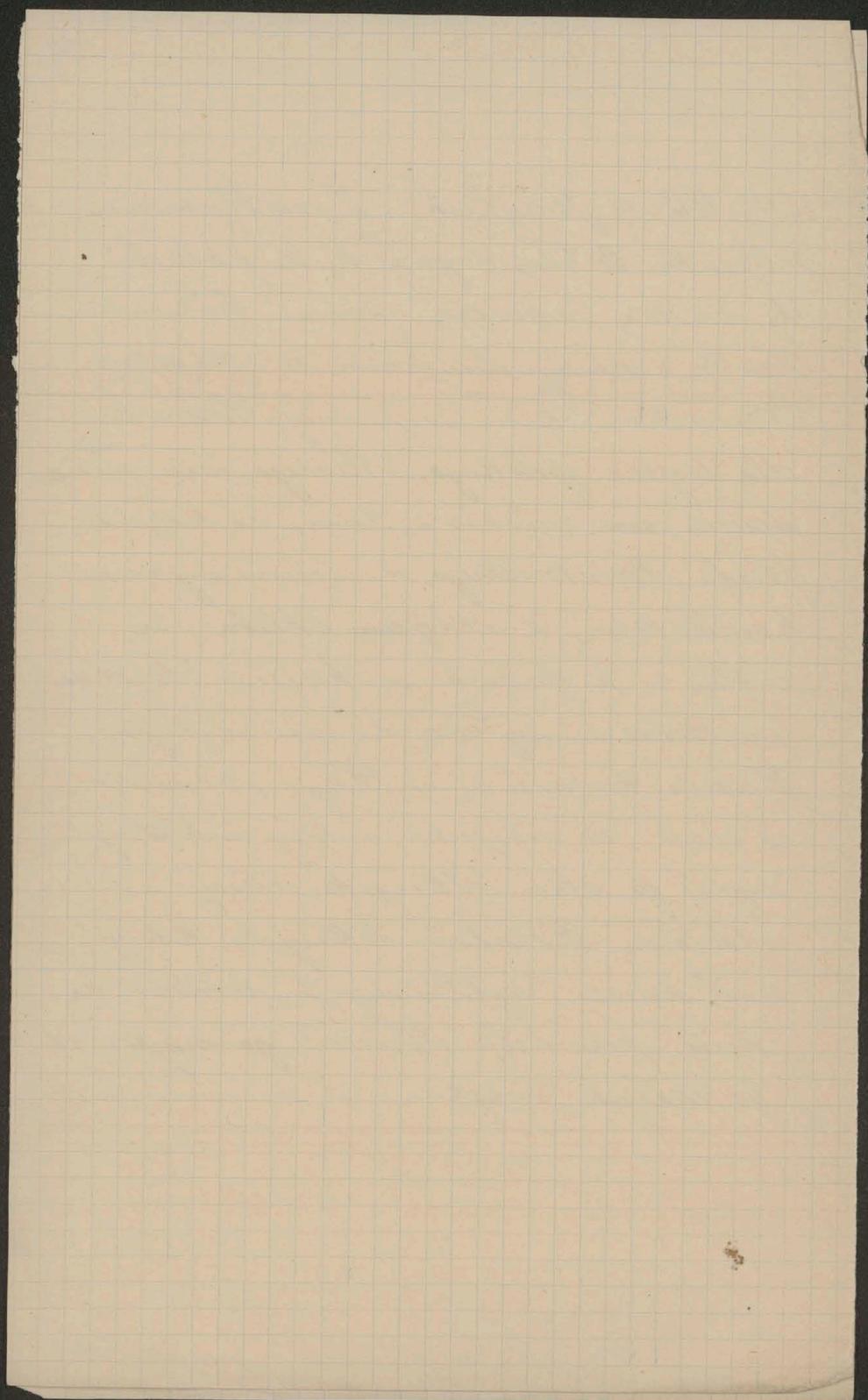
9

Chrzest odbył się 3/10 Lutego 1802 w
kościel w Stawiszczach. Obrządku
dopełnił ksiądz Simeon Kwiatkowski
wikary przy kościele parafialnym.
Sposiadkami chrzta byli słaczei Eliasz
Zaletki, podcasy Smolintki i Anna
Zaletka.

Ojciec Wawrzyniec i matka Maria Anna
oraz rodzice młodych dzieci pochowani
byli na cmentarzu w Stawiszczach.

1811-1812 w Jercykach. - Z raptownym
 potrzebki Bohdan, drywał się z postaci.
 aby z ciotką, Janiną, śpiewał Godzinki.
 Tam to z nuncyjem swoim, ex-panią,
 Biernackim kłócił w piwnicy Sadunki
 dla wojska polskiego. Pewnego razu, młode
 dziecko ~~z~~ uciekło z domu, do księcia
 Józefa Poniatowskiego, z drewnianym
 karabinkiem, z okrojonym chlebem i
 rublem w pigułkach w kieszeni. Ciotka
 przetrasana wydziała za nim w pogon.
 Dziecko kierowało się na Różyn, nocowało
 w stajni, aż nagle jutro, o trzy mile drogi
 dogonił go oficer Jędrzejcki, idący z
 oddziałem Koraków. Jędrzejcki, który
 znał dziecko, wybadawny je, wsiadł na
 konia przy sobie i odwiózł go napowrót
 do Małych Jercyk.

Z pobytu w Warszawie

1820-1830

11

Pobyt w Warszawie i w Kongresówce obejmuje najmilne chwile życia B. L. Ponadto on w stolicy wiele osób z którymi ściśle i serdecznie zachował stosunki jako uczeń Uniwersytetu, jako literat, jako poeci. Wreknie był młodym i kochanym powieściopiscą, znany też był jako poeta. [W Warszawie zapoznał się pod jesień 1829 z Stefana Witwickiego z Juliuszem Stowackim, który wówczas młody i entuzjasta, czytał im z ogniem swoje prace. Zostawił ~~pod~~ rękopis dla poczytania uwag, Bohdanowi który wkrótce wyjechał na prowincję, na kilka miesięcy. W 1830 obaj poeci widywali się często z sobą u znajomych, w ogrodach publicanych, w alejach gdzie literaci schodzili się gromadzić. Stowacki był才子em, w świecie poetyckim, ~~nie~~ myślał tylko o wierszach.

W objaśnieniu do wiersza „Zaduma

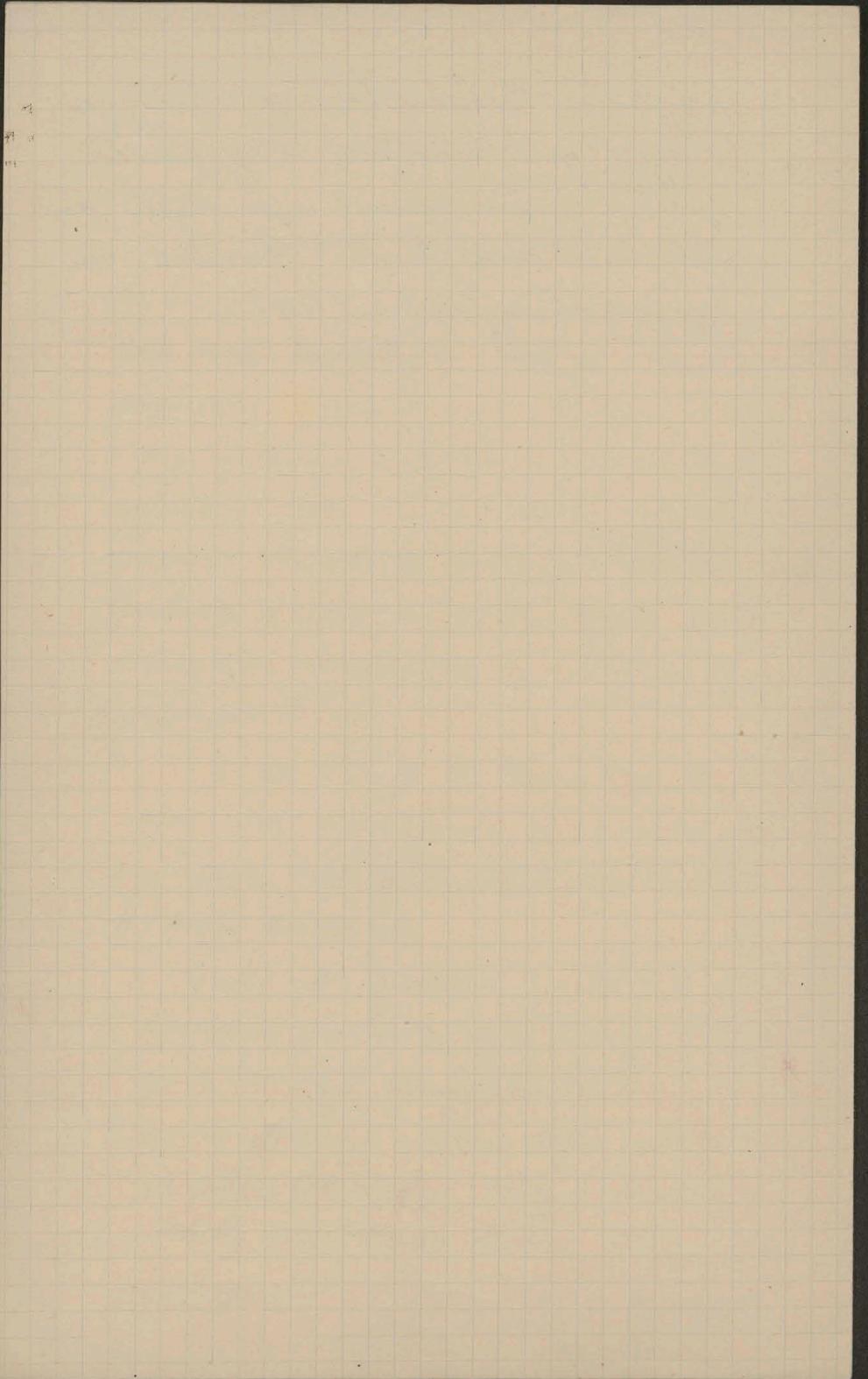
i Nokturno" (Oratorium Wieken) Bohdan
Galetski sam opisał kilka negocjacji o
swoich stosunkach w stolicy z tego czasu.

~~Nie~~ ^{powstaniem.} ^{odbywał się} przed ~~zawieszeniem~~, w Mielkamu
Mochade Grabowckiego na Nowym Mieście Zebrań
które trwały przez całą noc i w których prowadzono
dyskusję gorze i zaiste rozprawę o sprawie narodu,
o przyszłości rewolucji, o środkach najdotkliwszych
wyjarsmieni dołki. Na tych zebraniach byli Bohdan Z,
Mochacki, Powonkowicki, Gorczyński ^(Franko i Grynada) i wielu innych.
Grabowicki ziarcikami najgorzej zdawał wraze
i patrystyzm Kmetta które na tych zgromadzeniach
podnieśli. x

Na nocną Danę Ha Kamińskiego za Pragę
wzajemnie wyjątkowo pierwszy raz omówiło
wykazywało niepodległość dołki pod łokciem
Wyg. Kozie Konstantego.

x Kreczowski opowiada że na pół roku przed
powstaniem, Grabowicki był przeciwny duchowi
opinii narodowej wymagającej ruchu, i to
ponimo przewagi Mochackiego i Gorzafa
Boleśdawa Ostrowskiego który w ówczesnym
klubie na „Starem Mieście” zbierał się
się rejdował. Nawet zdaniem blaskach

przypisał, Bohdana Żalickiego i Sławęna
Gomeryńskiego stanowczo nie w tej mierze
opart, i z nimi nawet odjechał na
Ukrainę stowunki Zerwad. Grabowski nie
brał udziału w powstaniu 1831 r.

Marca 1823 - w Stocku

13

23 Maja 1824 d.: Chory

Wronia 1824 d.:

21 lutego 1825 w Stocku

1825. ~~Kutno~~ Leżyczyniek pod Kutnem

(Wiem Fiolek i Odmiara)

jeniu 1815 w Warmawie.

4 Mynia 1826

28 Grudnia 1826 - Rawa

Listopada 1827

1828 Warmawa

~~24 Grudnia Lipca 1830, na~~

P

Bogdan Żalicki został wybrany potem z powiatu Jaraszczańskiego na sejmiku sejmiku kijowskiego pod carką Wincentego Tyrszkiewicza

Wzrost tego sejmiku spisana według treści sejmiku Podolskiego, razem też z Podolską została wydana do potwierdzenia aktu a dla wiadomości Nowodwa podana do Dziennika Pocztyńskiego.

Wybory te były rozstrzygnięte nie w samym tonaisie lecz w Jabach podczonych.

Wobec tego Lipca 1831. Ministrowie byli obceni. Otrzymałoby zebrać się w imieniu w bogatej Jabie Tronowej, otrzymanoby i detwy, lud napędzić wszystkie mięso.

Konradek otworzył pośrednie a podniósłby swój powołany powiat z autorskiej bratanki wyrażeni wspólnej nadziei ~~tych~~ Kalinowski w imieniu powiatu kijowskich; Aleksander Żelowski w imieniu powiatu Podolskich urtali. Jabę z Panufruka Aleksandra Żelowskiego
nr 282

Dalzy ciąg

24 lipca 1831, na wniosek Bonawentury Miemojowickiego
sejm nakazał oddać wojewą, starostę z Rajdu Nowodworskiego, naczelnego
wojaka, Jędrzeja z domu Rajd wybornego, tudzież 2 pułki, po jednym
z każdego województwa. Bohdan Zaleski został wybrany z woje-
wództwa kijowskiego.

172
11

Notatki biograficzne
o
Bohdanie Zaleskim
}

Laryctes

- 1823 (Mancie - May - Ju Stocku) 8 września 1820 wyjazd z Ukrainy 15
- 1824 w Stocku
- 21 lutego w Stocku
- 1825 w Stocku, Komisy Dlugi raport o Danuwanie
1825 Wisniowickim i Czajki
1825 w Stocku pod Kutnem
1826 w Nijem w Warszawie -
1826 w histopadzie w Rawie, odbył podróż na Polgsk
1827 14 lutego w Rawie, był na krótki czas w Warszawie
i 2 powrotem do Rawy 18 tego miesiąca.
- 1827 w histopada w Sochaczewie
1828 Nijem do
histopad do, kilka dni prezydent w Krakowickim i
wrócił do Sochaczewa.
- 1828 Guedoni - Rusalki, w końcu Grudnia wyjazd do
Sannoiestroy i do Wroclawia.
- 1830 Sochaczew Mancie, w Sochaczewie w końcu 1831 w Lwowie
- 1831 8 września wyjazd z Warszawy.
- 1832 histopad - Paryż, rue Jeannebon, hotel de Normandie
wicekrój szpica u Michkiewiczca.
1833. Chennie w Alwes,
wreszcie wyjazd do Auzgnon (i powrót z Adamem
Kotaj. Krotki wyjazd)
- 1834 14 Cardemika w Auzgnon, w Tulmie, w Hycie i w Nizze
10 dni w Sombayebau w puchowickim Karola Rosieckiego
- 1834 Hycen w Paryżu, rue de hotel Breuene
- 1834 Chats w Alwes, hotel du nord.
- 1835 wreszcie w Alwes
- 1835 26 w Strasburgu od 23 Grudnia
- 1836 Nijem, Strasburg. Złota Duma.
maju w Robersau pod Strasburgiem
lipca w Molheim, 28 lipca - Piesm Kichnie prektomus
wicekrójami, na przechadzkach. Obietnica sanna Brodrenskum.
- 1836 powrót do Warszawy, wyjazd do Warszawy prezydent Sannoiestroy. Odeswanie od pracy
- 1836 21 Grudnia Valence
- 1837 2 Nijem w Nampli, potem w Endoume (później) 1838r.

1837 - Wyjazd do Włoch, Florencia, Rzym ^{menge 9 maja} ^{12 maja} Civita vecchia,
w Livorno, w Genewie. P. Gwanowicz - ^{menaj} Comatowicz

1837 - Czerwiec powrót do Endoume. -

1838 Kwiecień - Endoume, drobne poeie.
Lipiec - do - - - - - Dziemki, sumki,

~~1839 Kwiecień Fontainebleau~~
Wrzesień - do - - - - -

21 września wyjazd do Saryi

1839³⁰ 3 Grudzień ^{Leves Fontainebleau} ^{wyjazd} Fontainebleau - Sienaj'szka Rodzina
Styczeń - do - - - - -

listopad. Knie pótzeby 2 barasky
Pani Gwanowicz wydana na ^{do Kuzki} ^{z odwołaniem} ^{leżan}
Ota i Jozef, synki Rosus'taw umiera w Kuriku

1840 Kwiecień - Fontainebleau

1840 Maja ^{pozi} Nombiers

Lipiec - Nombiers
Lausanne ^{pozi podzwajant} ^{z Mictawozjan}
Fontainebleau ^{pozi} ^{do 14 maja 1841}

1840 sierpień

1841 5 czerwiec - ^{Saryi} ^{wyjazd} ^{do Beauve} ^{Beauve}
Wrzesień - Fontainebleau 9. Kwiec 1842.

1842 luty - do
listopad - do

1843 luty - Narynki, Endoume
14 sierpnia wyjazd do Civita vecchia

3 maja w Rzymie

23 Maja - Rzym

26 Maja - Rzym

Czerwiec - 14 dni w Jerolimie
lipiec - niepeł
sierpień - Rzym

sub
odrob
falla bygg
winnik

78

1843 Wroclaw - Lym, Belancon Metz, Ostenda ¹⁸⁴⁴ Samborow
Grodzisz - Paryz

1844 { Paryz
Maj. Crappa w Solsmen
Czerwie Fontainebleau
Grodzisz

1845 wyjazd do Paryza w polowne Myciana, wyjazd do Kehl w Baden
w Badenwycie i Paryzu, Frankfurt, Celenia, do 17 lipca, Wroclaw
i powrot do 18 Wroclaw
Wroclaw 17 powrot do Fontainebleau.

*in tripitation
odrozy
Taka tyz sama
Wroclaw, powrot*

1846 powrot do Paryza w Marcu
Czerwie wroclaw Paryz
14 lipca Paryz
28 listopada slub z Samy Rosengardt w Angia
wyjazd do poludnie

1847 - wyjazd do Wroclaw
8 lipca Paryz,
Grodzisz Paryz

1848 10 lipca Batignolles
16 Czerwie Wroclaw
3 lipca Minden
15 lipca Paryz Paryz
Kwietnia - Fontainebleau

1850 Styren Paryz

1859 Wroclaw Styren
lipiec Paryz

1871 Willepreux podosi w Paryzu
1873

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1821

Notatki

- 1821. Bohdan Ł w Slocku, koniec drugi raprod o
Dawianie Wisniowieckim i Czapki
- 1825 w Styranin, w Warszawie
w listopadzie, w Rawie, potem podroz do Belgenu
- 1827 14 lutego w Rawie, był na Krotki Ches w
Warszawie i z powrotem do Rawy 18 go tego
miesiaca.
- 1827 w listopadzie - w Sophezewie
- 1828 Styranin - d. -
listopad - d. - kilka dni przebywał
w Krakowskiem i powrot do Sophezewa
- 1829 Gwidion - d. - Rusatki, w Kamin
Gwidion wyjazd do ~~Warszawy~~ Bernańskiego
i do Wroclawia
w Kamin w Warszawie
- 1829 - Marek - w Sophezewie
- 1830 - Marek - w Sophezewie
szedł do 15 punktu strzałami pięcymi
~~notatki profes. d. d. d.~~
- 1830-1831 Powstanie - ~~notatki profes. d. d. d.~~
Brywa pod Grochowem i Mitoing, ~~notatki profes. d. d. d.~~
i Kwiecin Januszem Cestowitkiem
Pozost na Lejmu i powrotu Teranowiczem
- 1832. - wyjazd do Francji z Wroslalem. Mieszkano najpierw
pocz. Chilkonawie dni w hoteliku, na quai St Michel,
potem na w listopadzie na Jeannitor, hotel de
Normandie. Wiecej opisał sam na sam z Michkiewiczem.
Młody, pełen zapatu i jak sam pisal do
przyjaciol. Katak-rewolucjonista i katolik, mianem
do wyrostkuh oprav politycznych emigracyi-
najjedobniepszeg roly wojczad wyzewieraty na
emigracyi Groms Stoin i Towarzystwo Demokra-
tyczne, do ktorych nalezial B. Ł.
- Na mocy postanowienia Izby Senatorskiej i
Izby Delektkiej z d. 19 lutego 1831r. Sejm oglosil
zj za ministajczym i zdecydował ze w razie zabrania

21

Zebrania tej Izby z granicami, Komplet Sejmowy ustanowia
sij na rok 33. Stoi w r. 1832, znajdowato sija na
fractioie 34 wiankow Sejmia Polskiego. Chcieli oni
ustanowic reprezentacy Narodu i protestowaci w
obu Europy przeciw gwaltom dopiedzonym przez
Moskwy po upadku powstania. Bohdan z brat
udzial we wnyotkich naradach z kolegami, lecz
z powodu riezności Adama, dyskusie pod przewodnictwem
Wojewody Ostrowskiego, Przewa Izby Poselskiej, przedstawi
sij bez skutku.

Stowarzyszenie Demokratyczne pod przewodnictwem
Generala Dwernickiego rozciagato stowarki po całej
Francji i chwatalo przeprowadzic organizacy emigracyi,
mrazie kadacy wolnosci. Różne zakłady emigrantów
rozproszone we Francji wybierali Delegatów do Sekcyi
Centralnej które odbywata swoje narady w Bayzie.
W r. 1833 Bohdan przemiot sija do Paryza, w wrzesniu
wyjechał do Avignonu, lecz sijn po sijnicy Gagnyńskiego.
Adama nie zastal. Wyjechał na kilka dni do Marsylii,
Tuluzy, Lyonu i Nicei, wracajac, spotkal sija z Adamem,
w Lyonie i razem wrócili do Bayzie.

1834 Styczeń. Bohdan przepelnil dwojcie dni w
Fontainebleau u Putkowiaka Karola Rózyńskiego, który
serdecznie kochal i wielbil. Potem przemiot sija do
Bayzie na rue et hotel Vivienne. Lecz którnice
emigracyjne go zamczyto i znosił tozost do Paryza
gdzie zamieszkal w hotel du Nord. W listie do
Pani Muszynskiej, pise: "Nie moge czepic miasta,
stad jak przedtym roku tak, tego w lutym jenie,
niektym na wiec o maty milky za Bayz. Mienkam
sa z krewnym moim Jozefem i przyjacielom Adama M."

" kilka Polaków i Sulek mamy w naszej okolicy, ale nadto
 " bardzo wzduszeni są z sobą. Getmistrz za królem i nudy
 " tutajcie trawia mię i niszcza jak gorgolka nerwowa.
 " ~~W tymczasie Polaków niepartej mi nie straszy~~
 " ~~a to tłumaczenie Francuzi dający je imi nieustraszeni~~
 " ~~nieznie.~~ Kiedy więc nie mogę być wedle mego serca, stoję
 " od ludzi i uciekam stnie na pole i w lasy. Zdriguez
 " też jak wilk, bawi i często wciąż nabywam i ani
 " śladu owej wesołości którą z ostatnim stonem mój
 " wirny, karkołomny i zardła me hrowie."

Pobyt w Seres przedkieruję się aż do końca 1835 r.
 Rodacy z Apes 16 sierpnia 1835 wybrali Bohdana na
 delegata do Towarzystwa Demokratycznego, ale do niego
 przyszedł wybrani i tu listem do gła Dwernickiego, a wreszcie
 tego roku skarży powody które mu nie pozwalały brać udział
 w pracach komitetu. Stał samo emigrancie z doświadczenia
 go na delegata 7 grudnia 1835 r.

Bohdan był w Seres w stronkach ~~całkowicie~~ 2
 Michiewiczem, 2 Janickim, 2 Domegka, Witoszkim, 2
 2 Budkownikiem, Koryckim, 2, razem utworzyli Towar-
 zystwo maffce na celu rapownechnienie wiary
 katolickiej i gotowości poświęcenia się. Do nich przyszedł
 1834 r. ~~Pracę Towarzystwa~~ Do nich przyszedł
 się Cerany Plater i Antoni Goretka. Bohdan coraz
 więcej przejęty duchem religijnym, pocud się jego
 powodzenie już sturę i tolice pielniw, natchnioną,
 a nie mieszai się do kłótni politycznych które
 wówczas dączyły emigracie ^{Włodzimierz} ^{z Towarzystwa}
^{14 lutego 1835} Bohdan wraz z Karolem ^{z Towarzystwa}
^{Włodzimierzem} ^{z Towarzystwa} ku rapownechnieniu pism i mówić

W grudniu 1835 roku bracia Załęscy wyjechali
 do Strasburga, ^{dotąd} przyjechali 23 grudnia. Tam,
 w rejonie, wód piśknego kraju i opokoju w durny
 Bohdan, odrywkad natchnienie poetyckie. Załęski

pisac "Złoty Dymy". Ten rok 1836 był dla niego
pamiętny na żywot. Pięć zimy, ciepła, strumieniście
płynęła z jego ducha. W trzech miesiącach w Strasburgu
napisał więcej niż przez całą młodość. Ciepło uspokojeni
mewystraw i bógini w dymy. W maju, obaj bracia
pamiętali się do Robertsan pod Strasburgiem, co rano
i wieczór odbywali przechadki nad Renem. W lipcu
zamieszkał w miasteczku Molsheim, u podnóża Vogesów,
Bohdan pisał Złoty Dymy, a w wolnych chwilach
wyczerpani domacym Pięć Serbskie, najciszej na
przechadkach. Wiscit się z obietnicą niegdyś danej
Brodniemu kiemu że te pięć przedmowy na język polski.
Sudkowicki Bobniski, Plichtowie i Domyko przy jakiś
czas obok nich mieszkali. W wrześniu przyjechali z
Kraju Państwo Dariuszowie Pomatowscy któremu przez
jakiś czas mieszkali w Kehl. Poznani się z nim,
w tym jaki wywarła na nim pani Dymnia Pomatowska,
kobieta wyjątkowo wykształconą i wyrażała pojęcie, chęć
odwiedzin i przechadki nad Renem, odczuwała Bohdana
od kompletności pracy. Takim sposobem Złoty Dymy została
przerwana i mimo późniejszych widowań, nie została już
dokonana. Niepodobna była być poecie wrócić do dawniejszego
ustroju umysłowego. Co wyjątkowo Krewnych, Bohdan erupcy
się w piśmie wbrony poetyckiej napisał Duch od Papu,
w listopadzie tego roku. ~~W~~ Ten poemat miał być
rodzaj przyprawki czyli wstępem do nowej poezji. Wziął
się Bohdan, zawnem z myślą dokonania "Złoty Dymy", nawet
pisane w kilka lat potem; w nadzieję że znajdzie wyjątk
spokoju wyjechał z bratem Józefem z Molsheim w kierunku
Grundera 1850 i stanął w Marzylu 2go stycznia 1851. Wybrali
sobie spokojny, zaciszny zakątek w Endomur, w okolicy
Marzylu. Był to smutny domek, na samym brzegu morza.
Wkrótce jednak, za urzędami namowami rodziny Pomatowskiej
bawiarz się we wdomach, Bohdan wyjechał do Florencji gdzie

miesiąc cały zabawił, i gdzie się spotkał z panstwem Iwanowsthem
 i Ticiem, i z panstwem Samiatowsthem. Zwiedził Ceruzję, Awsta
 Velthia, Geny, Turyl, Formi itd. W pierwiec bracia Zalescy
 powrócili do Endoume gdzie ośiedli na dłuższy pobyt.
 Tam Bohdan napisał branie dumki, mumbki i pieśni.
 21 września 1838 r. bracia Zalescy wyjechali do Ceruzji,
 2 grudnia znowu ośiedli w Sevis, a 4 stycznia 1839 wyruszyli
 do Fontainebleau, gdzie Bohdan napisał "Grenaprowstka"
 "Rodziny" i "Potrahe Zbaracka". W listopadzie tego roku
 ten ostatni poemat był już skomponowany i stał się wielkim
 napałem na braci Zaleskich. Dowiedzieli się o tym panowie Iwanowscy
 oraz Ticiem i zostali wyjechani do Kurzka, th tego że 2 mni konsepu-
 dowali. W maju 1840 wyjechali do Combrisa i pobyt do Kiepa,
 potem do wiośnicy Adama w hrabstwie i spólna wyprawa
 do Nowejcaży, do Mont-blanc. Powrócił do Fontainebleau w
 sierpniu 1840.

Ony koniec 1840 r. Wojewoda Piotrowski zwołał
 Cadanków Sępin na 10 listopada, dla poradzenia się w politycznych
 sprawach w mieście kamie Pora Siermackiego przy ulicy Formi
 do Mathurim. Chodziło znowu o stworzenie władzy przedstawiciel-
 w obec Europy Polskiej niezależnej i sprawy wolności; w tym
 w tym celu miała być ustanowiona Komisja sejmowa
 któraby zachowywała papiery sejmowe i zbirata pismisda
 na emigracyę. Kilka podobnych odbyło się 10, 30 grudnia
 1840 r., oraz 2, 4, 6 i 31 stycznia 1841, ale przesady były
 bezskuteczne a powodu sporu wewnętrznych. Bohdan mieszkał
 w Fontainebleau, dopiświadał na te debaty.

W 1841 r. nastąpiła Fowianowczyzna. Bohdan i Jurek
 jako katolicy trzymali się wiarę, tożci przerażeni zostali
 wieścią o zjawieniu się Fowiankiego. Bohdan wyjechał do
 Beaume w Burgundii w sierpniu. Tamto dostrzegł stawy
 wron Adama; Fowianka mój itd. Wiaść tażna na gęstym
 i wiać do Ceruzji, oraz z Jozefem udali się do Nantene gdzie
 mieszkał Fowianki. Ktoż nie bardzo miło na nich sprawił
 wzięciu. W wrześniu wrócił do Fontainebleau gdzie pobytwali
 aż do lutego 1843. Wyjechali do Marsylii Endoume, 15 lutego
 przyjechali do Awsta Velthia i Rymu pobyt aż do połowy
 maja. Wyjechali do Smyrny gdzie przybyli 23, w Bejrucie
 29 maja a w pięciu dniach w Jerozolimie, pobyt 14 dni.

z Bonanistego i z Galuzi, 15 lipca powrócił do Bayre.
Bohdan przemił się na stałe mieszkanie do
Fontainebleau w kwiecień 1850 roku.

Mosanki Bohdana z Adamem nie zostaty.zerwane ^{skatki}
Towarzystwo, ale nastąpiła tylko pewna oświecenie.
W 1851r. Adam przyjechał do Fontainebleau i znowu
na dawniej stopie powrócił do przyjaciół. (przebieg 1851)
wiedzieli, chodzili razem po lesie. 23 lipca u Bohdana
Adam był na obiedzie z Goszczynskimi, Chodakiewiczami
(Władysławem) i z Wolfem, wydawcy Odesuburskim.
Notatki Bohdana wpisane w jego agenda obejmują ciekawe
miejscowości. Wypisujemy wycieczkę którą obaj poczci zrobili
do Beville-Kosciusko, w okolicach Fontainebleau, gdzie
miejscowi mieszkańcy nazwani są wódkami.

5 lipca 1851r

o 6ej z rana przyjeżdżamy do nas Adam. Wypiliśmy kawę
o 7ej i w drogę na Beville Kosciusko. Droga
lasem przelotna, tylko tu las miopolski, bez ptastwa,
bez owadów, a wreszcie głuchy i smutny. Skwar stonca od
rana poczci dokuczał. Wypoczywaliśmy po dwa dni
Adam wiele mówił i rzeczy poważne. Opowiadał ciekawe
anegdoty o gubernatorze Moskwy Galicynie, który niedawno
zmarł w Paryżu. Sniadaliśmy skromnie w Montigny
i o 11ej wyruszyliśmy dalej. Pojeździłem Beville-Kosciusko
niepocieszony. Zdaje się że dotatek wody i dogodności
w gospodarstwie, a może i niejakie podobieństwo z skolias
Moray w Tasciail. Francuz przyjeżdżał nas uprzejmie, sam
oprowadzał po pokojach i po parku, traktował
winnem i cygarami. Miał co więc Kosciusko, mało
po nim pamiętek zostawił. Obiecaliśmy przyjechać
woda, i co więcej po nim, jest on
widać. Miał ci w sercu byto rezervoar, ale rzadko blokuje
po wodzie co porządnie serce ludu i prototy Towarzystwa.

lipcu
jakis
kiedy
maga
anew
wyjazd
odnie
kum
brat
now
1846
28go
koscute
studen
doz po
Gwidia.
wyjazd
pomedzin
Dovernicko
ako
ty
ali
gboray
Koraja
radnie
Maja
dla
erwca
ki
a 15
zynie
Bohdan
a
ebali

11 Po tej wysłisimy narad. Dwie mówiki o różnych
11 przedmiotach, ale upadł dotychczas. Wróciliśmy o 4 1/2
11 Adam przyszedł na obiad. Był mowony i przedmi.

Styczeń 1853. Bohdan Ł. został wybrany
członkiem Towarzystwa Literackiego a 17 ty

lutego tego roku członkiem Rady Szkoły Solskiej.

W styczniu 1860 przemaszmy do Ławicy po emigracji zina Kępczyńskiego.
1862 r. Bohdan Ł. został wybrany Prezesem

Stowarzyszenia Komitetu Gyneczarskiej. Czł. i
Czł. i. Danilowicz tej instytucji, z której powstało
Stowarzyszenie Podatkowe, zastępujące Opieranie
dla starych weteranów i dające im pensję emerytalną.

Podczas powstania 1863 r. Komitet polski,
utworzony w Ławicy z polecenia Rządu Narodowego
powołał do swej łona Bohdana Łalskiego. Czł. i
narady. Kupowanie broni.

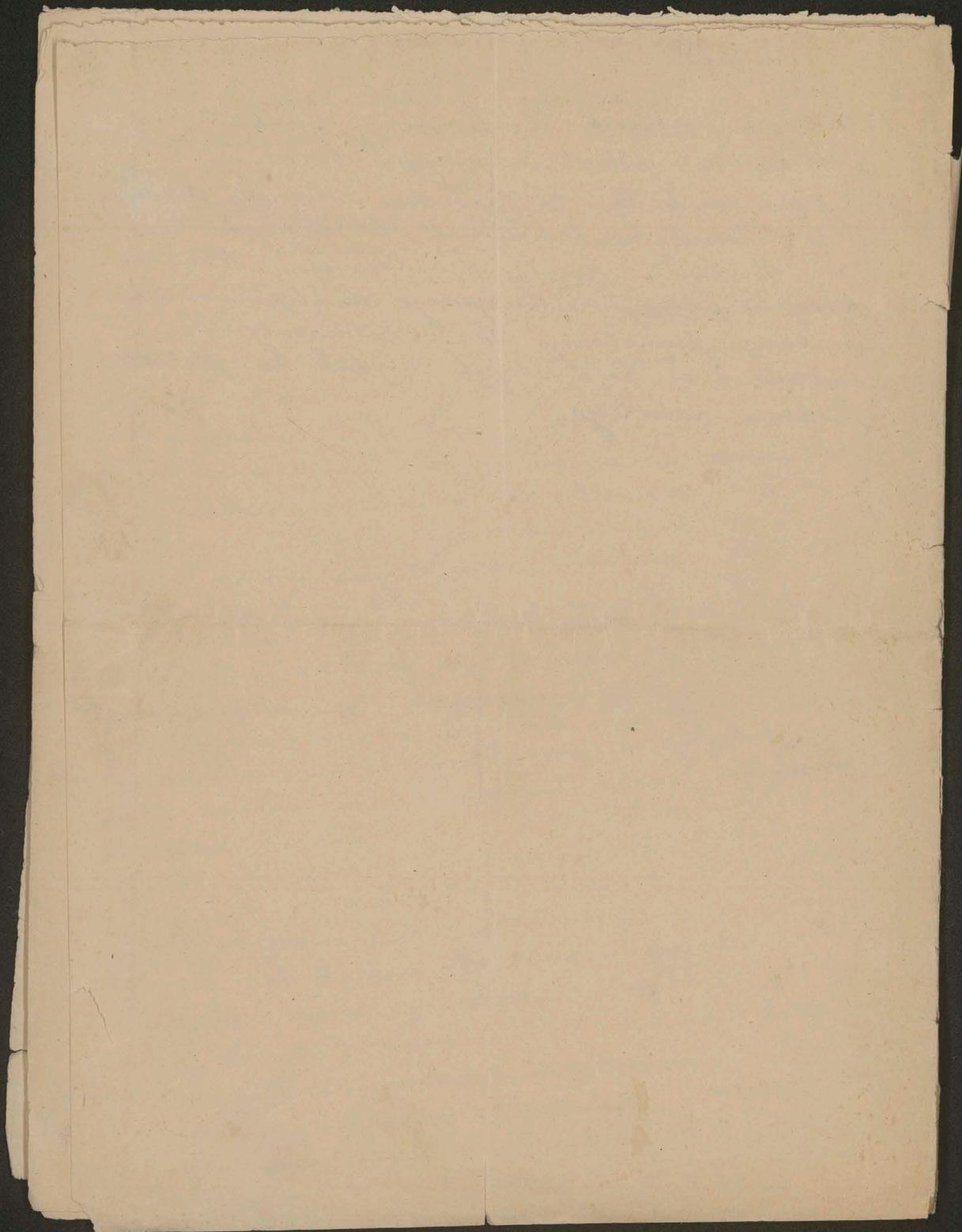
Bohdan i jego żona Zofia Łalska zajęły
się zbieraniem składek dla młodych emigrantów
i umieszczeniem ich w przemyśle i w kraju po
upadku powstania i umieszczeniem ich. Sami
Bohdanowa była mianowana w tej pracy i
mimo wyjątkowego zdrowia, reszty chorób ~~była~~
~~przez~~ ręką umieszczenia dla młodych
rodaków, bez różnicy wyznania. Też to rodaków,
a mianowicie Jwachów, udato się do domu Bohdana
i dwójki staniem Sami Bohdanowej u znajomych
Francuzów Zawodziejskich jej chleb i razobek. Rada
Towarzystwa Wroclawskiej pomocy przedstawiła jej 30
Marca 1865 podziękowania za uciążliwą i trudną
się kierowała przy udzieleniu pomocy.

Bohdan zajęt się zbieraniem składek dla
rodaków zamkniętych w Tomarscu i po kilku

Amiowych zabiegach udało nam się znaleźć sumę
potrzebną na podziw cieższych braci.

Bohdan to był też Członkiem Komitetu Kształcą-
cej się młodzieży w Zakładach Wojskowych.

Ob śmierci Karła Sienkiewicza, Komitet
który się utworzył na emigracji na wzajemnie
grobowca pomnikowego w Montmorency i
wydanie dzieł pośmiertnych wybrał za prezesa
Bohdana Łaborskiego.

Bohwan Z miłe wspominał chwile gdy
 generał Umieński przyjechał z Poznańskiego
 i miał przemowę do zebranej w liczbie 2 lub
 3 tysięcy młodzieży na Bielanach. Kiedy z
 nich na znak miał gatykę w kłapie
 surduta. Po tym znaku się poznawano, a
 meinajome dotąd dźwięki scikaty się kłomu-
 lozynie. Młodzież w zapale porwała Umieńskiego
 na barki, a entuzjazm dochodził do trątu
 Włoyssko jednak odłożył się tak spokojnie,
 że pobryca niczego się niedomyślał na razie.

P. - - - - -

Podczas pobytu w Warszawie, Bohwan
 Z miał chwile biedy i tęsknoty, albo
 natchnienia poetyckiego, wówczas cieszwał,
 zamykał się przez długie tygodnie. Nie
 wychodził, nawet jedzenie podawano mu
 otworem w ścianie.

Przez jakiś czas mieszkał na
 Cance (?) u jakiegoś intrudigatora, który
 miał dwie córki. Jedną z nich była
 zamężna za oficerem Czujkowem.

Pomimo zaproszenia gospodarza, Bohdan z
wolał siedzieć u siebie, unagradzając się
z nim i z nim pokarm podawano otworom
w ścianie która ich oddzielała. Był to czas
najbliższy dla jego wyobraźni. B. z
pisał jednym tchem swój Raport. Wierzył,
tam musiało być z tydzień, ale z nich połowę
wrucił w ogień. Płoty zaś oddał Brodajewskiemu.
Gdy się ten Raport urodził, dawać nie łatwo
się B. zrobiło w duszy. Był to wieczór.
Otworzył okno na dziedzinie i zaczął
sobie nucić dumki ukraińskie. Nie
wzysknie mógł sobie dokładnie przypomnieć,
i gdy się biedni i łanię żyły sobie zapomniał
strofki przywołai na pamięć, jakiś głos
męski w dziedzinie ciągnie dalej tę samą
piosenkę. Zaćmą inną piosenkę znów,
tenie głos mu pomaga i bez omyłki.
Orygląda się tedy i widzi żołnierza w
mundurze moskiewskim. „A skądże ty,
mój bracie? — A z Mededówki — Na
raz mył go uderza — A czy ty nie
Katennyk? — Katennyk... — A czy ty nie
Jóris? dodaje — Tak — Wówczas rzuci

się ów żołnierz Bohdanowi w objęcia i
 przypomina mu jaką on będzie dzieckiem
 mu wyświadczył usługę i że żaluje mocno
 że go ~~nie~~ być nieustuchad.

Bawiąc u ciotki Kundriczowej w Mededivce
 na wakacjach, B. Z. dziecko jemu, bawił się
 często z jej mężem, dotkniętym paralizem,
 w Karsy; pewnego wieczora przyjeżdża do Pani
 ekonom, aby się naradzić kogo mają wciągnąć
 w rekruty. W Moskwie mianano lotowania,
 brano wówczas w rekruty ludzi żonaty, z
 mających dzieci. Powiewał szeptem była 25 letnia,
 był to rodzaj wygnania. Wrażenie tej branki
 natchnęło B. Z. wiersz pod tytułem: Rekrut.
 Rozmowa toczyła się głośno i na dziecko nikt
 nie zwracał uwagi. On sam z pomocą matki
 uświadał. Ale gdy wymieniono imię Katenycka,
 który właśnie tego wieczora był w domu,
 natychmiast B. wymknął się cichaczem z
 pokoju i ostrzegł go o groźnym mu niebezpie-
 czeństwie. Młody Ukraińca cisnął się
 siekiere, którą drwa rząbał i uciekł
 natychmiast. Branka miała mieć miejsce
 tej samej nocy. Czas jakiś ukrywał

się biedak w lesie, gdy jednak przez czas
jakis nikt się o nim nie pytał, a
przepuszczając się, że może się daleko
prześlizgnął, wrócił do chaty, gdzie na
niego czykano, został nieborak schwypany
i oddany w soldaty. Był to ładny chłopak,
żywy, wesoły, lubięcy śpiewać dumki matczemu
gościowi, ale hardy dla ekonomy, i za to on
chciał się go porobić.

Teraz miał pierwszą obywatelską krestani i był
w stopniu sierżanta w kawalerji, przy zisem
gospodara, Czujkowie. — Musiał być teraz rad
z Moskali? mówił mu Bohdan, wskazując na
ordery i galony. — A niech ich licho tam porwie.

Potem już czystym był gościem u Bohdana
i gdy powstanie wybuchło, rzucał Moskali i
dzięczył się z natremi. W bitwie pod Grochowem
zginął, stając w pierwszej artylerji. Do
Kawalerji bowiem nie chciał wstąpić. Biegłym
był artylerystą, gdyż stając w tej bronii
z początku w wojsku rosyjskiem i
całkiem starał się odznaczyć.

Bohoin kaletki strzymać od naczelnego woźdy się
zbrojnych narodowych kręgi wojskowej adoty tritute
militari.

Wstąpiła kletki. 8 czerwiec 1831 R. Z.
opuscił Wamawę, wkręcił do Starych Smu i
odbył kwarantannę w Prędnicy z powodu Cholery.
wyjechał wraz z Bernatowiczami, z Popielem
Pawłem, z Woralem, Sadowskim, Sewerynem
Pilschowskim i innymi podolanami których nie było
"zastań się w pamięci" Popas na wsi należący do
"teknyckich". A. Potocki w Frankfurtwie nad
Odrą. Szejard przez kłęk do Stwiercimo. Rasmann
z starostą miejscowem. Korespondencya z Waidawem
Zalickim. Wyjazd do lwowa. Kulkomisycany
tam pobyt ~~wraz~~ z Woralem i stronki z
rodakami. Bielowski, Kreczowiecki i t.
Wypis knowania polityczane. Stary Krasicki
i Komitet Galicyjski. Roine przygodę ~~wypis~~
we lwowie. Urządzenie pociągów przez Waidaw.
Rusini. Borkowscy. Wyjazd z Woralem ku
Krakowowi. Zamek Antkiewiczów. Jamów i
Walenty Zwierekowski. Getnapercy. Podroz z
Grodzińskim w Tatrach.

R. Z. Zatrzymał się jeden dzień w Krakowie
awidując groby Piotra Polskiego na Wawelu,
taki go smutek ogarnął przy grobie Kosciuszki
i Szwarcowskiego że na głos płakał. Z kolegami
pośród Woralem puszcz się w podróż przez
Niemcy, gdzie ich bordsa wiedeński przyjął
i dojechał do Francji w 1832 r.

1830-1831

1890-30

W wielki wybuch powstania, Bohdan Zaleski
 spotkał się na ulicy w Warszawie z Sewerynem
 Gósczyńskim. Ten mu z żoną Krwią
 oświadczył że narazem miał wielkie
 i ważne zajęcie i prosiłby przechować
 mu papiery. Między innymi te pamiątki
 po Sewerynie Gósczyńskim również jak
 i własne papiery Bohdana Zaleskiego
^{zostawione u księżki Siostry i u siostry Szopara w Warszawie}
 znikły bez śladu. Narazem po tem
 spotkaniu Gósczyński siedział na Belweder.

Bohdan Zaleski zaangażował się
 zaraz do wojska narodowego. Stał się
 w 1^{ym} pułku piechoty i wkrótce został
 zamianowany podporucznikiem. Kolegował
 w tym samym plutonie z Maurycym
 Mochnackim ^{z Adamem Gwosdzkim} i z Augustem Bielowskim.

Później jakiś czas pełnił obowiązki
 adiutanta przy Generale ^{Czajkowskim} ~~Kozielskim~~ ⁺
^{mianowanym w bitwie pod Mitzenhausenem z Sewerynem Mickiewiczem i ks. Józefem Cichockim}
 Brał udział w bitwie pod Dobraną,
 pod Haniszawowem i Grochowem.
 Opowiadał Bohdan Z jakimi warunkami
 na niego i na kolegów zrobili pierwsze

+ Do obozu często dojeżdżali do niego przyjaciele z Warszawy
 obiady u Szembeka wśród miłych rozmów

swisty A kul, kiedy stali pod
bronią w bitwie pod Grochowem.
W niektórych strach ogarnęli. W tem
stary Marur zaczęła w głos: "Ojciec
nasz." Wszyscy za nim powtarzają
modlitwę. A gdy nastąpił rozkaz
marchu, zaczęli śpiewać: "Jeszcze Polska
i sni w najgorszym ogniu bez najmniejszej
obawy. W tej to bitwie został zabity
Kalenicki, który w Mededowie, u
ciotki Kundacowej miał Bohdanowi
prośbki ludu Ukraińskiego.

Bez Ukraincy wybrał Bohdana
Z prosem na Sejm od Powiatu Taran-
ciańskiego. Wybór odbył się w sali
Ratuszowej gdzie marszałkował Prezydent
Miasta Warszawy, Węgreccki. Na
posiedzeniu Izby Sejmowych dnia 5 lipca
1831 wybór jego na posła został
zatwierdzony jednogłośnie. Bohdan
Z otrzymał tego dnia list Amoszewy
mu o zatwierdzeniu wyboru, & podpisany
przez Prezesa Senatu Kochanowskiego.

Marszałka Izby Czołstkiej Władysława Ostrowskiego i Sekretarjów Senatu i Izby Półelstkiej Niemcewicza i Rostworowskiego.

Za odnawieniem się na polu bitwy, Bohdan Z otrzymał od naczelnego wodza iń ubrojnych narodowych knyżi i Łoty wojtkowy wirtuti militari.

Przystąpił kleski. D. 8. Wnieśnia 1831 g Bohdan Z opuścił Warszawę, nie mając czasu zabrać swoich papirusów które powierzył częściami swemu przyjacielowi Skorkowi, a potem w Warszawie siostrą Kopera.

Według własnoręcznej notatki B. Z. taki był dalszy jego pochod: wkraczał do Starych Brus i odbył kwarantannę w Brodnicy z powodu cholery. wyjechał razem z Bernatowiczami, z Popielem Pawłem, z Worcelelem, z Sadowskim, z Swerynem Piłchowskim i innymi Podolanami których nazwiska Łatardy są w pamięci. „Sopas na

„wsi należących do Lekhyckich. Al. Potocki
„w Frankfurcie nad Odrą. Owejazd przez Sławk
„do Oświęcimea. Rozmowa ze starostą miejscowym.
„Korespondencya z Władawem Zaleskim. Wyjazd
„do Lwowa. Kilkomiesięczny pobyt mój z
„Woralem i stosunki z rodakami. Bielowski,
„Krechowiecki itd. Znawania politycznych. Stary
„Krabicki i Komitet Galicyjski. Różne przygody
„moje we Lwowie. Wysłkanie pasportu przez
„Władawę. Ausini. Borkowscy. Wyjazd z
„Woralem ku Krakowowi. Zamek Ankwiczoów,
„Farnów i Walenty Zwierkowski. Fetmajery. Podwin
„z Górczyńskim w Tatrach.” —

Do pobytu we Lwowie trzeba dodać wieczorek
literacki na cześć Boh. Z opisany przez F. Eotreichera
w życiu Wincentego Pola. — Także z tej epoki Boh. Zal.
opowiadał wrazenie jakie zrobiła pierwsza poglądka
o jego arondowaniu.

B. Z zatrzymał się jeden dzień w Krakowie;
zwidzając groby Królów Polskich na Wawelu, taki go smutek
oparł na widok grobu Kosciuszki i Sowińskiego
że na głos płakał. Słowem policja austrojęzyczna miała
go aresztować, czołmem przebrany Wistełki puścił się w
podróż z kolegą, podem Woralem. Przejazd przez Niemcy
opowiadał B. Z. jak ich wtedy dzień serdecznie i miernie
przyjmowano. Przejazd do Francji w 1832 r.

Bohdan L, zaciagnął się do wojska narodowego zaraz po wybuchu powstania, służył w tym pułku strzelców pieszych. Kolejami jego byli: Maurycy Mochnacki, August Bielowski, Adam Gurowski itp. Wkrótce otrzymał nominację na podporucznika.

Pełnił obowiązki adiutanta przy generał Białopickim, mianowicie w bitwie pod Miłostną, wraz z Szwerynem, Mielżyńskim i ks. Januszem Czetwertyńskim. Brał udział w bitwach pod Dobrami, Stanisławowem i Grochem. Ta ostatnia bitwa wielkie na nim zrobiła wrażenie, opowiadał często: strach niektórych ogarnął, kiedy stary Marus w głąb zasnął: ogień nasz. Wszyscy za nim powtarzali modlitwę, a potem rzucali się w ogień bez obawy i bój się z wielkim zapędem.

W tej bitwie śpiewał Kalembka, który ukraiński z Mededowką, który opiewał młodemu Bohdanowi ~~po~~ u ciotki Kundriczowej piosenki ludu ukraińskiego, który został wzięty w rekruty a którego Bohdan spotkał pewnego razu w Warszawie jako sierżanta w wojsku rosyjskiem; przeszedł do wojska polskiego i służył w artylerji pierwszej. —

Bohdan otrzymał od króla wojsko Króla złoty
wzrostu młodości.

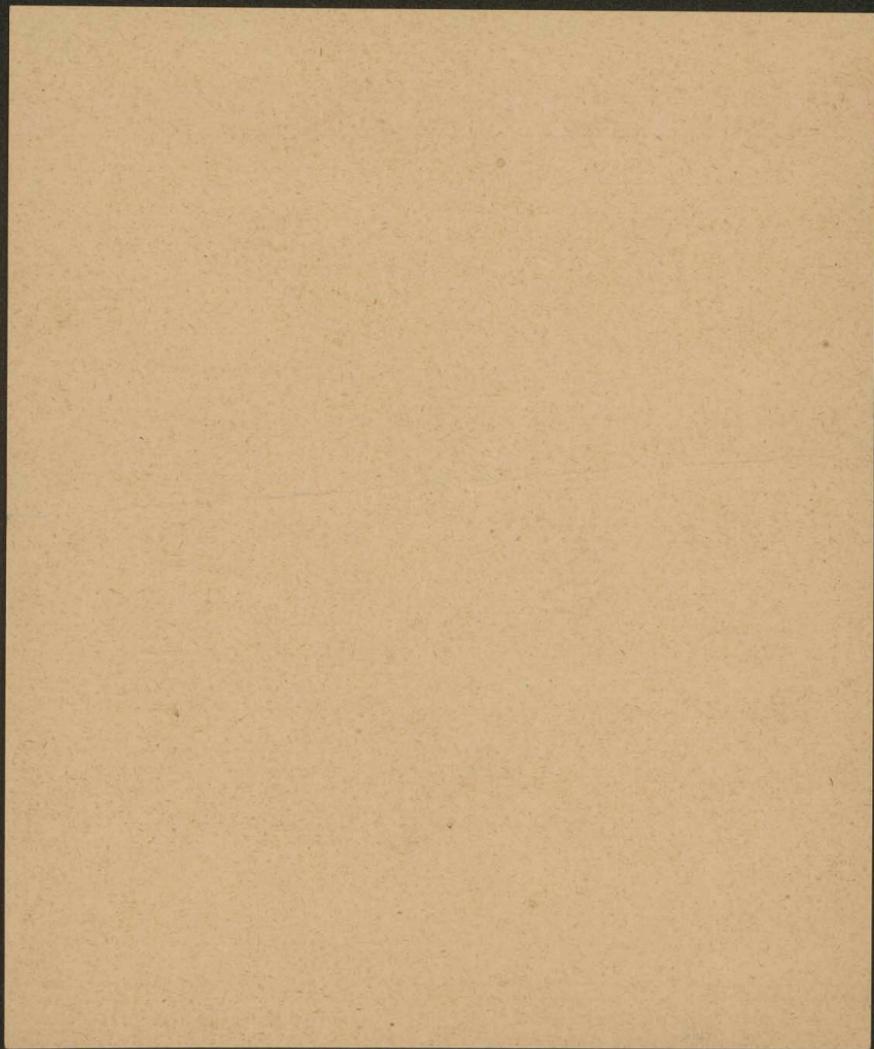
Bohdan 2 został wybrany podem na tym
od powiatu Tatarskiego. Wybór odbył się w
sali Ratuszowej i został potwierdzony na posiedzeniu
Izb Sejmowych 1 lipca 1831. - 24-go 7 miesiąca należał
do Rady która się zebrała w sali Rady Narodowej
była i przed którą Skrypcycki zdał sprawę za
swoich czynności.

8-go Wiosna 1831 Bohdan 2 opuścił Warszawę
wskazywał do starych Sres i odbył kwadrantary w
Pordnię 2 powodu cholery. Przejazd przez Salsk
do Odrowicza i do Lwowa. Kilkometryczny
pobyt we Lwowie. Wyjazd z Worcelem ku
Krakowowi gdzie jeden dzień się zatrzymał.
zwiedził wawel, warszenie jego na widok
Grobu Smiatowskiego i Kosciuszki. Przejazd
widok cnotnem, siegany przez polisz austrijskiej
i przeniósł się w podnie 2 podem Worcelem.
Podni przez Niemcy, sudecum i hucane
przejście, pręgiem do Francji.

FICHE du _____ 189 _____

MB. L

pod Mitona w 1831 r.
 adiutant Chłopickiego
 2 Seweryna Wielkopolski
 Janareu Pretworski

Block - 26 września 1831 - P 3372

Szef Sztabu Głównego Zawiadomienia
o nie Zaleskiego Józefa Godprzemianki
punkt 19 Strzelców Czerwonych -
w Warszawie wódkę sztycy sztopny
narodowy zaszczytu go ordobę
Krzyszto Wójcikowskiego z tożsą
General Dywizyjny
Litwinski

Litom 2 1/2 lipca 1830
Prasada Jakub Gólski Ukulom
Władysław Ostrowski Rostkowski
Brosy duszy tenoty - Jankowa
Kochanowski Wronowski

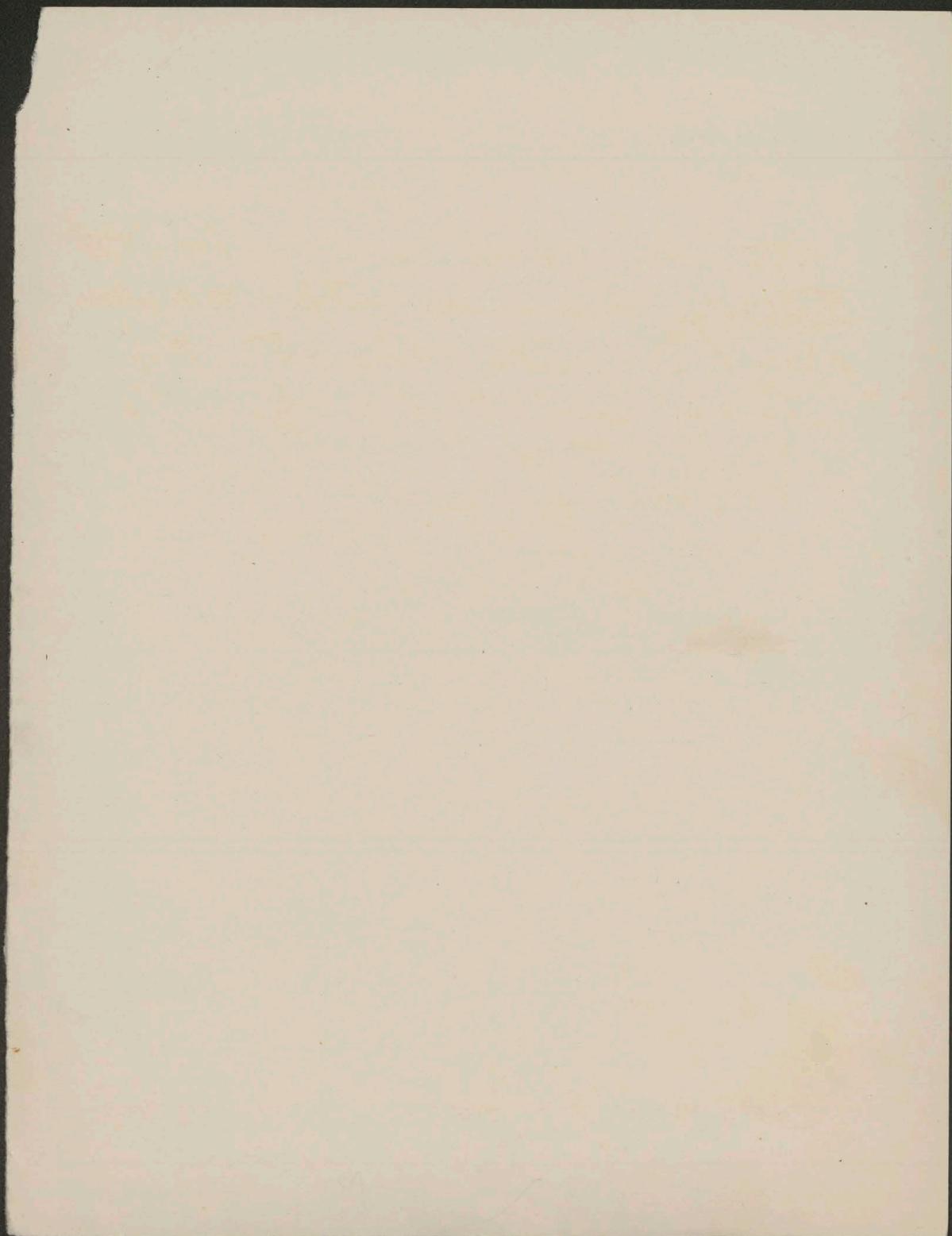
awo adygnacy B2. w wybor
Jezusie postę z Powiatu Taras
czarny. na Discepsum pryncipium
Zb. szparych pod górnym jedyną
stymy szparych

Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and difficult to decipher but appears to include the words "The" and "of".

8

1831

Listem z 5 lipca 1831. Marszałek
Izby Poselskiej Władysław Ostrowski,
Sekretarz Potworowski, Przewodzący Senatu
Kochanowski, sekretarz Niemcewicz
zawiadamiają Bohdana Zaleskiego iż wybór
jego na posła z Powiatu Taraszczańskiego,
na posiedzeniu tegoż dnia Izby Sejmowych
podjętym, jednomyślnie został
zatwierdzony.

1831

31

Płock - 26 Wnetnia 1831. p. 3372

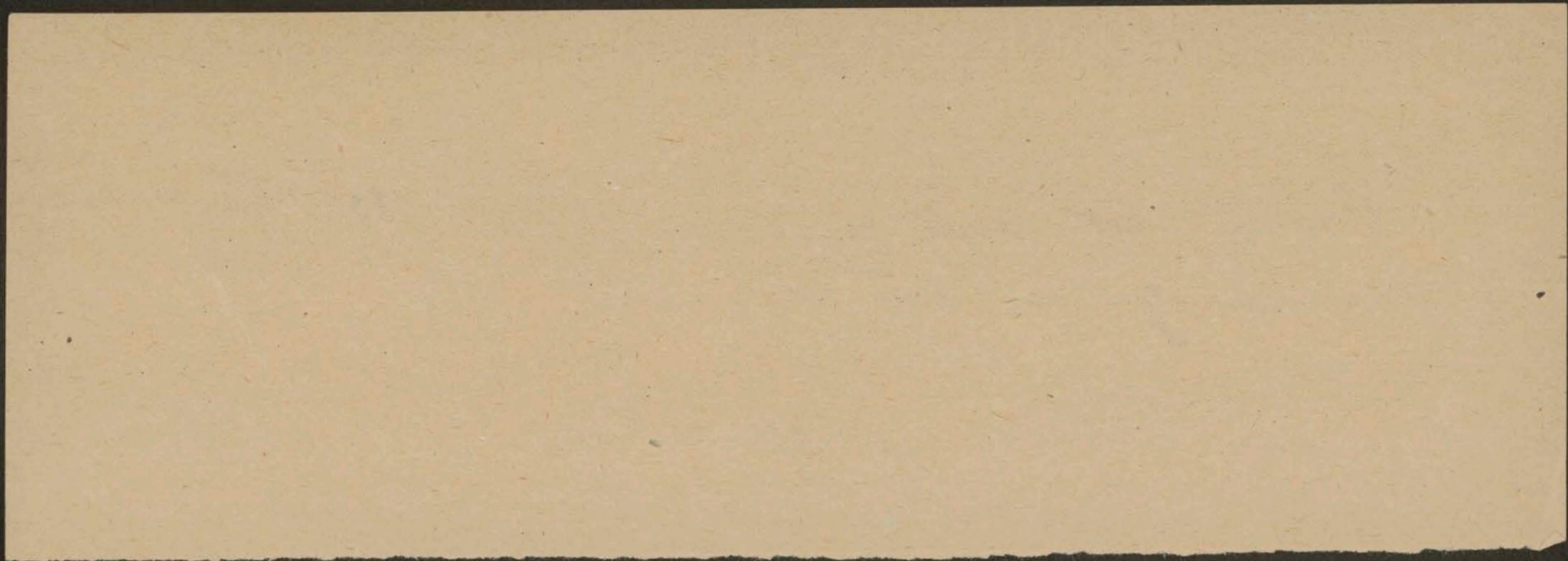
Kej sztabu Głównego Zarządania Pana Józefa
Zaleskiego, podporucznika pułku 1ego Huzarów
Priszych ze naczelnym Wódz sily Zbrojnej
Narodowej zaszczyt go ozdoby Krzyża
Wojkowego szoty.

Generał Brygady

podpis: Słowiński.

Bohdan Lakota przybył do Zurychu 13 lipca 1832, był w
Strasburgu 17 t. m., zabawił do

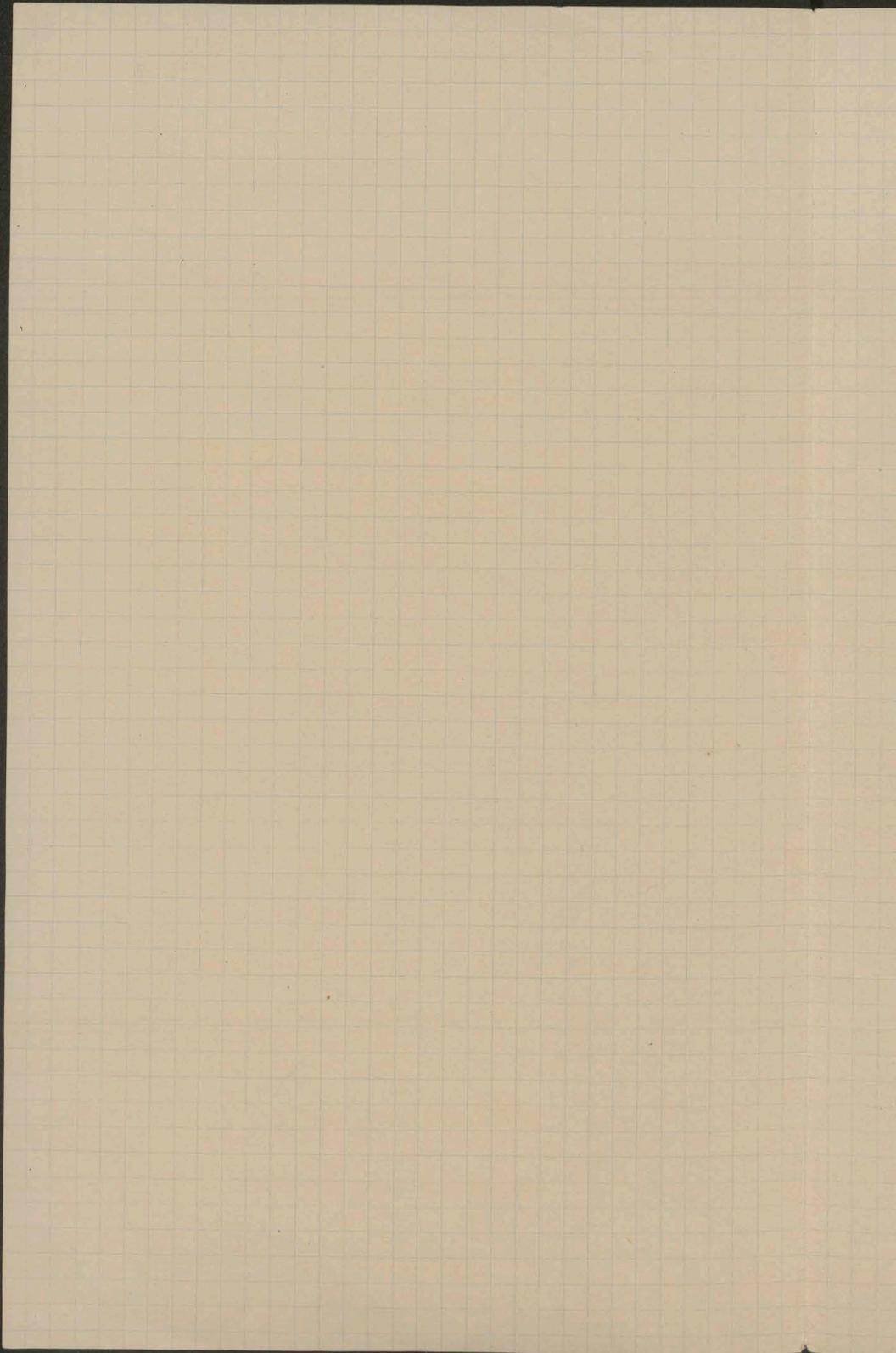

1832

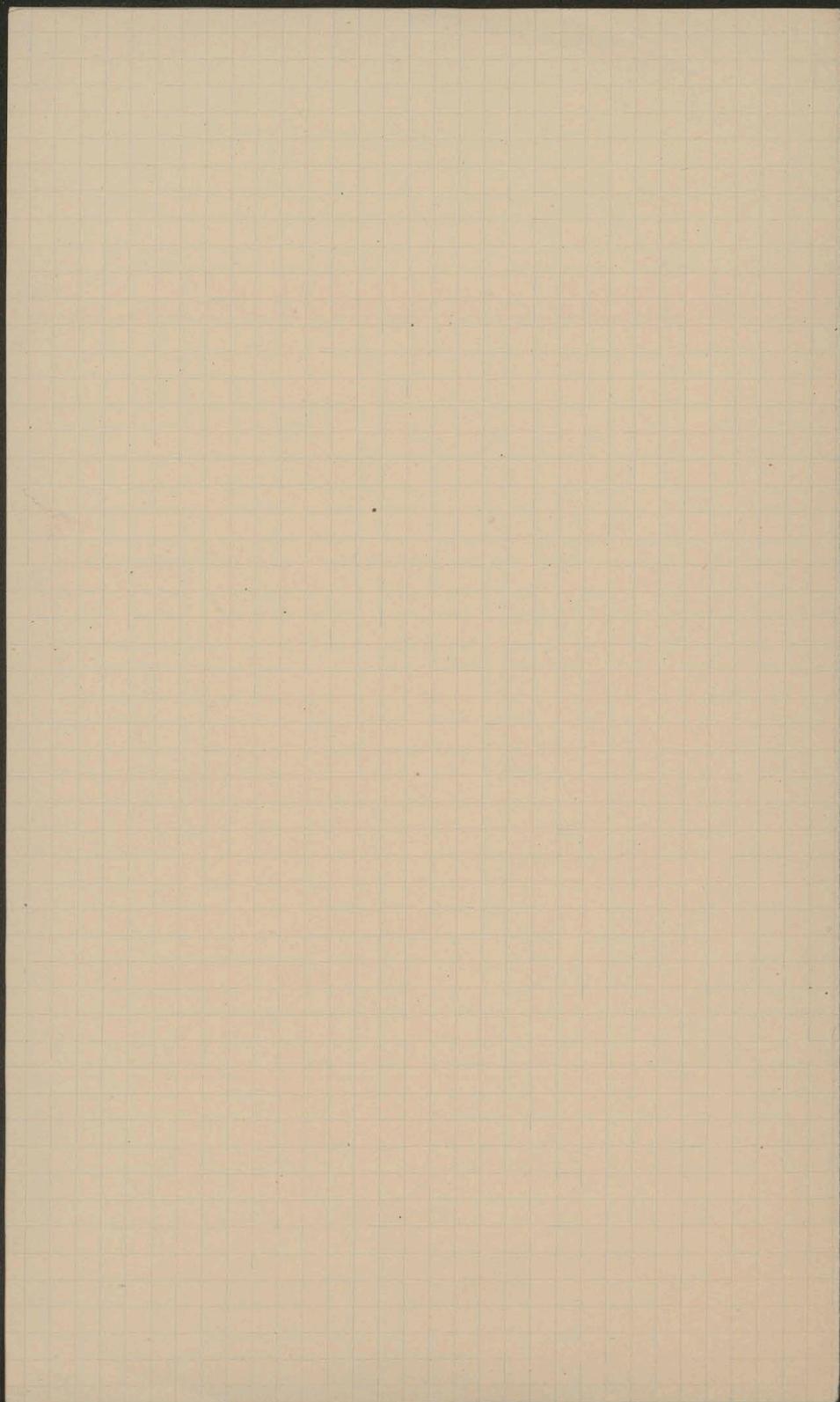
33

Towarzystwo Litewskie i ziem Ruskich
założone w Sankt Petersburgu w r. 1831

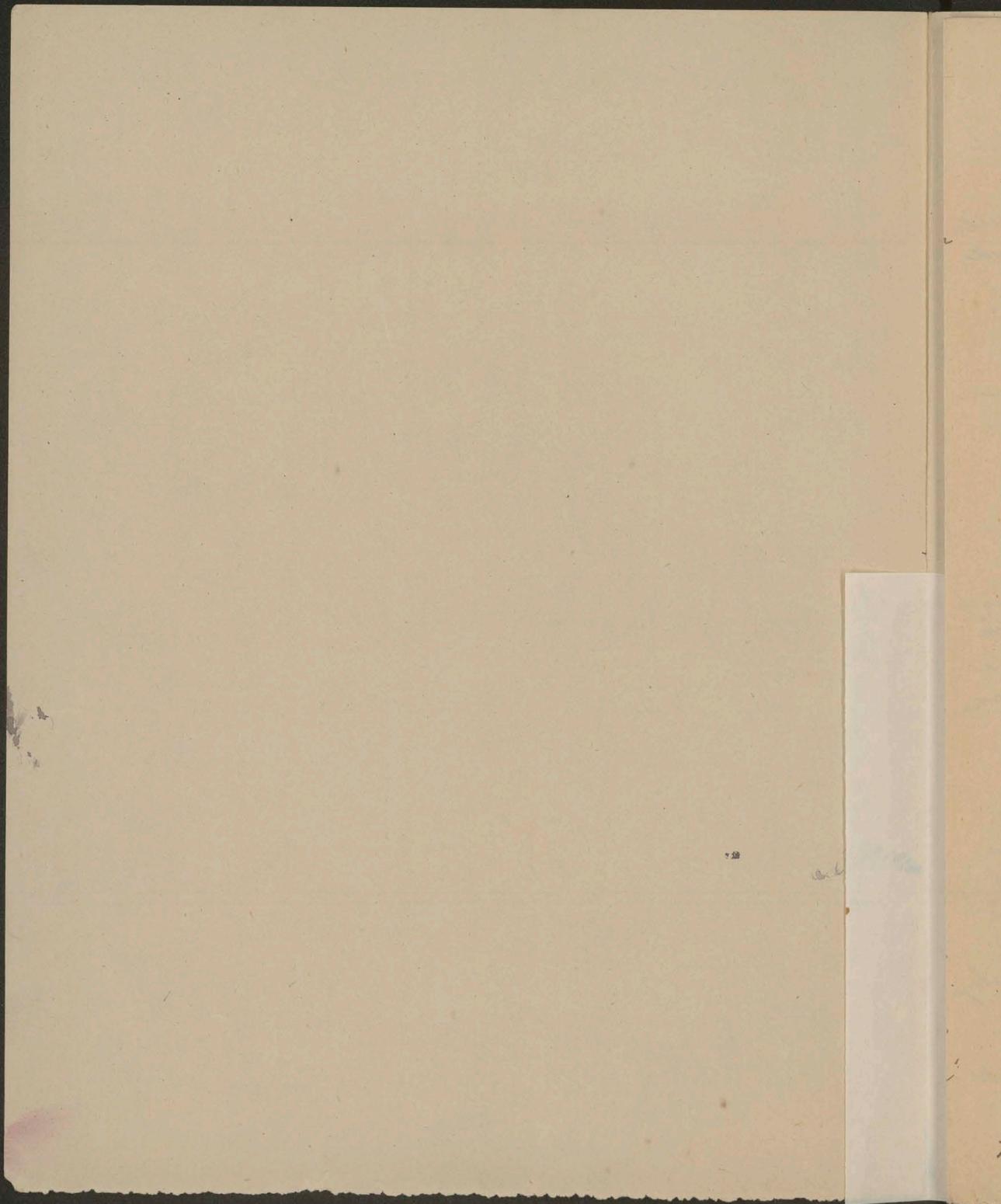
Na posiedzeniu 30 lipca ^{1832 r.} wstąpił Januskiewicz
wnióśł kandydaturę na członka Tow. Adama Michalewicz
i Ignacego Domayki. Głosowanie odbyło się na
nadzwanym posiedzeniu, kandydaci przyjęci zostali
jednomyślnie jednogłośnie z Bohdanem Zaletkim
i Stanisławem Worcellem.

~~1832~~

1832 r.

Notatka

36

Bohdan Chalcki przyjechał do Paryżu w r. 1832, zaczął najpierw w hoteliku na Quai St. Michel, a potem przeniósł się na rue Vivienne, gdzie mieszkał w hotel Vivienne. Młody, pełen zapędu, i jak sam pisał do przyjaciół, Kosak. rewolucjonista - katolik, miewał się do wyniszczenia politycznych spraw emigracji.

Najgłówniejszą rolę wówczas wywierało na emigracji Grono polskie i Towarzystwo Demokratyczne. Do obu tych towarzystw należał B. C.

Na mocy postanowienia Izby Senatorskiej i Izby Poleskiej 2 St. 19 lutego 1831 r. Sejm ogłosił się za nieistniejącym i zdecydował że wkrótce zebrania się Izby za granicami, komplet Sejmu ustanowić się ma w 33. Stoi w r. 1832, znajdowało się na Suwalskiej 34 członków Sejmu Polskiego. Chcieli oni ustanowić reprezentację Narodu i protestowali wobec Europy przeciw gwałtom dopuszczanym przez Moskwy po upadku powstania 1831 r. Bohdan C. należał do wyniszczenia narad z kolegami, lecz z powodu różności zdań, najciężiej dyskusje pod przewodnictwem Wojewody Ostrowskiego ~~zadano~~ przedstawiły się bez przytku.

Towarzystwo Demokratyczne pod przewodnictwem Generała Dwernickiego chciało przeprowadzić organizację Emigracji, mroząc zarządy w różnych krajach zakłady emigrantów rozproszone po Francji mieli delegatów w sekcji Centralnej która odbywała swoje narady w Paryżu. Rodacy w Agen 16 Sierpnia 1835, a potem emigranci w Cortien 7 Grudnia 1835, wybrali Bohdana + 4 wronia 1835 do Pa Dwernickiego, ~~dopiero~~ ~~do czego się przystąpiło~~ ~~odnajmując~~

były bezskutkiem z powodu ~~spornego~~ spornych uwag stronach.
Bohdan, mianem wicekról w Fontainebleau.

W r. 1841 nastąpiła Towarzystwa. Józef Bohdan i
Witwicki Arymali się razem jako Katalij. Bohdan przeszedł
się wzięcia o zjawieniu się Towarzystwa. Mianem wicekról z
Józefem w Beaune, w Burgundii, list Moskiewca z wzięciem
"Towarzystwa mój" w sprawie go w odurzeniu a potem w kary.
O spieranej kary nastąpił razem do Berlina dyskusją. Po
widzeniu się z Martmem mieli się namowić do
sigo doktryny. Wład imów zerwanie z dawnopoznami
przyjaźniami i smutek.

W 1843 podjął do Ziemi Świętej ~~Konrad~~ Karda Gari
W 1844 J. Dwernicki pisał do Bohdana z
go przedstawia jako członka Komitetu Centralnego
do projektowanego stowarzyszenia Emigracji.

W 1848, w lutym, kilkunastu Polaków zebranych
na posiedzeniu na rue Duphot wybrali Bohdana
z. wraz z J. Dwernickim, Gawrinskim, Hoffmannem
i Eustachym Januszkiewiczem jako przedstawicieli
do amonienia się z Rządem Rzeszy w sprawie francuskiej
14 Maja odława wyzwa Rodaków są by wybrali
Rząd i pomiędzy członkami tego Rządu był
naszacany Bohdan z.

Członkowie Rządu sejmu cyfary 20
Maja 1848 odwołali do Obywateli Galicji i Podkarpackiego
by zaradali potrzebom narodowym. Zawezbrali się
w sejmowe Głono 10 Maja i pisał o przesłaniu
delegatów z Galicji i Podkarpackiego do porozumienia
się do wspólnego działania. Na posiedzeniu 6 czerwca
1848, Bohdan został delegowany na Kongres Włoski
mogący się odbyć w Pradze Czeskiej. List podpisany

przez 15 kolegów sejmowych dali mu polecenie do
działania na Sejmie w celu zblżenia i przeprowa-
dzenia narodowości Nowańskich. Wtedy si Bohdan
wyjechał, ale na półdroży musiał się cofnąć i
wrócić na powrót.

Styczeń 1839r. Bohdan Ł. został ^{wybrany} ~~ramiennikiem~~
Chronkiem Towarzystwa literackiego, a 17 lutego
tego roku Chronkiem rady Szkoły Polskiej.

1862r. Bohdan został wybrany Prezesem, Honorarją
się Komisji Tymczasowej Cze. i Chleba.

Podczas powstania 1863r. Komitet polski
utworzony w Paryżu z polecenia Rządu Narodowego
powołał do swego ^{kręgu} Bohdana Zaleskiego

Bohdan i jego żona Zofia Zaleska zajmowały
się zbieraniem składek i umiarkowaniem niedo-
emigrantów przyjeżdżających z kraju po
upadku powstania. Pani Bohdanowa była
nieinowowana w tej pracy, mimo ~~ciężkiej~~
względnie zdrowia ~~była~~ ^{nieustannie} ~~po~~ ^z ~~miękką~~ ^z ~~inaczej~~
umieszczenie niedoemigrantom, bez ~~proźności~~
wyganania. Dla to rodaków, ~~a~~ ~~umieszczenia~~ ~~upokorzenia~~
~~nie~~ ~~nie~~ ~~ego~~, zawdzięcza jej staraniem chleb i
umiarkowanie. Rada Towarzystwa Wzajemnej Pomocy
listem d. 30 Marca 1863r. prześlata podziękowania
Pani Zofii Zaleskiej za pomoc składową i
kierowała przy udzieleniu pomocy Towarzystwu

Bohdan Ł. był też Prezesem Komitetu
Ktoż się utworzył na emigracji na wrznięcie
grobowca pomnikowego w Montmorency Karlowi

Świętokrzysowi i wydanie Dziej pamiętnych.

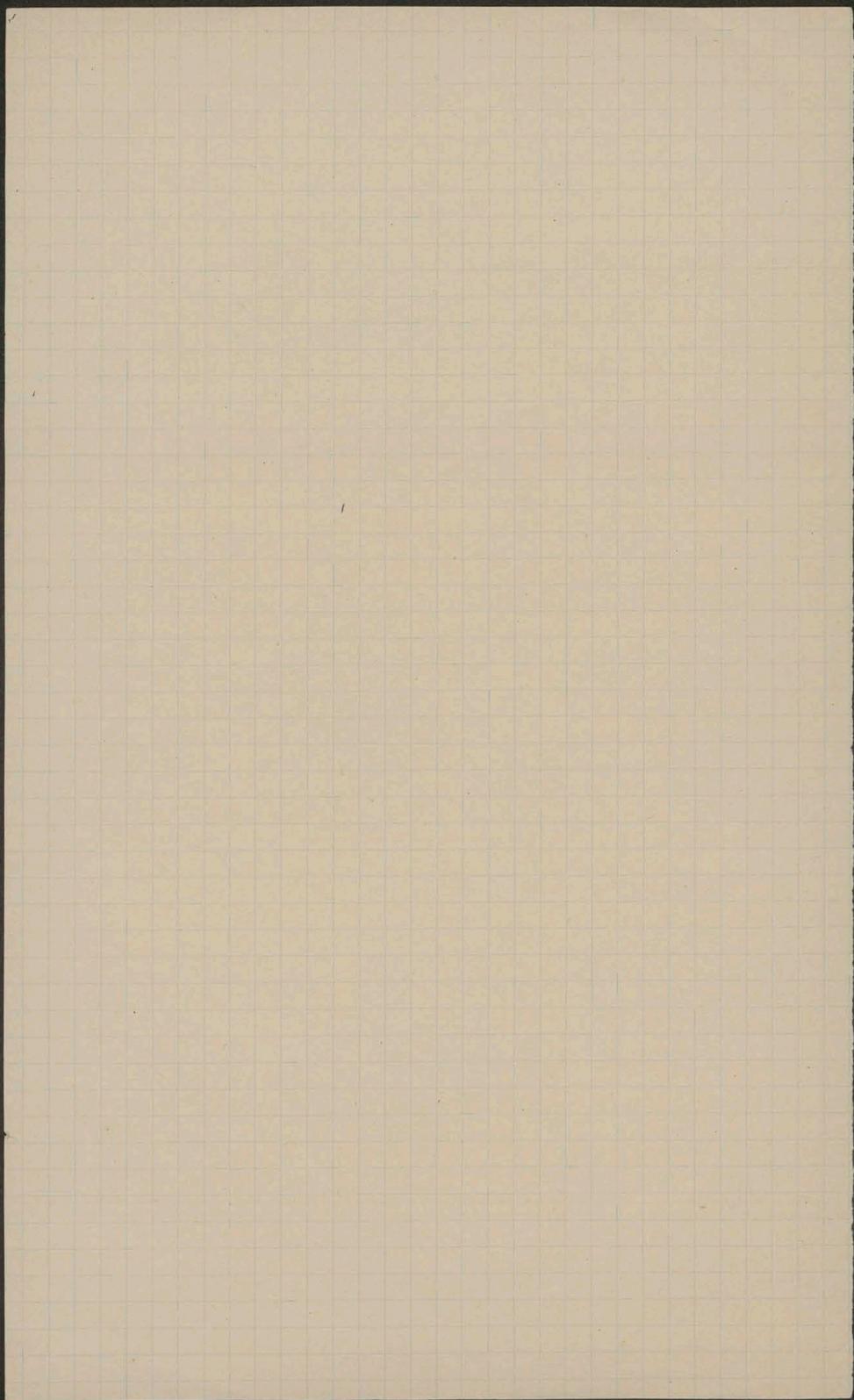
1833

- 1 g. Agencja, brak kompletu
 3   zebrań 34 stron
 4   brak kompletu
 5. Sejm 20 lat otwarty
 89

25 Komplet sejmów 33 cad.

26 — Akty na sejmie opisał akt odwoławczy
 gotowości należąca do sejmów, bez nichże naradzi się
 faworyzacji, zatawali w mieście deputatów centralny
 2 strony 2 stron Worcella, Boh. Zaleskiego i
 Cesarza Platka który mają zatawali ekonomów
 przedmiot, a nade wszystko zebrań 33 podpisów na
 akcie, dawać o tym pryncypalnym dla zwołania
 sejmów.

Akt za najmem podpisano 25 członków komisji mem-
 Bohdan Zaleski (26 Maja 1833)
 Akt precio podpisano 11 (6 Maja 1833)
 Czeski

1833

Z listu Mawrycego Mochmatskiego
do matki

2 listopada 1833 Mosky Wsior

Wszystkie te detale (o śmierci brata Kamila
zmarłego w Hajus 17 sierpnia) wiem od Bogdana
Zaleskiego, który podróżuje w tamtych stronach,
skłoniony mojemu prośbom, odpisał z Maryli do
Hajusa i o wszystkim się dowiedział. Mnie to, opo-
wiadanie do płaczu pobudowało. Na niedzielnym
nie miał Zaleski wydziału tej cwiastki papieru
który Kamil kupił. W rękę zdawał ją zafo-
towata ta Francuska, ale obiecała ją przynieść
mnie jak się znajdzie.

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

Pielgrzym
 W — 21 listopada 1833

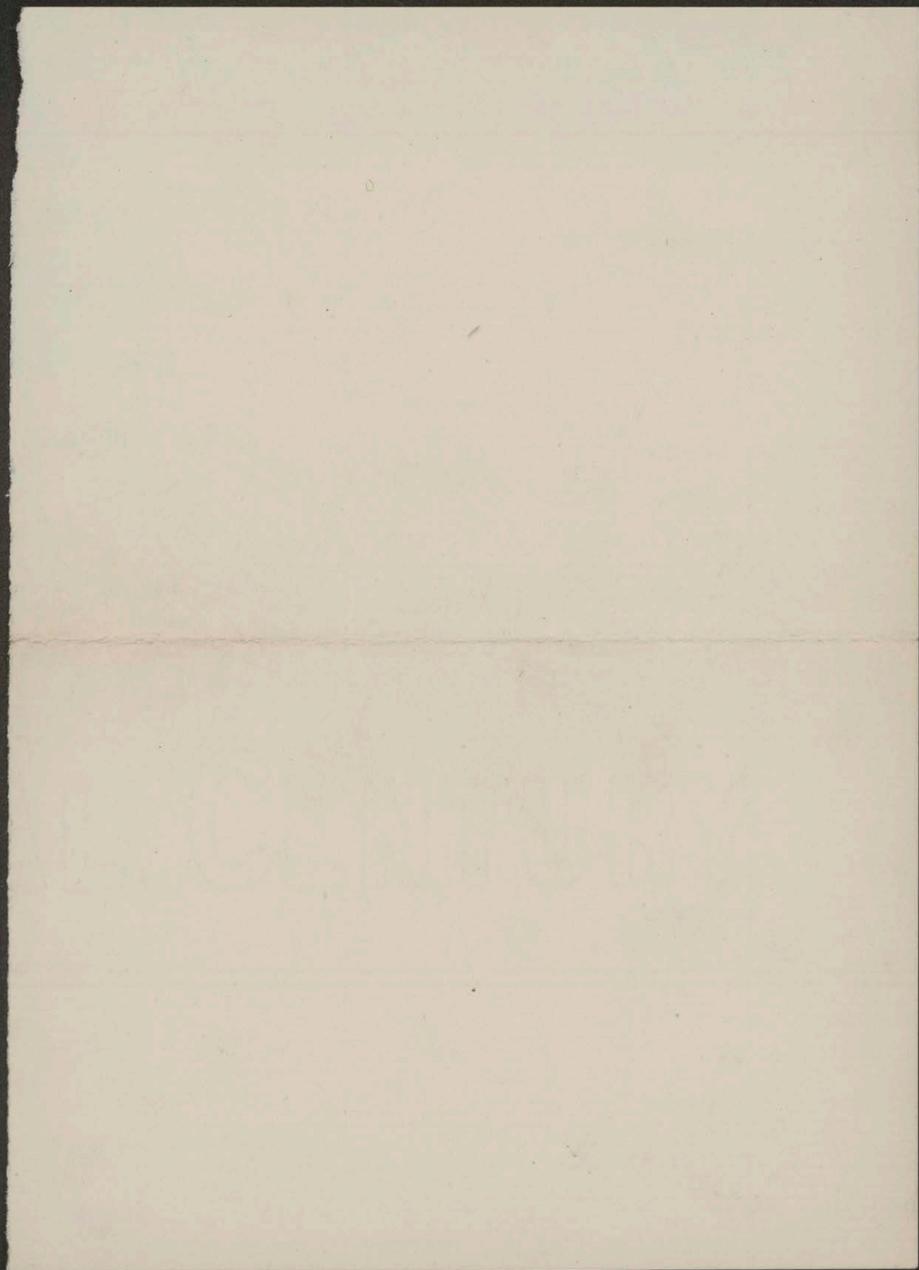
Komitet Narodowy Emigracji Polskiej

Odesza do Polaków w Emigracji

Do Komisji mającej na zapr. obliczenia
 wotów na nowych członków w Komitecie
 marszałek B. Zaleski

Wotum

Mickiewicza Adam	—	1160
Zaleski Bohdan	—	827.

1886

w Mannheim z Krasinskią Steyri godziny
prezydenta na samowia - Dale

Grodno 1836 w Tahanicy
Wysocin 1842 w Rzymie -
Jb 1842 Florencia

Luty 1843 Rzym } 3 miesiące razem z Bohdanem
14 czerwca Polmia

lipiec Baryla
Heidelberg
Schwalbach

Jb 43 Frankfurt - Drezno
9 b lwów, Jampol Kunjowska

Donnik i Michałem Grabowskim, policem i gane
przez Bohdana
poczwko Towianiki
kirst w Tahanicy
Stefan Witwicki

Wysocin 1853 Rzym
Dzierpiec 1853 Canturets
(Paryż)

Jb Rzym
Dzierpiec 1854 Ems

Mars 1855 Rzym
lipiec 1855 Florencia Simeri Pontalina

Kwietnia 1856 Rzym
Kwietnia 1857 g.

L. sierpnie 1858 lwów

Warezjis - 28 sier 1859

Wiermia 1860 Rzym
Dzierpiec 1860 Wichy listonos
Grodno 1860 Hycis (Mroisław Zaleski - Gilis
Dzielnicki puz)

W
O
L
12
W
12

1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860

Wierca Straszna. Pokusa i ofiara
 Ogumf i bolesi. Nowy zywot. pozegnani
 Druze walka i namig trisi az do
 szalenstwa. Mitosierdzie Bose
 wyprogodzenie. Duch od Sjepu. Usmie
 nits poetyckey w petm

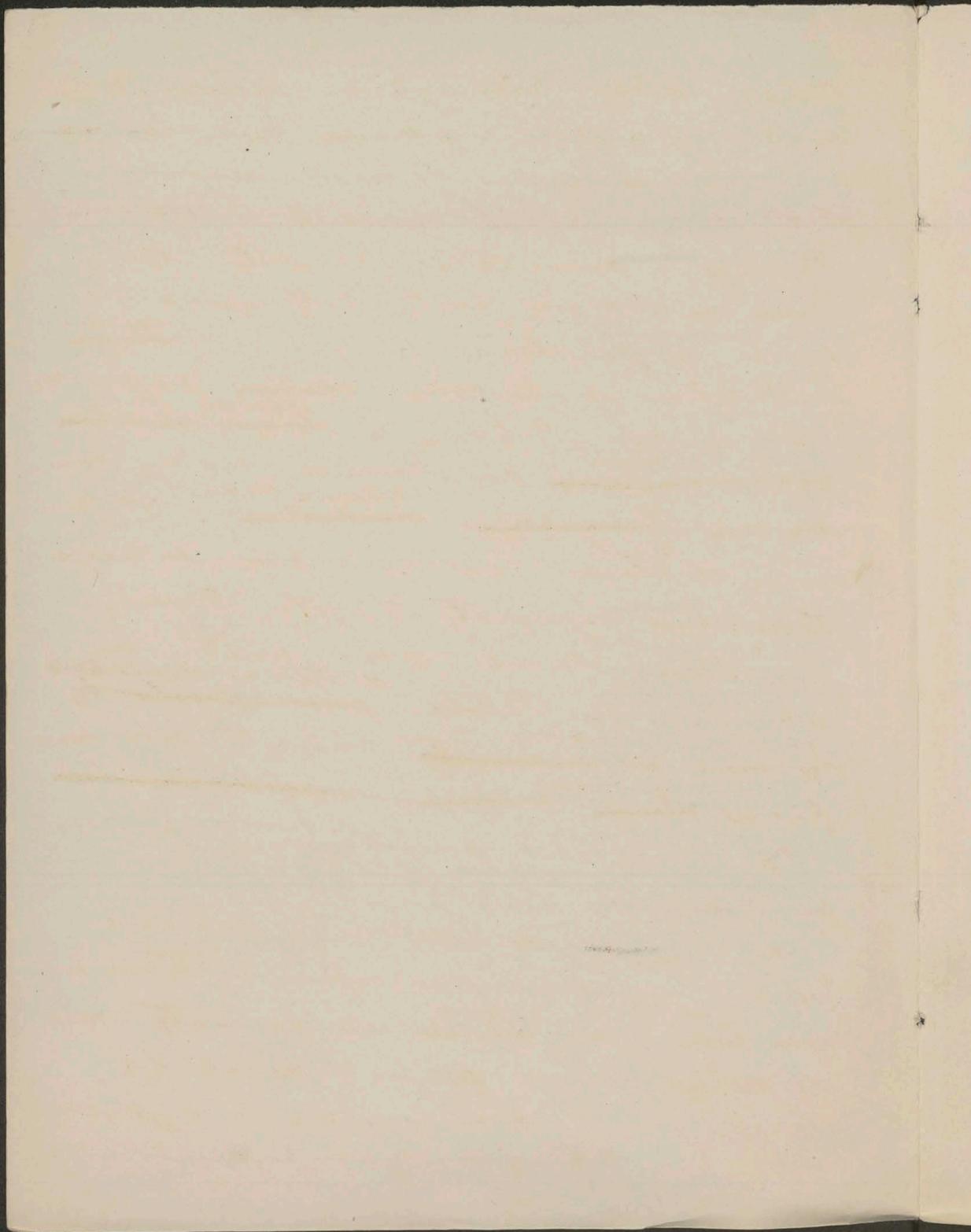
Chwalić Pana w pieśni, Sławić ludowi
w pieśni a więc żyć na pustyni żółci
las wygnania, żyć w nabożeństwie duchowem
i czystości cielesnej. 1835

Pierwszy list Niści, 14 dnia w sercu se two kuu
gosi z nieba. Opatrone, cudowne wyzwanie
ze s. Pilegia. Jozef mój na wieki. Zamierzamy
wyprowadzić z Gargia ku Renowi. Ku Niści

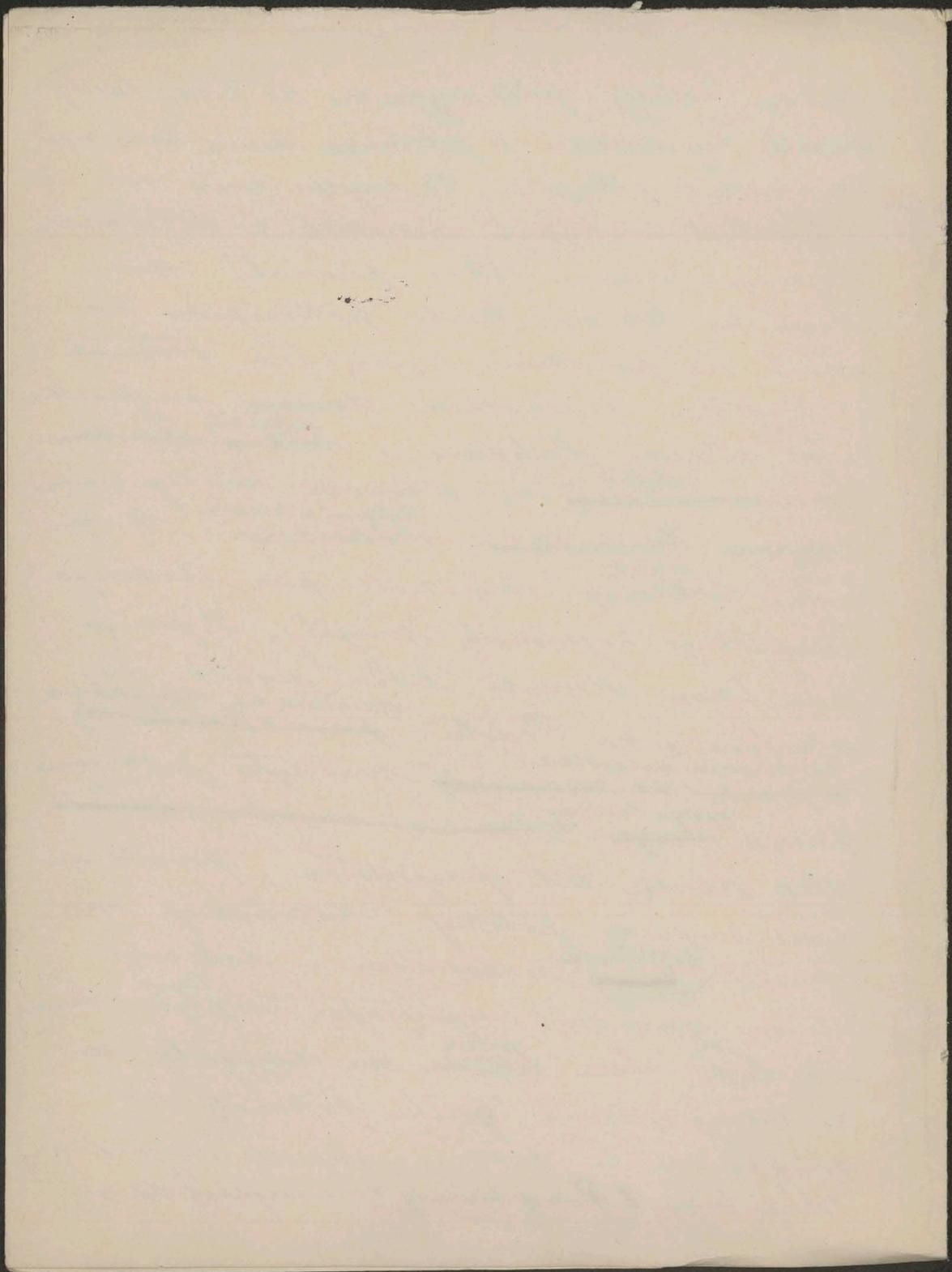
1830, rok ^{piętny} ~~pramietny~~ na żywot. Natychmiast
czysta, święta. Piesni Główna, strumienucha
w 3 miesiącach w Strasburgu napisatem wycej
mi przez ciotkę młodzień. Nspokojujme wewnętrznie
i tęsknota miłosierza przy czystości

Jozef w Lauterburgu z Niścią, Marafis i
Doruscem, ja sam z pręsnis w Strasburgu
Dziwactwa moje, a mi nie dziwactwa —
Tajemnicza Boża w sercu radujcie się, to tworzenie
na przemiane. Wrota w Robertkan. Brzechadski
nad Renem. Listy mi do Jozefa z dowodami
miejscami o mnie. Trzemiesięcie się do Molshem
21 sta Duma i Jerszerzyna. Upatry w celu
Wyprowadzić Niści do Kahl. Trzy dni. Wiera

Bohdan Zalescy, przed wyjazdem do Ziemi Świętej
 spędził trzy miesiące w gościnnym domu Pawła
 Omiatowickich w Rajmie. Po wzięciu wód w
 Schwalbach i kąpieli morskich w Ostendzie,
 Dyominą, w kinie 1843 r. powrócił do
 domu na Ukrainę, trochę pokrzepiona na
 siłach. Za powrotem, zawiązała ^{z znajomości} ~~stosunki~~
 z Michałem Grabowickim, ~~starym~~ ^{przez nią} przyjacielem
 z lat młodości Bohdana i ~~z takim~~ ^{z takim} ~~sporem~~
 na nowo ^{odnowił} ~~zawiązał~~ się stosunek między dwoma
~~starymi~~ ^{kollegami z humania.} ~~studentami~~. W tym
 czasie, doktryny rozgłoszone przez Andrzeja
 Towiańskiego zajmowały umysły, Dyominą
 przez kilka stosunki które miała na
 Ukrainie i na Podolu, ^{działała na obywatelstwo,} ~~przekładano~~ by
 na młodości ^{na młodości} ~~niezależnie,~~ i ~~to~~ ^{walczyła} ~~niezależnie~~ ^{piśmiennic}
~~te nauki~~ ^{nowym} ~~niezależnie~~ ^{teoriom.} ~~nowych~~ ~~apostata.~~
 przeciwn ~~nowym~~ ^{teoriom.} ~~teoriom.~~ ~~nowych~~ ~~apostata.~~
 Tak dziesięć lat przepędził, prowadząc
 życie mieszczańskie polskiej i katolickiej na
 Kresach, ^{dojeżdżał} ~~szedł~~ do sąsiadów i dobrem
 słowem, usługami wywierając wpływ ^{zabawny}
 na lud. ~~bez~~ ^{próci} ~~skargi~~ ^{nie} ~~domagał~~ ^{si} ~~si~~
 do takiego stopnia ^{głęboko} ~~głęboko~~ ^{pokazały} ~~się~~
 symptomata, że doktryny naturalni wyjazd na
 Obłudnie Europy. Z ^{Priskiej} ~~Priskiej~~ ^{między} ~~między ^{klawisz} ~~klawisz~~~~

Livre n° 11066 N° d'ordre 3

F° 9

46

SOUSCRIPTION PATRIOTIQUE DES FEMMES DE FRANCE

Monsieur Bohdan Zaleski

Cinquante francs

Paris le 15 Juin
38

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the paper. The text is mirrored and appears to include the name "James" and other illegible words.

SOUSCRIPTION PATRIOTIQUE DES FEMMES DE FRANCE

POUR LA
LIBÉRATION DES DÉPARTEMENTS OCCUPÉS

N° ~~18,837~~

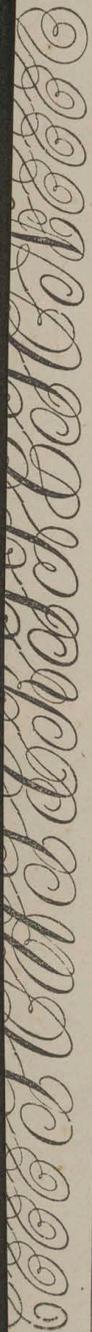
REÇU de *Monsieur Bohdan Zaleski*
demeurant à *Paris rue St Sulpice 38*
un Engagement de la somme de : *Deux cents francs*
payable à partir du jour où la Souscription,
en y comprenant la somme inscrite au pré-
sent Engagement, aura atteint le chiffre
de *CING* CENT MILLIONS.

Le *23 avril 1872*

P. Heron Macarel

NOTA. — Pour la garantie du Souscripteur, aucun enga-
gement ne devra être payé qu'autant qu'il sera revêtu d'un
timbre semblable à celui apposé sur le présent récépissé.

Détacher ce récépissé et le remettre au Sous-
cripteur après l'Engagement signé.

ASSOCIATION PATRIOTIQUE
DES FEMMES DE FRANCE

LE BUREAU DES PROPAGANDES

18837

RECEU DE M. le Ministre de l'Instruction Publique
le 20 Mars 1883

Le 20 Mars 1883
M. le Ministre de l'Instruction Publique

LE DIRECTEUR

M. le Ministre de l'Instruction Publique

Paris le 20 Mars 1883

Le Directeur de l'Association des Femmes de France

Association des Femmes de France

N° 24851103 Boulevard Haussmann
ParisLe couvelli: 1°

Ambiller dans chaque acit une fois par semaine
une goutte de colige suivant: à l'aide d'un compte-
goutte:

Eau distillée _____ 10 gram

Bromhydrate neutre d'Homatropine, 0,2 centigr

2°

Porter des couvres teinte légèrement foncée
en coquilles, pour servir au grand jour.

Ce 17 juillet 1888

D. Halisowky

Mr. Richard Johnson

Nov 20

Dear Sir,

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 15th inst.

in relation to the above mentioned matter.

I am sorry to hear that you are unable to attend to the same.

I will endeavor to do all in my power to expedite the same.

I am, Sir, very respectfully,

Your obedient servant,

1857
NOV 20

No .....

103 Boulevard Haussmann

Paris

Collège :

Eau distillée le gra

Chlorhydrate neutre de cacahu o'25ccs

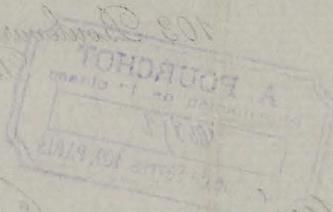
Intelle dans l'œil quatre fois dans

Une heure Lundi à 8 h. du matin

à 5 100 1888

D. Gallonny

103 Boulevard Haussmann

Calypso

de la

Chlorhydrate de la base de la
Sulfate de la base de la
Sulfate de la base de la

Sulfate de la base de la

de la base de la

N=17607 Myopis. Opaciter de deux
en tabac

Introduit dans l'eau une goutte
de colle n'ayant rien
fait par semaine ou deux fois
par semaine

Sau dissoluble 10 grs
Sulfate neutre d'abopine 0,02 grs
C30 grs
Sulfate neutre d'abopine
D'Hallemann

W. H. P. [unclear] [unclear] [unclear]
[unclear]

Dear Sir,
I have the honor to acknowledge
the receipt of your letter
of the 10th inst. and in reply
to inform you that the same
has been forwarded to the
proper authorities for their
consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
[unclear]

[unclear]
[unclear]

Józef Bohdan Zaleski urodził się 2/14 lutego 1802 roku w Bohatyrce, na Ukrainie, z Wawrynia Zaleskiego i Marii Burkatowej. Matka jego zmarła kilka miesięcy po jego urodzeniu, 21 października 1802 roku, jego Ojciec w r. 1824. Oba są pochowani w Stawiszczach, koło Beatej Cerkwi.

Pierwsze lata dzieciństwa, po śmierci matki, Bohdan Zaleski spędził w Miedziedowie u Ciotki Kundriczowej i tam został lat 4. Ojciec jego, wawryniem przenieść się do Litwy, zostawił go pod opieką rodziny, a mianowicie swego syna Eliana. Dopiero w 1816 r. powróciłszy do domu, poznawszy swego syna Bohdana. Ściągnął wieńce czasami, pewnego razu wyjechał w Tygodniku Wileńskim, wraz z podpisem Józefa Zaleskiego. Chętny dowiedzieć się co to za imieniem jego ogłosił poezję, śpiewał się na wszelkie strony. Z zadziwieniem ustąpił że to jego własny syn. Pierwszy wiersz Bohdana Zaleskiego ~~na temat~~ był poświęcony panu ~~znanemu~~ przyjacielowi, kema Złotyńskiego, który na jego zwał umiał w Humanii. Było to podczas Święt Wielkonożnych na które odmówił wyjechać do domu by mógł doglądać chorego przyjaciela. Bohdan Zaleski miał wówczas 14 lat. Kiedy obaczył swoje wiersze drukowane, tak go to cieszyło że w nocy, gdy inni spali, zapalał zapalniczkę i przglądał się swym utworom. Pierwszy poważniejszy wiersz był Oda do na śmierć Kosciuszki (miał wówczas lat 15). Oda miała służyć, ale na tyle już mająca wartość że gdy jego Ojciec oświecił krytał, ten w zachwyceniu padł na kolana przed własnym dzieckiem, tak mu się to wydało szlachetnym

Bohdan Z. zaczął od 7 lat roku życia pisać wierszyki. Samista pisał sobie drobne wiersze okolicznościowe jak np. o rokopole I r. o przetrwałkach. Wiersz ten opisane we seksterie, co poruczył koleżce Chaborskiemu, a to w następnej przygodzie. Był zwyczaj u Barylianców że za próby jednego z uczniów, własni jego koleżki musieli wydać sąd. Pewnego razu na Chaborskiego tryumwirat był Złotyński z Chaborskim i Chaborskiego zana Klichowieckiego i Bohdana Z. Skazano go na kłócenie w kosciół podłuski młoty z podwieszeniem w jego reklamie Brzytko było potem, gdy Chaborski uzalał się ze stroni na progu wyroku. Był go utulił, darował mu B.Z. ulubiony swój sekster z wierszami wiedząc że mu ten najlepszy ustunij Istotnie Chaborski lubił poezję i zbierał ustawicznie takie. Sekstem ten zniknął bez śladu.

Pierwszą komunię B. Z. odbył w Sawotary burzo młodo, mając lat 8 a 9, na pogrzebie swojej Babki Burkatowej. Wówczas Woiwaa był daleko biegłym w znajomości metryki i katechizmu.

W Kamionie, gdzie go oddano do szkół, pooster letniej pobyciu w Miedziedowie, u Ciotki Kundriczowej, nauczył się prawie sam czytać. Często się bawił nad Dnieprem, lub czasie w klasie, w tawkach stojących na stronie, gdzie go sadzano.

Cały swój nastrój poetycki przypisał B.Z.

Porczytki u Ciotki Janinowej

Humanii 1812-1820
Ciotka Kundriczowa
Babka Burkatowa
1822

nastrępnym z daniem swego Trzeciennego wieku.
Mając lat 7 czy 8, zaraził się pierwszą morską chorobą od
suki nie dotkniętej, z ktorej przesmykami bawił się także
pod swiernem. Wła kuraję oddano go do znachora,
zwanego Łajem, gdzie bawił 18 miesięcy. Już był ukraiński
wiesniak z szczeniakiem wiotki, dość zamyślny. Cudał on
kilka córek do których codziennie schodziło się na
wieczornice i goswilkę mnóstwo chłopców na spiewy.
B.Z. był oczarowany nim. Łatwo się bardzo uk
nauczył na parobku i chętnie powstawał piersienki.
Z tego też został ulubieniem Trzeciennego i całego zgronożenia.
Przypomina sobie jak sypiał w izbie w kaćku, nad
ktorym przed obacem paliła się świeczka czy lampka.
Duma jego prosy przejęła się naturą i prostotą pięknych
spiewów ludu ukraińskiego, słyszanych u Łaja, jak
również i od pierwszych przestank, które go usłyszał
młode dziewczki ludowe. Zostawał jedna z nich ktorej B.Z.
przypomina sobie że była czarna jak murzynka prawie
i cieżko mu mieda.

1811-1812

B.Z. mieszkał też przez jakiś czas w
Jercykach, powiecie Kowelskim u Ciotki Jasiniskiej.

W. 1812, w 10^{ym} roku życia oddano go do
Humana do siostry kuzyna brata starszego Elana,
ktory mieszkał w Krynycu i zarządzał dobrami krewnego
Wiktora Zaleskiego, zohatego z samą Pothorką.

Podczas swych bytności swojej w Humaniu
na wakacjach bywał u siostry swojej Antoniny Kinsowskiej
mieszkałej w Kijowie, u brata Krotko. Często przebywał
u brata Elana, który był ^{ona} ~~stary~~ kawaler, o 20 lat
starszy od B.Z., kochał swego młodszego brata jak
własne dziecko, prowadził go i dogadzał wszelkim jego
kaprytom i zachciankom. Pracował też B.Z. o
nim najdroższe wspomnienie na całe życie. Był
to obywatel powołeknie bardzo młody i lubiany.
Umarł w Krynycu 21 listopada 1847 r. mając 72 lat.
Cała okolica była na jego pogrzebie, salachta, wieśniacy
a nawet i żydzi.

Duma młodszego poety rozbudziła się w niej.
Wierząc mukano go otężyć z niepokojnością, a on
całymi godzinami siedział na mogiłach, kurhanach, a
czuchem przenosząc się w ubiegłe bohaterkie czasy,
zewneni zalewał się łzami. Stuch miał nadzwyczajny.
Zdewiło to Mickiewicza, ktory mawiał o B.Z. „że on
„podstruchwał harmonię wszelkich swoich stepów
„ukraińskich, ujął ją i przelał w pień ten rytm
„natury.”

wspomnieni dwóch przyjaciół: matkę sprytnego
Krauzna Filipka, awanosa zwykłe & ruska Cygipem.
Ostat on poimiej w Kijowie jako dżawieny i tam
mieras ciekawej młodzieży uniwersyteckiej spowiadat
biuro niezgody z polityką ich w Humanim. Druzi
stuga nazywał się Muziej, którego nazwano Abramowiczem
Głopriem. On się potem nie wyrostarciu i lepiej
pokierował.

W 1850 B. Z. zaminał wrócić się do Warszawy
na Uniwersytet Warszawski. Po drodze wstąpił do
swojej ciotki Jasinskiej w Jercykach na pozegnanie.
Laska tam koleż, swego Jankowskiego, z którym w
tych Jercykach mieszkał raz, razem przed pięć lat, do
szkół w Humanim, u ex-paniety Brankina Blumackiego.
Ten ostatni bawid tu jeszcze użycie przyjaciół wmuzy-
kami Jasinskiej. Był to wielki szarowany i swiadły
stare, dawnego wzrostu i wiele spowiadany. Lubid
on bardzo B. Z.

W dniu tych odwiedzin, stat się następnym
wypadek. Wczoraj wieczorem Blumacki do pokoju
gości B. Z. gwany z koleż E. Jankowskim i powiada
im że się przypuści z nimi przegnai, przypuści że tej
nocy umnie. Wzichcauli brat to na serio, umiano go
bawiem Czesami za ogrymada i że zdawał się
zdrow zupełnie. Ale Blumacki przegai się z nimi
przegnai catujg ich i otogodawio, a odchodząc jakby
grozonym duchem nadechmiony, wykręcił awocypieć do nich
te słowa: „Ty biednie Kiełcy, wskazyg na E. Jankowskiego
„bogatym, a ty dawonym, mówig d. B. Z. i odszedł. Dłżni
tej samej nocy Blumacki umarł. Jego przeprowadnie
się sprzedawczy. E. Jankowski zarobid wielki majątek
na Ukrainie. B. Z. stat się znany. Wyjazd z Ukrainy nastąpił
8 Wiermnia 1850 r.

B. Z. wrócił z sobą do Warszawy J.
Gonczarskiego, nierozróżnionego swego przyjaciela, a on
młodziej od siebie. Miał wówczas 200 dukatów w
kieszce. Mógłby to wielki majątek. Ozejdzając
granice która wówczas oddzielała Królestwo Polskie
dwaj młodzieny, pierwszy zapatu i entuzjasma, wznęcając
widokiem ziemi tej o której tak długo marzyli, wywarli
z karty, uadawali, ziemie polską, a potem ruszono
tej ziemi gaisi do butelki wina, pili i kazali
furmanowi z nimi pić.

B. Z. przypuścił do Warszawy swoją
własną byraka, trojg koni i z furmanem, B. Z.
miał na Ukrainie swoją schedę i kilkumiesięczny
poddanym. Skoro dorósł do pełnoletności, rozos
ich węgryskich walczył i zemis im Ocarował.

W Warszawie konie i byraka sprzedali
furman wrócił sam do domu. Sołdciwy, przyty

Ukraince, nie mógł się wydrwić, widząc w Kijewie
swoją naraz na polach i ministerstwo Kampan.
"Jak mi mogą być chleb z ziemi tak obudzonej
"gnofami? Kto mógł tyle i skąd nabrać kamien
"na pola?"

Przysłał mi B. Z. po przyjeździe do
Warsawy było tuż się do Brodńskiego i
pamiętam się z nim. Antosepamy miadunice poru-
czył Gornogostkiemu zapisał się wszędkiem co potrzeba
w zapamiętanie, a sam nie zanotował w adresem hotelu.
pisał się w drodze po niestanowiony w Warszawie. miał
wiele potem kłopotu z odmówkami, wstąpił miadunice
gdy się przysłał gwałbnie co go spotkał, w ofiarował
nie stawił mu, a pól kilkogodzinny przejadł po
mieście, odmówkami przysłał skądś G. Loran najpóź
kwatery.

Do Brodńskiego B. Z. udawał się z wielkim
zapętem. Wówczas w Warszawie znane były o nim wierszyki:
"Brodński poeta
"mieszka przy ulicy Greta
"jak wejdziesz tu w wystrze
"na dubim przetrze, itd.

B. Z. zastad Brodńskiego ślepiącego nad pracą przed
oknem, bo już zmrok zapadał. B. Z. pętał, entuzjastycznie
szepotał mu powitanie. "Ktoś ty taki, mój drogi?
"patychmunt ci się, prawda mi tyłko chwili?
"bo bruno, dokremy korekty." Skimając Brodński
wówczas wezwał dla kawałka chleba. Wówczas
przysłał miadunice Ukrainca. Podczas całego pobytu B. Z.
to były ich najcisłszy stosunki.

Onen 10 lat B. Z. mieszkał w Warszawie, był
na wsi w Kijewie. Brat udiad we wnysskich spiskach
patriotycznych. Nie dawno to mu było po sara. B. Z. w 1850
należał do karbowarów. Dniestek ich składał się z samych
prawie literatów. Jeden z nich pna trochę wygadał
się przed swoją narazą. Brat tej ostatniej, był go
odwini karbowarym i kwizany spnybięga, musiał go
zaskonyi. Sąd skazał go na śmierć. Kcalinato więc
ciągnęłony kto ma wykonać wyrok. Łatwo poja
w jakich obawach był B. Z. gdy mu przysłał ciągnę
loszwotek w kapelusz. Na miejscu wyciągnął beaty.
Spełnie wyroku spało na chemika który miał dolać
do kawy, koleji pewna trucizna. Na miejscu wśród jedy
z przetożonych którego dotad spiskowi nie znał.
i ten, pna wzgląd na miodosi i ptochozi, amienit
wyrok śmierci na wykluczenie winnego z grona.

B. Z. milej wspomina chwile, gdy generał
Uminski przyszedł z Pomanistkiego i miał przemowę
do zebranych w liatki 2 lub 3 tydzień miodosi na Bielkach.
Kandy z nich na znak miał gatzętkę w kłapie sukiata.

Po tym znaku się poruszano. Wczorajami dotąd
siedzieliśmy w komandzie Otom. Umińskiego porwali
barki, a rapas dochodził do statku. Wczorajko jednak
odbyło się tak spokojnie, że polina Moskiewska mia-
nie domyślita się na raniu.

Były chwile biedy i tęsknoty, albo i
natchnienia poetycznego. Wówczas cispał, zamyskał się
przy stogu tyjodnie, nikogo nie widywał i sam
z myślą zgi. Wczoraj to był czas dla jego
wyobraźni.

Wczoraj na Janie w jakiejś introlijatna,
który miał dwie córki. Jedną z nich była zamężną
za oficera. Ono zaprosił, B. Z. wolął siedzieć u
siebie; nawet jedzenie podawano mu otworem w ścianie,
która ich oddzielała. Była to chwila gdy B. Z. jednym
tchem napisał swój "Rapsod". Wczoraj tam musiało
być 2 tydzie, ale z nich potowem walczył w ogniu. Berta
zaszła oddat Borodinińskiemu. Gdy się ten Rapsod wrodził,
Dziwnie lekko się B. Z. zrobiło w duni. Był to
wczoraj. Otworzył okno na dziedzińcu i zaczął sobie
nieć dunki ukraińskie. Wczoraj wczoraj dokładnie
mógł sobie przypomnieć, i gdy się biedni i Janie
żeby sobie zapomniał, trochę przygotował na pamięć,
jakis gło mgłki w dziedzińcu cigynie. Dalej to
sama prozeczka. Zażegna inną prozeczka, znova tenże
głos mu pomagał i bez myśki. Przygląda się tedy,
i widzi żołnierza w mundurze moskiewskim. A gdzie
ty mój bracie? - A z Medvedowki - Na raz myśki go
widzi. A czy ty nie Katenyuk? - Katenyuk. A
wy czy nie Jasio? - dodaje. - Tak. - Wówczas rana
się ów żołnier B. Z. w objęcia i przypomina mu
jaka on będzie Dziwnie oddat ustąpił i się ratuje
mocno się go był nie ustuchat. Bawie u Ciotti Kundzi.
nowej w Medowce na wakacjach, B. Z. drucio jemu
bawie się z jej mężem, dotknijnym parobim, w karty;
pewnego wieczora przyszedł do pani ekonom, aby się
naradzić kogo ma być wzięci w rekruty. (W Moskwie
mieszają losowania. Brano wówczas w rekruty, ludzi
zmiatych, młodych dzień. Somewoi stwiba była z letnie,
był to rodzaj wygnania. Wracanie tej branki natchnęło
B. Z. wczoraj pod tytułem "Rekrut"). Normowa starała
się głośno, i na drucio nikt nie zwracał uwagi. On
sam z poczatkem mało uwierał. Ale gdy wymieniono imię
Katenyuka, który wczoraj też wczoraj był w domu, natychmiast
wypuknął się cichym, z spokoju i odstąpił go o gróźbom
mu niedopracownictwie. Młody Ukraińca ciśnie się

który Orwa rządzi i uciekł natychmiast. Branka miała
 mieć między siebie samej now. Czas jakiś ukrywał się budynek
 w lesie. Gdy jednak przyśpieszył jakiś wiek był z nim
 popadł, a przepuszczało też, że może się Oriecku przestępnie,
 zbliżyć do chaty, gdzie na niego czekali. Został schwytany i
 wzięty w otoczenie. Był to Tadeusz **Chłopacki**, **Zięba**, **Wesoły**, **Lużycki**
 spierali Dumki matemu B., ale hardy dla Ekmona, który chciał
 się go porwać.

Gdy B. Zorganizował go w Wamawie, Katermyk
 miał piersi obwisłą krestami i był w stopniu sierżanta
 w kawalerii, przy rządzi gospodarza Czufkowie. Mieszkał
 był w rad z mordali? Słodzi mu B. Z., wskazywał na odzyski
 i galony. - A mięk ich licho sam powie. - B. Z. gdy powstanie
 wybuchło, miał Moskale i był z naszem, trwał w
 pierwszej artylerii. Zginął w bitwie pod Grochowem.

Prezydent Miasta Wamawy, Wzgrocki,
 marnotrawił Ukraincom przy wyborze na puda B. Z.
 1833, od powrotu Taraszczańskigo. Było to w sali Natursowej.
 B. Z. był sekretarzem przy Marnatku.

Wzgrocki był w Wamawie i w Kongresowie
 obejmując najlepsze chwile życia B. Z. Ten pragnął wiele
 sobie z którymi był jako uczeń Uniwersytecki, jako
 literat, jako pros. Wreszcie był młodym i Kochanym
 powstanie. Znany mu był jako poeta.

Jako była miłości dla niego kolegów a
 nawet i nieznanymi mu osobicie, Główny Gwarantem
 wypadku, zarękał mu po upadku rewolucji 1830 r. Res
 w Caupie Druin, (ten sam który wraz z królem Bonaparte
 potem Napoleon III nabił do wygnania w Boulogne, i tam
 zginął od ręki kandydów) mieszkał B. Z. osobicie,
 wyjechał w pewnym salmie, jakiegoś Pana, który swieży
 przybył z Galii, miał opowiadać rzeczy uwadające
 o B. Z.

Drugi wypadek miał miejsce na Ukrainie
 w 1834 r. Było to na nacie u Marnatka Stachurskiego,
 przy braniu zebrany tłachcie. Stachurski publicznie
 potępił przewoźców powstania listopadowego, dodając
 że lepiej by było konie się do stop. Napaściwszy Pana,
 a w końcu, gdy jednego po drugim z podkiew porwał taji,
 jako to Mabinowski, Potockich i Bohdana Galickiego,
 obecny tam kolega tego ostatniego, Jan Kuchowicki
 nie mógł wale potępić i oburzenia. Zermawny się
 z miejsca plorunajęcem głosem zawołał: "kres
 "Marnatku!" Stachurski stał właśnie z publikum
 w rękę by wnieść jakiś toast. Zmknął się, zachwiał
 i runął na miejsce rażony śmiertelną apoplexią.

W obliż wybuchu powstania, topił
 28 listopada 1830 r. B. Z. spotkał się na ulicy w
 Wamawie z przyjaciele, Teowym Gomerystin. Ten
 mu z zimną krwią oświadczył że narazim miał wielkie
 i wołne zaficie i prąd by Guchowad papiery. Narazim

Gomeryjski przed na Belweder.

B. D. raził się znowu do wojaka. Turcy
w prachoci. Wkrótce go jednak oficerem zamianowano. Opowiada
jakiś wrażeń na niego. Jego kolegów, Mochwałskiego, Bielowskiego
zrobili zacięcie w bitwy pod Grochowem. Stali pod Bronią i
z przestrochem słyszeł swych ludzi. W tem staru Maras zacięte
w gło "Ojciec nasz". Wszyscy za nim powstanę. A gdy przynęci
rozkaż maras, zacięte opiewał Jemse Solka i w ogień na przystopy
nie bez najniejszej obawy, do tej bitwie, zacięte zamianowany
powiernikiem i zacięte kłopoty, wirtute splitari."

Przed na
ojciec

W następnym kłopoty. Jego wzmocni 1831 r. B2
opuścił Warszawę i ruszył z kolegami na Turację. Dnia
jakis czas zacięte we Lwowie, ale tam przez policję Austriacką
prześledowany, zmienił wyjazd. Zatrzymał się jeden dzień w
Krakowie. Zwiędzając groby Króla Polskich na Wawelu,
taki go smutek ogarnął przy zwłokach Kosciuszki i Piastowskiej
że na gło przetrwał. Z Kologu, potem Worcilem przez
Paryż, dojechał do Francji.

W roku B. 7 na emigracji jest wyczał znowu.
Mieszkał w rozmaite to w Serwii, to w Saurin, to w Fontainebleau,
w Endoume, w Kolosheim. Powrócił potem do Fontainebleau,
do Saurin, a teraz mieszka w Villepreux, matym mieszkał
w pobliżu Wersalu. Godzinie często odbywał to do Wroch, tam
z bratem Józefem Zaleskim poszedł się do Ziemi Świętej.

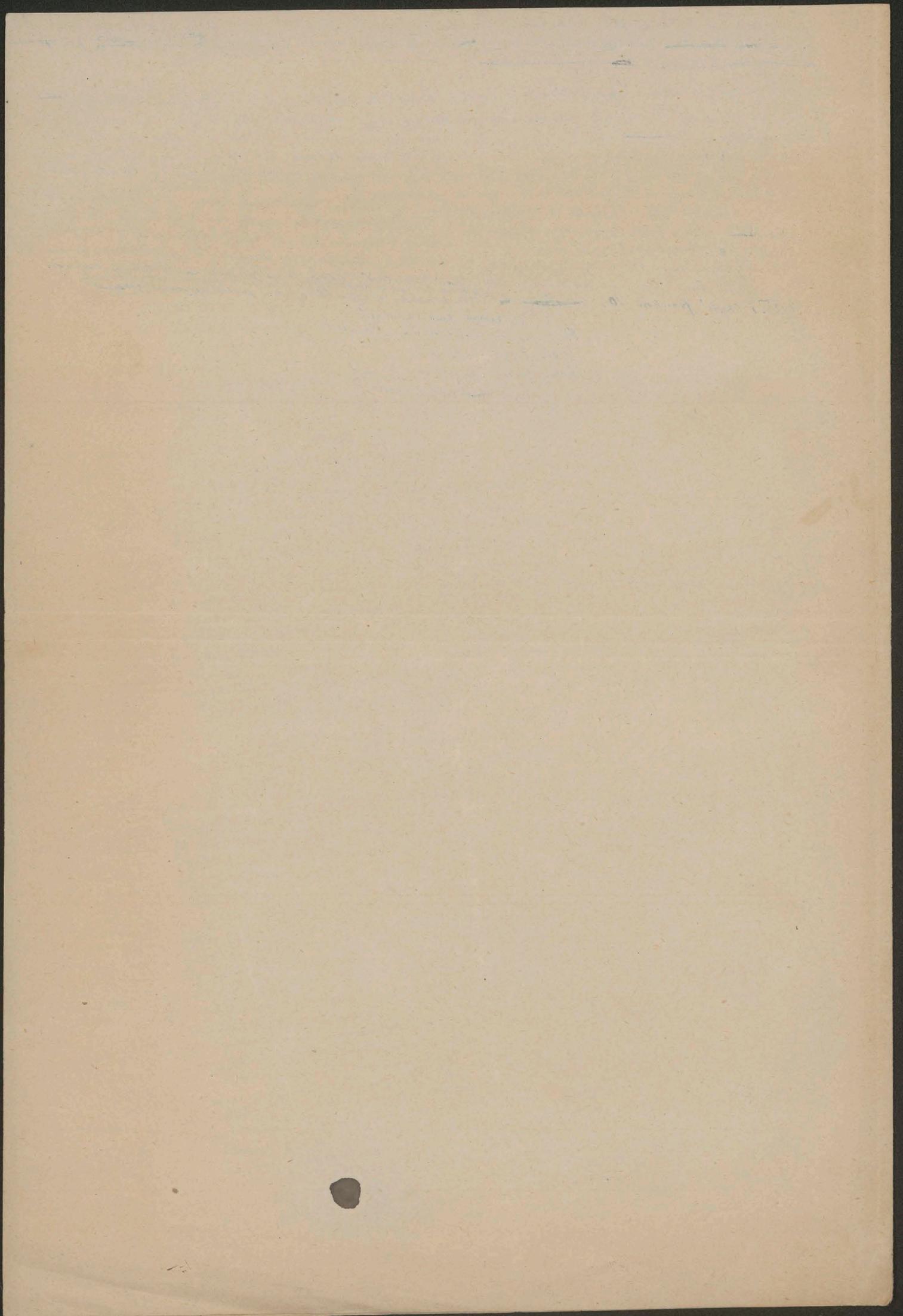
28 listopada 1846 r. ożenił się z S. Sofią Rozynką,
która miała 23 lata 1848 r.

[Faint, mostly illegible handwritten text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a separate note.]

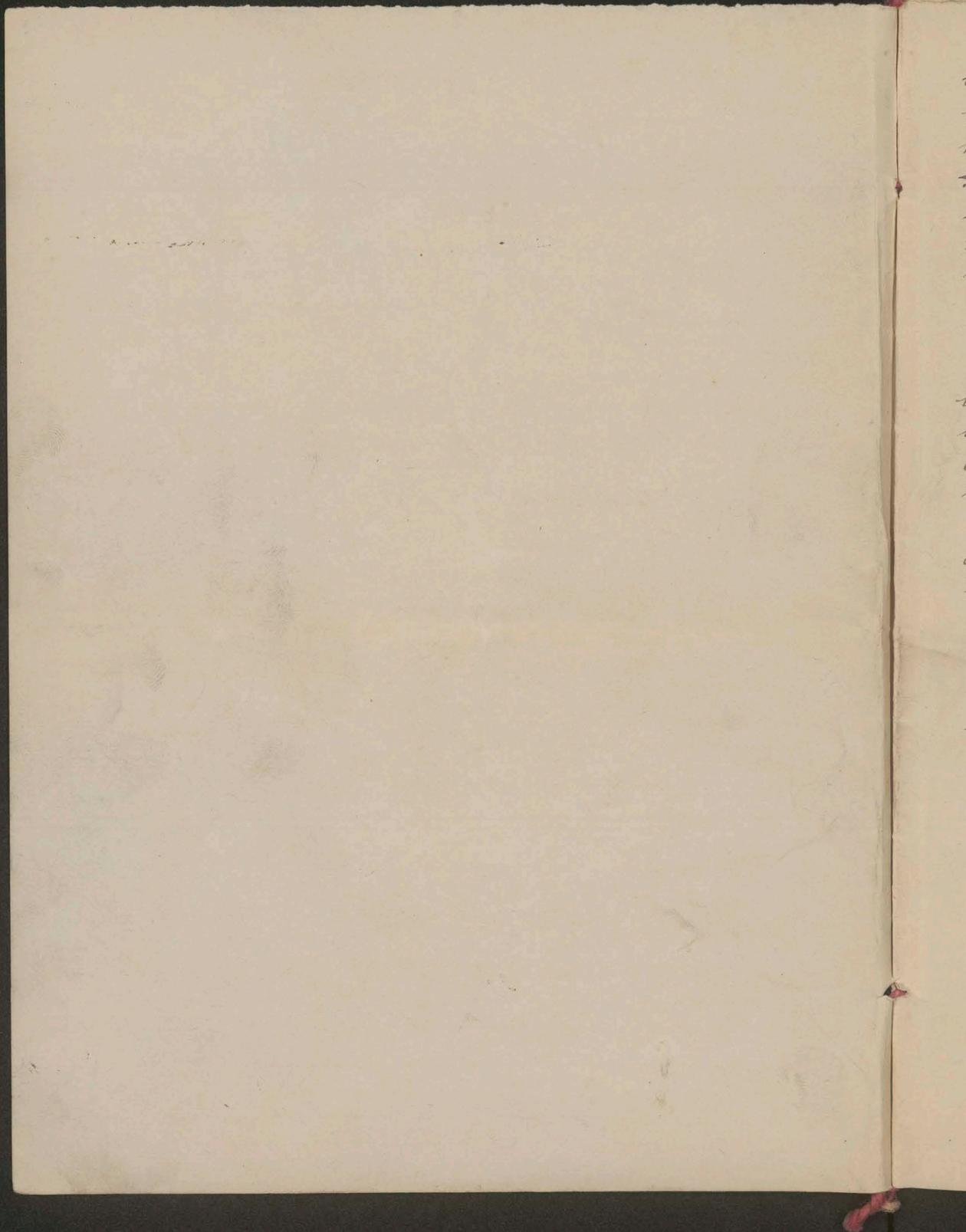

Bohdan Zaleski

1802 - 1886.

Józef Bohdan Zaleski urodził się 14^{ym} lutego 1802 roku, we wsi Bohaterce, na Ukrainie. W kilka miesięcy po urodzeniu, stracił matkę, Marię-Annę Burkatówną. Ojciec jego, Wawrzyńiec oddał sierotę na wychowanie Ciótce Kundzirowej, mieszkającej w Kołedówce. W piątym roku życia, dziecko, dostawszy skórej choroby, powierzone zostało wsiśniakowi ~~ukraińskiemu~~, staremu Zujowi którego córki pielęgnowały młodego Bohdana i śpiewały mu pieśni ludu ukraińskiego. Otaczając miesiąc pobytu w chacie starego Znachora, wśród presbiternej szkoły nad samym Dnieprem, u stóp Iwanhory, pomiędzy ludem wiejskim, przysposobiły jego duszę do poetyckich marzeń, i wrodziły w nim zamiłowanie do ziemi ukraińskiej, do stepu i do ludu. Wspomnienia z tych pierwszych lat życia głęboko się przechowały w jego sercu. Wróciwszy do rodziny, przebywał kilka lat u Ciótki Jasińskiej w Jercyjskach. W 1812 r. oddano go do szkół Barykhanów w Humaniu, gdzie zaprzyjaźnił się na Tawkach z kolegami z Sewerynem Gotszynskim, z Moichalem Grabowskim, z Janem Kreczowieckim itd. Opuściwszy szkoły Humaniejskie pojechał na wieś do rodziny. Z Krzywca, gdzie zamieszkał, jego starszy brat Eliasz, młody Bohdan, pełen zdolności, nadziwił i zapamiętał się w podróży ^{do Warszawy} z przyjaciółmi

Sewerynem Górczynskim, dla ukończenia nauk
w Uniwersytecie. Póź w r. 1820 opuścił Ukrainę,
której już nigdy nie miał zobaczyć, a którą pokochał
tak silnie, miłował się jej ciągle wyśpiewuje w tęsknej
i rewnej pieśni, ciągle o niej śni i marzy, a na
ziemi cudzej, ~~nie mógł już traci nadzieję powrotu do~~
~~niej~~, prosi Boga o Ukrainę w Niebie:

Boże, mój Boże, łzami modły Ciebie,
jak umrę, daj mi Ukrainę w Niebie!

Dobyt w Warszawie wpłynął znaczenie na dalszy
los Bohdana. Znajomiuł się z kotem ówczesnych
literatów. Mealerewski, autor Marii, Kazimierz
Porodziński i Lelewel, serdecznie przyjeżdżając ukraińca,
zaprzyjaźnia się z Stefanem Witwickim, z Mochnackim,
z Odyniakiem, z Kopenem, z Nabelakiem i zaczyna
drukować w gazetach warszawskich pierwsze utwory
liryczne. Pierwszą jego poezią, tłumaczenie Ody Horacjusza,
drukowaną już była w r. 1820 w Dzienniku Wileńskim.
Samodzielnie tworzy dumy na temat ludowy o bohaterach
Ukrainy i puszcza w świat piękne ~~po~~ wiersze,
pełne wdzięku i harmonii: Czajki, Meazepa, Duma
o Kotińskim, Śpiew Poety. W tym ^{ostatnim} ~~utworze~~ ^{opiewa} ~~poeta~~ ^{poeta} ~~piłkę~~ ^{piłkę}
~~o~~ ~~proszę~~ ~~i~~ ~~wanę~~ ~~wiernie~~
~~się~~ ~~ten~~ ~~poeta~~ ~~z~~ ~~całą~~ ~~wiarę~~ ~~stę~~:

Duch nie zgarnie przed skonanie ..
A dla ziemi, że mogiły
kółka piórek pozostanie
Co ku Niebu mię wznosiły!

Emulzory szukać utrzymania w zawodzie nauczycielskim,
^{Bohdan} ~~poeta~~ zamieszkiwał to w Warszawie, to na wsi, w Głocku,
Leszczynku, w Rawie i w Sochaczewie. W 1828 r. napisał
poemat fantastyczny Rusalki, który urył przed
ukazaniem Krytyki i podniosł jego sławę. Mochnacki,

w
ca
L
t
(
w
N
o
o
a
J
O
a
b
w
ca

v
T
T
S
v
D
A
O
J
L
M
C
a

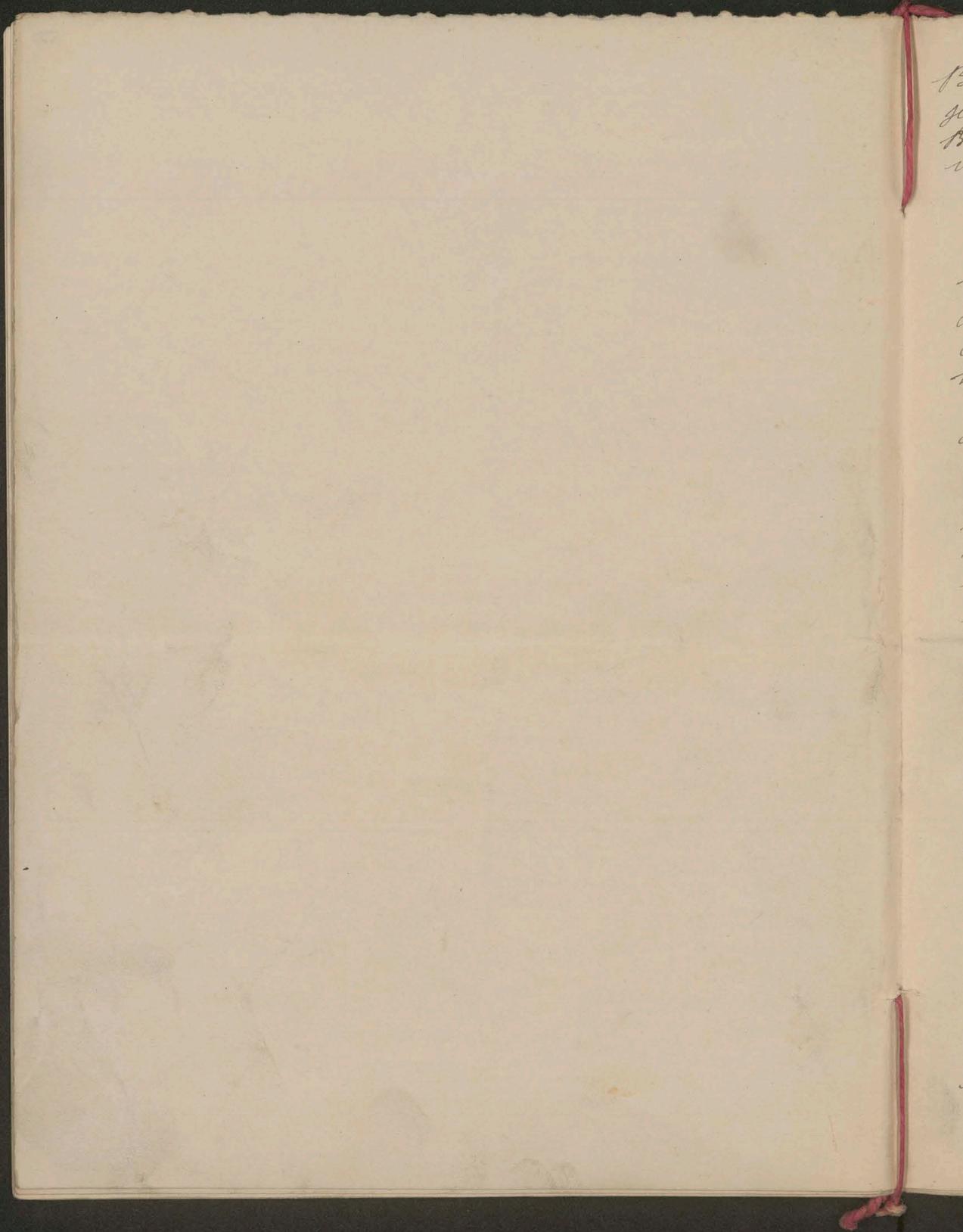
w dziele o Literaturze Polskiej w XIX^{ym} wieku ^{zrobił} =
^{bardzo zachwalał jego poezję}
~~czas go już do pierwszych dzieł jego~~. ^{Liryka Zaleskiego} Utwory jego
 liryczne, pochodzące z czystego natchnienia, na wskroś
 ludowe i przeniknięte wyjąz myślą narodową,
uderzaly pięknoscią stylu i preścianą harmonią
 wierszu. Bohdan należał do ówczesnych zwyczajów
 patriotycznych. Wierzył z najwikszym zapalem w
 odrodzenie Polski niepodległej, niezawisłej od żadnego
 obcego państwa. Kiedy wybuchło powstanie 29^{go} listopada
 1830 r., stanął w szereżach narodowych i służył
 jako podporucznik w 1^{ym} pułku strzelców pieszych.
 Obok Augusta Bielowskiego i Maurycyego Mochnackiego
 odbył kampanię przeciw Moskwie i brał udział w
 bitwie pod Grochowem. Powróciwszy do ^{Warszawy} ~~Stolicy~~, został
 wybrany ^{postron} ~~jako poseł~~ na sejm z powiatu Jarasz-
 czańskiego, na Ukrainie.

Po upadku powstania, Bohdan Zaleski
 opuścił Warszawę (8^{go} września 1831 r.), udał się do Prus
 przez Zakroczym, odbył kwarentanę w Brodnicy z
 powodu cholery i ~~udał się~~ ^{zobaczył} do Kłowa. W tem mieście
 zastał Józefa Zaleskiego, Majora wojsk polskich, krewnego
 swego, który miał być jego nierodzonym towarzyszem
 i najserdeczniejszym bratem na tudzie. Ale pobyt
 Bohdana we dworze zwrócił uwagę władz Austriackich,
 które karaly go uwiznić. Odrzyknął wkrótce wolność,
 dzięki staraniom Pana Wacława Zaleskiego, ojca dziś-
 szniego Ministra. Z zalem w sercu, poeta opuścił Kłów,
 w towarzystwie Wocela, i zatrzymał się ~~jedem~~ ^{jednym} mies.
 w Krakowie, puścił się w podróż ku Francji. Józef
 Zaleski pozostał jeszcze jakiś czas w Galicyi.
 Bohdan przyjechał do Caryja i brał
 udział we wszystkich politycznych sprawach. Skoro

A
B
w
ch
K
i
S
o
J
n
A
z
p
a
n
Nota Dum
r
u
t
x
n
b
t
c
v
c
c
n
t
t

Adam Mickiewicz przybył do Paryża stolicy Francji, Bohdan z nim zapornąd i zapnyjarnid. Wzrostka wiara religijna, miłość Ojczyzny i wspólności i wspólności wielu poetów, która była jednością ich dążeń. Wówczas utworzyli się kilka ludzi wierzących, szukających w religii pociechy i mocy do wewnętrznego odrodzenia. Do tego bractwa należeli: Mickiewicz, Bohdan Zaleski, Bohdan Janicki, Cezary Slater, Ignacy Domejko, Antoni Gorecki, Stefan Witwicki i Józef Zaleski, przybyli do Paryża w 1833 r. lecz gwar wielkiego miasta męcząc Bohdana który lubował się w samotności i w ciszy wiejskiej: toteż z bratem Józefem z którym zamieszkał, przeniósł się do Seines. Kiedy i tu poeta nie znalazł spokoju potrzebnego do pisania, wyjechał do Strasburgu w 1835 r. i osiadł w Melheim. Wśród samotności, Bohdan znalazł natchnienie i napisał, w wysokim namaszczeniu ducha, kilka utworów poetycznych. Pieśni serbskie, Duch od Stepu czyli przygotowanie do Nowej Socji, Złota Duma były owocami tej błogiej pracy. Złota Duma, dotąd nie drukowana, miała być pieśnią nad pieśniami poety, lecz przerwana nigdy nie była już dokomponowana. Pieśń ta sześciu wierszy, bracia Zalescy osiedli w Endoume, ~~miasteczku~~ miasteczku pod Marsylią, nad brzegiem Morza Śródziemnego. W tej wiosce, prowadząc życie pustelnika, poeta napisał liczne dumki i utwory ~~poetyckie~~: Grechadka po za Arymem, U nas inaczej, Zakończona, Wojward bez powrotu, Co mi potem?, Goniec, Do Gieśli, Kara, Le tnu itd. W 1839 Bohdan przeniósł się do Fontainebleau i napisał dwa najpiękniejsze poematy: Omenajszizna Rodzina i Potręba Łbaraska. Ostatni ten poemat, dotąd niedrukowany, ma być najcenniejszym z jego utworów. W 1840 r. Bohdan wyjechał do Combrées w Nogersach, a atamtąd do Lozanny, dla odwiedzenia Adama Mickiewicza, wykładowcy literatury, Facimistę w tym mieście. Obaj poeci odbyli przechadzkę po górach Szwajcaryi. Potem Bohdan wrócił do Fontainebleau a Adam wkrótce przeniósł się do Paryża, by objąć katedrę literatury Nowożytności w Collège de France. Lecz te serdeczne przyjaźni między nimi, te restrojone dumy przerwało przybycie Nowożytności do Paryża. Mickiewicz uwiarył w objawienie

Złota Duma

Bosie Pana Andrzeja i popierał całą siłą podannictwo jego do emigracji. 11go sierpnia 1841r Adam napisał do Bohdana, bawiszego w Beaune, w Burgundii, ten pieszczony wiersz:

Stowiatku mój, a lec' à piej!
 Na pożegnanie piej
 Wylanym łzom, spienionym snom,
 Skończonęj piosnce twej. itd.

Na wezwanie Adama, Bohdan przybył natychmiast do Paryża, lecz po rozmowach ostatecznie ~~nie~~ nie przyjechał się do Towiańskiego i został na granicy Kościoła Katolickiego.

Wr. 1843 bracia ~~z~~ zalescy puścili się w podróż do Włoch i do Trzemi szwistej. Poknapieni w wierze, za powrotem z Jeruzolimy, zamieszkałi w Fontainebleau. W 1846r. Bohdan ożenił się z Paung Łofis Rosengardówną, niewiastą wniomdych nauki i osiadł w Paryżu. Kiedy rewolucja w 1848r. obudziła tyle nadziei dla Polski, Bohdan pojechał na zjazd Towiański w Bratnie, lecz nie dojechał do tego miasta i musiał wrócić do Francji. W 1850 przeniósł się do Fontainebleau ^{z d. Paryża} gdzie stale zamieszkał przez 10 lat. Często jechał ^{na festyje} Rady Nkoly Polskiej i dla odwiedzenia przyjaciół, szczególnie Adama ^{dojeżdżał do} Norwickiewicza i Seweryna Gątkowskiego, który także często ~~jeździł do~~ ^{dojeżdżał do} Fontainebleau. Tak Bohdan spędził kilka lat w życiu rodzinnem. ~~Cóż to za przepaść przerwały wojna Krymska, wyjazd~~ ^{do} ~~Adama na wschód, i śmierć raptowna~~ ^{wielkiego} ~~wiersza w Konstantynopolu. Kiedy~~ ^{Adama} ~~lecz wkrótce~~ nastąpiła wojna Krymska, Adam wyjechał na wschód i raptownie umarł na cholera w Konstantynopolu. Kiedy jego zwłoki przewieziono na cmentarz w Montmorency w styczniu 1856r, Bohdan nad grobem przemówił i w mownych i podniosłych słowach żegnał w imieniu całej Polki i emigracji szanowanego wieszcza. W 1860r. Bohdan ~~wiódł do~~ osiadł w Paryżu dla edukacji synów i zajął się gorliwie sprawami emigracyjnymi. W tym to roku napisał

W
po
me
D
go
w
w
cry
ob
wy
do
W
La
Bl
Im
K
P
S
S
J
M
J
W
C
"A
2
w
w
C
o
S
V
w

wierni „Do moich dzieci”, pełen patriotycznego i
 podniosłego ducha, w którym przewiduje się sam już
 nie ujrzą Polaki, ale że ^{jego} dzieci wrócą do Polski w całej
 od morza do morza. Wybuch powstania w 1863 r. zastan-
 owo piszącego nowy poemat: Wigilia Godzin Fizyologicznej,
 w którym malował chrzączyny narodu polskiego. Lecz
 wstrząśnięty, tak silnie uczył się służyć pióro i nie dokoń-
 czył dzieła. Oratorium Wieszczów które wydał w 1865 r.
 obejmuje wiele pieśni religijnych i patriotycznych
 wydumanych w tym smutnym zakresie. Z tych pieśni
 dość wymienić: Woman Żurawii, Kry, Jaskółki, Nasčia,
W allegro to w pesseroso, Antyfona, Stuha, Do Księżycu,
Zaduma i Nokturno, Spiewna Imora, Polonizkie Mogily,
Biedole, Nastroj, Angelus, Feligota, Mogila Tarasowa,
Im Dalej w lata, Po leciech ku Korynie, ku mdodrian-
kom Podkim, Abarim i Tabor, itd.

Kiedy Karol Królikowski ałoił Stowarzyszenie
Podatkowe, w celu misji pomocy zastawionym
 Polakom, Bohdan Zaleski został zamianowany
 przez siebie najprzód wydziału tymczasowego, a potem
 Instytucji Ciec i Chleba i przez służbę lata z
 gorliwością piastował ten urząd. Rok 1864 przy-
 niósł mu wielką żalobę, brat jego, Moajor
 Józef Zaleski umarł 8 ego lutego. W kilka lat
 potem stracił żonę ukochaną (23 ego lutego 1868 r.).
 Podczas wojny w 1870 r. Bohdan Zaleski napisał
 „Modlitwę Za Francją”. Po wyjsciu za mąż córki
 za Doktora Aleksandra Okimienyca, przeniósł się
 na wieś do Villepreux, w pobliżu Wersalu. Lecz
 wkrótce nowy cios uderzył na niego, umarła jego
 córka. Odtąd był na ustroniu, zasmucony, daleko
 od świata a bliżej z Bogiem. Przyjeżdżał do
 Paryża na obchody patriotyczne i do synów.
 W 1877 r. wydał we Lwowie wydanie jego poezji
 w 4 tomach. W 1881 r. mimo ~~złego~~ podłego wieku

i
wai
wyp
Pol
Kst
roz
mi
wyp
oro
sci
wa
W
pa
rig
cy
~~o~~
o
l
w

A
K
d
w
v
"
"
"
"
"
"
o
G

i ociemniałego wrooku pojechał do Rzymu by
 wziąć udział w pielgrzymce Stowiańskiej. W 1882 r.
 wypadła 80 a rocznica jego urodzin z różnych stron
 Polski i z całej emigracji nadeszły powinszowania.
 które mocno rozrewniły Bohdana. Rozmudły,
 rozspiewany, cichy, skromny, nie lubił gwaru
 miast, szukał wszelkie oważe i czerpał w samotności
 wyjąte natchnienia. ~~Wkrótce~~ śmierć najdroższych
 osób z rodziny i przyjaciół, strata wrooku zasmuciły
 schyłek jego dni, lecz do ostatniej chwili pnieko-
 wał siłą wiarę w zamartwychwstanie Polski.
 W późnej starość ²⁸ drwił rodaków świeżotę myśli i
 pamięci oraz zapalem patriotycznym. Nagła śmierć
 zięcia, Doktora Okinajca ^{swego kochanego} nadała mu śmiertelny
 cios. ^{test} W kilka dni ^{po pogrzebie} ~~po pogrzebie~~ ^{został}
~~oddan~~ ~~ducha~~ ~~Pana~~ ~~St~~ ~~Marca~~ ~~1886~~ r. Pogrzeb
 odbył się 2 ego Kwietnia w Paryżu, w Kościele de
 l'Assomption. Zwłoki wiszały w kostnicy złożone
 w grobie familijnym na cmentarzu Montmartre.

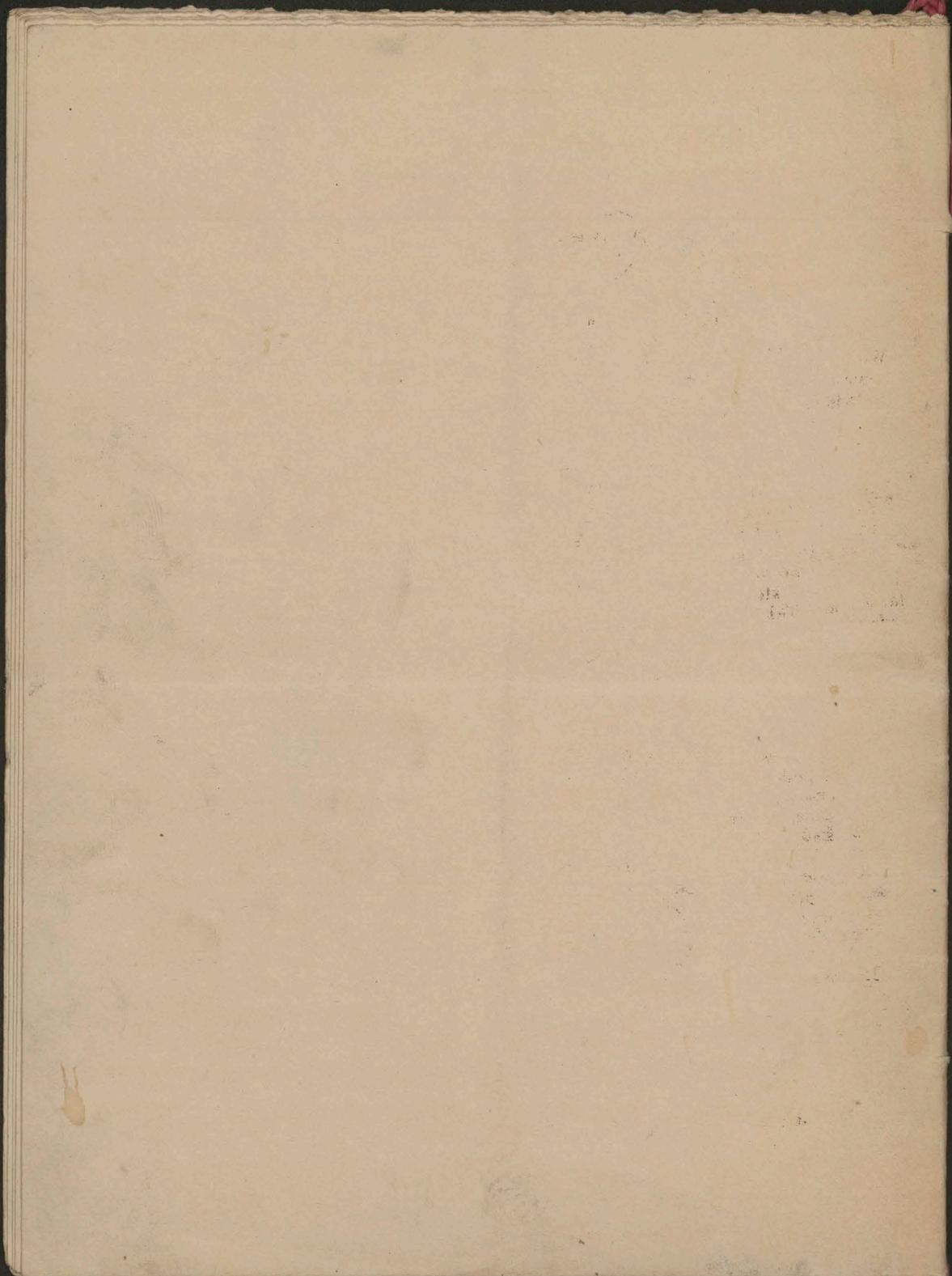
nie ~~znieca~~ ~~tu~~ ~~ocena~~ ~~pracy~~ dla oceny literackiej
 Bohdana Zaleskiego. Doszła ~~tu~~ ~~powiednie~~ że
 krytycy wysoko je cenili. Mochmacki nabrał go
 do pierwsorzędnych wieszczów polskich. Mickiewicz
 uważał go za najwistkiego z liryków Stowiańskich
 i spowiedział o nim te słowa: "Bohdan będzie zawsze
 " wprawiać w rozpacz tych, co by chcieli milować
 " sztukę dla sztuki samej. Wyczerpał bowiem
 " wszystkie sposoby, wszystkie rytmy, wszystko co
 " jest najświetniejszego w kolorycie i najdelikat-
 " niejszego w odcieniach."

Krytyka nie mogła jinne powiednie
 ostatniego słowa o Bohdanie Zaleskim.
 Potomności dopiero wyda stanowczy sąd o nim

i
je
de
le
L
p
v
C
w
M
v
r

i o jego pismach. Pewna część jego dzieł nie
 jest jeszcze znana. Wkrótce wyjdą w Krakowie
 dwa tomy poeii, zawierające: 17. drobne utwory
 liryczne, Dytki i Złoty Dym; 27. Potrzeby
 Zbaraska, i Wigilia Górn Tysięcolecia. Prenumeratę
 przyjmują w Krakowie księgarnia Łupańskiego
 i Heumanna a w Paryżu Pan Władysław Łaskowicz
 (13 Quai St. Michel). Cena przedpłaty za 2 tomy
 wynosi 4 zł. r. czyli 10 franków. Te dwa tomy
 nieznanych poeii Bohdana nie ujdą zapewne
 uwagi i uznania publiczności w kraju i
 na emigracji.

Na Emigracji

65

Bohdan Zaleski wyjechał z Lwowa w lipcu 1832 r.
i przez Karpaty, Kraków, Tomunice przyjechał do Wiednia
potem był w Bawarii, Wirtembergii i Kantonie Szwajcarskim
Z Lucerny pisał 2 listy: do Jan. Kreschawickiego i do
Pawła Zardzińskiego.

W Ulm na emigranta zwrócił uwagę Kosiński

(list B. Z. do nieznanej osoby z Lwowa 14 lipca 1832
i Straberga 19 lipca w rękopiśmie Ołolinskih - Oukrowany w Gazecie
Lwowskiej z 9 8 sierpnia 1907.)

B. Z. był w Zurychu 13 lipca 1832

w Strabergu 17 do

i wyjechał do Paryża gdzie stanął najpierw
w hoteliku na Quai Saint-Nicolas, później mieszkał ^{w dzielnicy} rue Jeanilton
hôtel de Normandie, a potem rue Vivienne, hotel Vivienne w 1833-
aż do przerwania do Gieru w 1834 r.

W pierwszych latach pobytu B. Z. miewał się do
względnie politycznych spraw Emigracji. Najbardziej wzięty
winnus Chrusz Potkowi i Towarzystwo Demokratyczne, do których
należał ~~do nich~~.

Taka Senatorska i Taka Poselska ^{postanowia} 19 lipca 1831
si Sejm będąc wewnątrz i si za granicami Polski ^{był}
wraz zebrał się Tz. Komplet Sejmu ustanowili ^{był} 54
33 członków. W 1832 zasiadł na Emigracji ⁵⁴
członkiem Sejmu Polskiego. Chcieli oni ustanowić stałą
reprezentację Narodu Polskiego i protestować, w obliczu
Europie, przeciw gwałtom dopuszczanym przez Rosję po

wspieranie powstania. B. Z. brał udział w naradach z kolegami, lecz z powodu różnicy zdań, dyktując pod przewodnictwem Marszałka Wojewody Ostrowskiego przystąpił się bez skutku.

Towarzystwo Demokratyczne, na czele którego był generał Dwernicki chciało przeprowadzić organizację emigracji i szerzyć zabady wolności w całym powstaniu. Pożądano zakładu emigrantów, rozprawy we Francji, mieli delegatów w sekcji Centralnej która odbywała swoje posiedzenia i narady w Paryżu.

Narady z zakładu w Agen, ^{16 lipca 1835} ~~1835~~ ~~de Jarnac~~ ~~Duverniers~~ a później emigracji z zakładu w Pottier ^{7 grudnia 1835} wybrał B. Z. delegatem ich. W liście z 4 września 1835 oznajmił generałowi Dwernickiemu ~~o powstaniu~~ powody dla których nie przystąpił do wyboru.

Od r. 1833, B. Z. któremu pobyt w Paryżu nie pozwalał oddawać się prawom literackim i był praktycznie nieobecny do miasteczka Sevis, w okolicach Paryża. Z Sevis B. Z. ewakuował się wycieczki z bratem Józefem Zaleskim, majorem wojsk Polnich, z Mikiewiczem, Witwickim, Domeyką, Różyckim.

Wówczas to ~~zamiast~~ powstały wyżej wymienieni utworzyli Towarzystwo między na celu: 1: rozpowszechnienie wiary zwigotkowej, 2: gotowanie się. Poradcom Chrystusowe, Dożone z tych samych osób, do których się potężyli

Cecylii Plater i Antoni Górecki, estate zaforsione
19 grudnia 1834 r.

Pod wpływem i namowami Przdana Janickiego,
B. Z. przejął się coraz więcej duchem religijnym
i pragnął w jego powołanie było stawić sobie
niekiedy natchnioną w samotności a nie mieszając się
do kłótni politycznych które dzielili Emigrację;
Armentowanie brata Józefa za mniemaną spisek i
groźną chorobą na którą zapadł jego brat mocno wzmagały
B. Z. i spowodowały silne wstrząśnienie wewnętrzne.
Mógł postanowienie obydwój braci opuszczenia Paryża
i jego okolic oraz szukania w ciszy wiejskiej i w
samotności spokoju koniecznego dla poety. W r. 1835 wy-
jechał z Paryża i oświadczył w Strasburgu, gdzie i zaczął,
wśród pięknych kraju znaleźć spokój duchowy.

B. Z. odrywał poetyckie natchnienie i wrócił
się do pracy zamieszkał przez kilka lat. Rok 1836
był dla niego pamiętnym na cały żywot. Pięć września,
czajta, strumienicza wychodziła z portu pobra. W
kręgu mieszkających polityku w Strasburgu napisał więcej
wierszów niż przez cały młodok. W maju tegoż roku
przeniósł się do Robertau pod Strasburgiem, zdobywał
rano i wieczór przechadзки nad brzegami Renu.
Niesco później w lipcu zamieszkał w Molheim,
bliznam miasteczku z widokiem Wogezów, gdzie
napisał początek Tłoty Dumy i Śięmi Jortkie.
Pudkownik Bobinski, Domeyko i Panstwo Plichtowu
obok nich mieszkałi. Wówczas przyjechał z
kraju Panstwo Daniszostwo Poniatowka. Matka

Pani Pomiatowskiej, Felicja Iwanowska była
siostrą Józefa Zabłotkiego. Zapoznaniu jej Bohdanem
z Panim Dysonem, Pomiatowskim, odwiecznym i przyjacielskim
nad Renem przerwały ciąg pracy i natchnienia.
Po wyjeździe Krownych, B. Z. napisał „Duch od
Stępcu”, którym miał być rodzajem przygotowania
wzroku do nowej pracy. Nosił się z myślą dokonać
Trzeciej Dumy i myślał że znajdzie wigilijny opoki
na Południu Francji, opuścił Kolokoin w końcu
1836 r. i stanął w Martylli, nad brzegiem morza
środkowego. Znalazł ciche i spokojne mieszkanie
w Endoume, nad samym brzegiem morza, osiadł
tam z bratem Józefem, na dłuższy pobyt i
dalej podjętych prac. Lecz w krótko obaj bracia
zostali powołani do Włoch przez Panią Felicję
Iwanowską, siostrą Józefa. Wyjechali do Włoch
w 1837, przyjechali niestety w Paryżu i w Szwajcarii
i powrócili do Endoume w czerwcu tegoż roku.

Ledwie Bohdan Z. powrócił do cichego ustroju,
Debat w lipcu 1837 r. od redakcji z Lyonu
list z propozycją stworzenia gminy w Martylli
i zjednoczenia redakcji zamieszkałych w południowej
części Francji. Bohdan nie chciał się dalej
mieszać do polityki i nie przysłał tej propozycji.
Pobyt w Endoume trwał do 21 Września
1838 r.

Brauna Zabicy przyjechali na powrót do
 Paryża 21 Września, wrócili do Sewra 3 Grudnia
 1838 r., a następnie do Fontainebleau] stycznia 1839-
 gdzie napisali Przemysławitą Rodziny i Potrzebę
 Zbaraszkę. W maju 1840 wyjechali do Płombiers
 do Lipa, następnie udali się do Lozany gdzie się
 spotkali z Mickiewiczem. Powrót do Fontainebleau
 nastąpił w sierpniu tego roku. Ony miesiąc roku
 Władysław Ostrowski zwłazł członkiem Sejmu
 na 10to listopada, dla poradzenia się w sprawach
 politycznych. Potiedzenia odbywały się w mieszkaniu
 pana Prirnackiego przy ulicy de la Femme des
 Mathurins. Chodziło o stworzenie władzy
 przedstawiającej w obu Europie Politycznej i sprawy
 wolności. Projekt utworzenia Komisji Sejmowej
 która miała przechowywać papiery Sejmowe i
 zbierać pieniądze dla Emigrantów zwłazł przedsta-
 wiony i dyskutowany 10, 30 Grudnia 1840, 2, 4, 6
 i 31 stycznia 1841, lecz nie przyszedł do skutku
 z powodu sprawy wewnętrznych, jak poprzednio.
 Boh. miał ostatni wieczór w Fontainebleau.

W 1841 nastąpiła Towianizacja.
 Bohdan, Józef i Witwicki trzymali się razem jako
 katolicy i nie dowierzali teorjom Towianickim.
 Witwicki wyjechał do wód, a Bohdan wraz z
 Józefem osiedlili się w Beaune, miasteczku
 w Burgundii. Licz Mickiewicz z wierszem
 "Stowianka mią" wprawił Bohdana w

Nadziwieniu a potem w trumnie. Co niesławniej wyprutągi
rarem do Paryża. Po widzeniu się z Fowianickim
nie dali się namowić do jego doktryny. Stąd
nastąpiło zerwanie stosunków z Gaurińskimi
przyjacielami i smutek.

W 1843 r. Bohdan odbył z bratem podróż
do Ziemi Świętej. Książka Gari, Hiszpan, którą
z nim podróżowaliśmy opisał później tę podróż
w książce którą później wydał.

W 1844. Jenerał Dwernicki przeniósł do
Bohdana i go przedstawił na Cmentarzu Komisji
Centralnej do projektowania ustawy o Emigracji.

W 1848 24 Lutego, kilkuset Polaków
zebranych na posiedzeniu przy rue Duphot,
wybrali Bohdana z wice z Jeneralem Dwernickim,
Gaurińskim, Hoffmanem i Eustachem Januszkiewiczem
jako pośredników do znalezienia się z Rządem
Przecypropolityj Francuskim. Odebrał 14go
Maja wyznanie Polaków aby wybrali Rząd
i umowę pomiędzy Cmentarzem tego Rządu
Bohdana z. Cmentarzu Sejmu ogłosił
20 Maja 1848 Decyzję do Obywateli Galicji
i Książstwa Poznańskiego z wezwaniem aby
zarządzali potrzebom narodowym. Zawieszali się
w Gromie Sejmowe 16 Maja i protestowali

o przedstawienie delegatów dla porozumienia się do wspólnego działania politycznego. Na posiedzeniu 6 Czerwca 1848, P. Z został delegowany na Kongres Słowiański mający odbyć się w Bratku Czeskiej. List podpisany przez 15 kolegów sejmowych dawał mu polecenie do działania w tej sprawie, w celu zbliżenia i pojednania narodowości Słowiańskich. Bohdan przepisał wyjazd z Warszawy, ale na pół drogi musiał się zatrzymać z powodu wypadków kasatyk w Austrii nie pozwalających mu dojechać do Bratka.

W 1853 r. 5 stycznia P. Z został wybrany członkiem Towarzystwa Historycznego i Literackiego, do którego przez kilka lat nie miał przynależności, a 17 lutego został też wybrany członkiem Rady Szkoty Polskiej w Paryżu. Mieszkał w Fontainebleau, jednak przyjeżdżał na posiedzenia Rady i na egzamina merytoryczne w języku, literaturze i historii Polki.

W 1862 r. P. Z był wybrany Sekretarzem honorowym Komisji Honorowego Podatkowego zwanej pod nazwą Instytutu Ciepła i Chleba Któr, w zastępstwie Ojczyzny, nadawata pensje emerytalne dla weteranów uczestników powstania 1831 r. Później ta Instytucja nadawata pensje emerytalne z powstania 1863 r.

Podczas powstania 1863 r. Komitet Paryski utworzony z polecenia Rady Narodowego Polki, zajmujący się oprowadzaniem Polki do swego domu P. Z. Laletkiego.

Bohdan Z i jego żona Zofia Z zajmowali się zbieraniem składek i funduszy na dla potrzeb emigrantów przybywających z kraju, rzuconych na bruk Paryski bez oparcia. Wiele Sani Z była niezmordowaną w tej pracy, nakłata dla nich umieszczenia bez różnicy wyganani. Głównie to redakcje udawata się do domu P. Z i dzięki staraniom Sani Bohdanowej u znajomych znajdowali chleb i resztek. Rada Towarzystwa Wzajemnej Pomocy przesłała jej 30 Marca 1865 podziękowanie za uczucia któremi się kierowata przy udzieleniu pomocy.

- Bohdan zajmował się zbieraniem składek dla rodzin zamkniętych w Ołomuńcu przez władze austriackie i po wielu zabiegach udało mu się znaleźć sumę potrzebną na podróże do Francji cierpiących braci.

Kiedy się utworzyła Komisja Montaleya z młodzieżą w Zakładach Wojskowych we Francji i we Włoszech, B. Z. należał do tej Komisji.

Po śmierci Karola Sienkiewicza, znanego z prac historycznych i z wdzięku oddanych na Emigracji Polkiej, utworzył się Komitet którego przewodniczył B. Z. dla wzniesienia grobowca pomnikowego w Montmorency i wydania jego dzieł pośmiertnych.

Do ostatnich lat życia, Bohdan Z. zajmował się sprawami Instytucji Ciepły i Chleba oraz Szkoły Polkiej.

Zaleski (Bogdan) poète polonais, né à Bohatyrka en Ukraine le 2 Février, 1802. il passa les premières années de sa jeunesse dans une liberté complète au milieu ^{des steppes} et au milieu du peuple, et c'est ainsi que son esprit s'éprit de bonne heure des beaux tableaux que lui présentait ^{sa population} le peuple et les paysages de l'Ukraine. Dès 1815 il fit ses études au collège de la ville d'Humani avec Lesium Goszyczski,

avec lequel il contracta de très bonne heure l'amitié et la poésie ^{ne devaient briser qu'avec la mort de l'un d'eux.} Ils se réunirent ^{partirent ensemble} dans un camp en 1820 à Varsovie pour achever leurs études à l'Université de cette ville. C'est dans le séjour de la capitale que le talent poétique de Zaleski commença à se développer:

^{son imagination ardente} qui le transportait vers l'Ukraine ou il avait laissé sa famille, une mélancolie douce mélancolie qui lui faisait regretter les lieux de son enfance, les relations qui commençaient à se former entre les poètes qui allaient inaugurer la Renaissance littéraire de la Pologne exercèrent une grande influence sur le jeune poète. En 1830, quand éclata l'insurrection, il quitta la lyre pour s'armer et servit avec distinction pendant toute la campagne contre les Russes. Il fut à cette époque élu député à la diète de Pologne par le district de Cozarzewa.

^{Après la diète} Il partagea l'exil de ses compatriotes et se retira en France, d'où il fit de nombreux voyages en Allemagne, en Suisse, en Italie et surtout en Italie. Les études particulières qu'il fit et les nombreux voyages enrichirent son esprit: il ^{apprit} connaît la plupart des langues slaves européennes et des dialectes slaves, il traduisit des poèmes de Pétrarque, de Goethe, de Schiller et de autres poètes de la Serbie.

Zaliski^{me} ^{avant 1830} fit imprimer dans les revues périodiques
de la Pologne que des extraits de ses poèmes: le premier
recueil de ses poésies ne paraît qu'en 1837 à
Lemberg, un autre à Paris en 1841. Dans toutes ses
œuvres on y a ^{un} seul caractère dominant: c'est avant tout
une harmonie inimitable de style, beaucoup de
naturel, une riche fantaisie, et une mélancolie
exempte de mollesse, modérée au contraire par une
viale vigueur. Ses ouvrages principaux sont des dumy
ou ballades racontant les faits et gestes des héros
de l'Ukraine (de Mazepa, de Kosiński, de Damian,
prince Win'owicki, Jan Korowicki etc); des dumki,
zumki, fantaisies et chansons printannières, et chansons
admirablement belles, pleines de tendresse, de mélancolie
et d'harmonie et les Rusalki, tableaux fantastiques
^{burines} ~~peints~~ sur un fonds de tradition et de contes ~~de~~
^{populaires} de l'Ukraine. Les Rusalki sont l'œuvre
la plus originale et la plus fantastique de
l'imagination de Zaliski et elles renferment
en elles la plus grande richesse de beautés
poétiques.

En 1842, Zaliski publia un poème plus étendu
intitulé l'Esprit des Steppes, dédié à son ami
Adam Mickiewicz. Cette grande épopée lyrique,
décrivant les faits de l'humanité, le caractère
et la mission des Slaves se termine par une
prophétie sur le sort de ces nations. Ce
poème qui enchante par la beauté du style
et l'esprit de pensées sublimes qui il renferme

est difficile à comprendre car la ^{situation} ~~particularité~~ de
lequel ^{son} le poète ~~se~~ ^{inspire} fait ~~ses~~ ^{ses} pensées et les
tableaux repose sur les thèmes ~~les~~ favoris
^{aux} philosophes païens que chaque homme
avant de venir au monde a déjà une
présence éternelle, comme un atome vivant
au milieu des sphères célestes. L'imagination du
poète ~~se~~ ^{plane} au dessus de la vie d'Israël
et du peuple Slave.

Le poète atteint l'apogée dans son œuvre
intitulée la Sainte Famille dans laquelle on reconnaît
une grande foule de pensées et d'expressions dans un
sujet qui ne laisse guère de place à la fantaisie.

Zaleski est avant tout un poète lyrique, même
dans ses chants historiques, dans ses épisodes guerriers
et dans son poème la Sainte Famille, l'épique
épique cède le pas au sentiment lyrique. Ce
qui constitue la plus grande valeur artistique de
tous ^{de Zaleski} ses chants est une description claire, limpide
et facile à comprendre même dans les ébauches les
plus élevées de sa pensée et de son imagination;
avec cela, le rythme, l'harmonie et le style
sont ~~jamais~~ toujours à la hauteur de ses
conceptions. On reconnaît partout les souvenirs du
pays natal et la couleur locale. Au point de
vue de l'art, on ~~sent~~ ^{perçoit} que Zaleski a une
manière particulière qui fait de ses
œuvres ^{impressions} à toutes ses compositions. ~~Il~~ ^{est} d'une
musique continue. Mickiewicz qui
avait une amicale estime et une admiration pour
son ami l'appelait ~~le rossignol~~ ^{le poète}
le plus grand de poètes slaves et le comparait à
un rossignol. Il disait que Zaleski ferait

Le Désespoir de tous ceux qui aiment l'art
pour l'art lui-même, est qu'il avait épuisé
tous les moyens, tous les rythmes, ^{ce qu'il y avait de} ~~ce qui~~ le plus
^{essentiels} brillant en fait de coloris, et de plus délicat
en fait d'ombres.

Ses œuvres complètes ~~pas~~ furent publiées en
Breslau en 2 volumes 1842, à St-Petersbourg en 4 volumes
1854; en 1863 et a ~~par~~ ^{paru} pour l'Oratorum du poète, ^{une nouvelle édition} ~~les~~
œuvres complètes ~~est~~ ^{est} ~~sur~~ actuellement sous presse à Hambourg.

Laleski habite actuellement à Villepreux (Seine & Oise),
à l'âge de 74 ans. —

Zaleski (Joseph Bogdan) poète polonais, ~~connu~~
 le ~~Rossignol~~ de l'Ukraine, naquit à Bohatyra, petit village
 d'Ukraine, près de Stawiszcz, le 14 Février 1802. Elevé au
 sein ^{du peuple} il s'éprit de bonne heure d'un ^{vif} amour pour
 sa patrie et il puisa ^{en plus belle inspiration} dans ^{son avenir} les sources de son génie. Il fit ses études au collège de Lwów, et il se
 rendit à Varsovie en 1820 pour suivre les cours de l'Université. C'est
 là qu'il commença à publier ses premiers poèmes, ~~des~~ ^{doctes}, ballades
 racontant les faits et gestes des héros de l'Ukraine (de Mazepa, de Kosiutka,
 du prince Wisniowiczy), des ^{doctes}, fantasmes et chansons printannières,
 et les ^{Rousalki}, tableaux fantastiques basés sur un fonds de traditions
 originales et la plus fantastique de Zaleski et elles renferment des ^{beautés}
 poétiques d'une grande richesse. En 1830, pendant la guerre ^{contre l'insurrection},
 Zaleski servit en qualité d'officier, ^{il} fut élu député à la diète nationale.
 Après la défaite de l'insurrection, il se réfugia en France, où il continua
 d'écrire de nombreuses poésies, ^{de} ^{un} caractère lyrique. Il traduisit ^{les}
 Chants Sertes, il écrivit la ^{Llota Duma} ou Chant l'Or, poème
 insacré et l'Esprit des Steppes, dédié à son ami Adam
 Mickiewicz, ^{ou} ^{parlant} ^{en} ^{réponse} ^à ^{l'inspiration} ^{des} ^{faits} ^{de} ^{l'humanité},
 le caractère et la mission des Slaves, puis il composa la sainte
 Famille, poème religieux, l'Expédition de Zbaraz, récit lyrique de
 la vie des Cosaques, et de nombreuses poésies lyriques et religieuses.
 Après de nombreux voyages en Italie et en Galicie, il demeura longtemps
 à Fontainebleau, puis à Paris et enfin à Villepreux (Seine et Oise)
 où il mourut le 31 mars 1886, à l'âge de 84 ans. Il a été enterré
 à Paris au cimetière Montmartre dans un cercueil de famille.

Zaleski est avant tout un poète lyrique, même dans ses
 chants historiques. Ses descriptions sont claires et limpides,
 quand il retrace les paysages de l'Ukraine. Sa plume et
 son imagination s'élèvent dans les plus hautes régions de
 l'idéal, quand il chante Dieu et la patrie. ~~Un grand amour~~
~~pour le peuple le range parmi les poètes démocratiques~~ Frappé
 de la situation misérable du peuple polonais, il s'éprit
 pour lui de la plus vive affection et lui consacra ses
 plus beaux chants. Ses dernières œuvres sont empreintes
 d'un caractère mystique et religieux qui a été pas
 sans grandeur. Il arriva ~~à~~ ~~la~~ ~~France~~ et publia en 1870
 au moment de l'invasion prussienne, une ^{Ode} pour la France, où il mourut

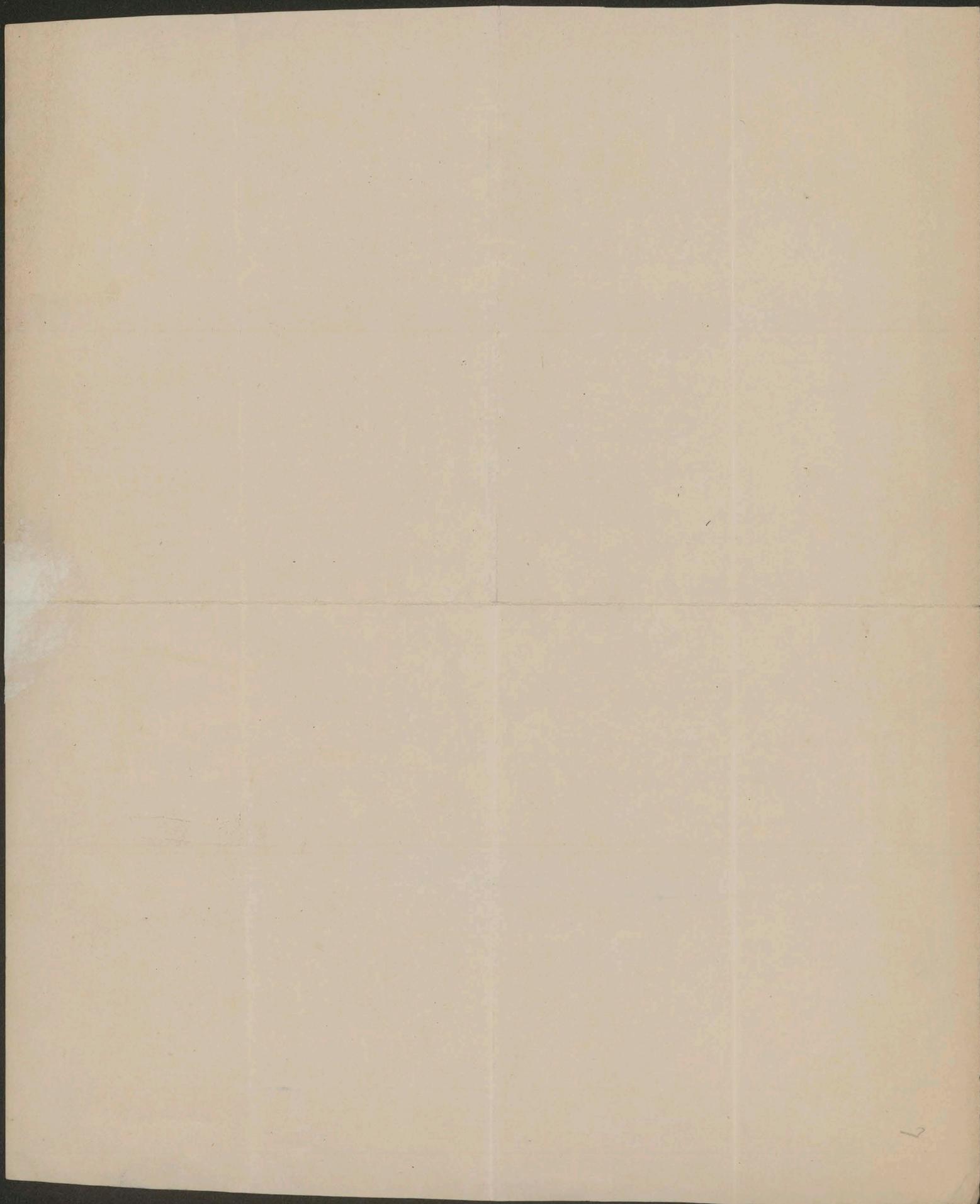
une poignée d'exilés implorant la pitié divine et demandant
à Dieu d'envoyer ses vengeurs à la France et un nouveau ^à ~~travaux~~
^{à des vers d'une musique}
~~Artiste incomparable~~ ~~français~~ ~~et~~ ~~un~~ ~~à~~ dans une forme si ~~artistique~~ et mélodique,
^{un} style ~~est~~ plein de charme et ^{national}, c'est ce qui lui valut le surnom
de Rossignol de l'Ukraine.

Zaleski (Joseph Bogdan), poète polonais, naquit à Bohatyrka, près de Stawiszcz, en Ukraine le 14 Février 1802. Orphelin de bonne heure, il fut élève au milieu du peuple, et s'éprit d'un vif amour pour lui; il puisa à cette source primitive ses plus belles inspirations. Après avoir fait ses études au collège d'Human, il se rendit à Varsovie en 1820, pour suivre les cours de l'Université. C'est là que son talent poétique se révéla et qu'il publia ses premières poésies: doumy, ballades racontant les faits et gestes des héros de l'Ukraine (Maseppa, Kosinski, prince Wisniowicki etc), doumki, fantaisies et chansons printannières. Puis parurent les Roussalki et le Chant du Poète: les Roussalki sont des tableaux fantastiques burinés sur un fond de traditions et de contes populaires de l'Ukraine, c'est une œuvre originale renfermant des beautés poétiques d'une grande richesse. Le Chant du Poète est la confession de ce jeune Ukrainien, chante ailé comme l'oiseau des steppes, amant de la nature et de Dieu, joyeux de vivre et résigné à souffrir, pourvu qu'il pût aimer.

Quand éclata en 1830 la guerre pour l'indépendance, Zaleski s'enrôla dans les rangs de l'armée polonaise, il fit la campagne comme officier et fut décoré de la croix Virtuti Militari, il fut élu à la même époque député à la Diète Nationale. Après la défaite de l'insurrection, il se réfugia en France avec un grand nombre de ses compatriotes. Il y composa de nombreuses œuvres poétiques, mais les tristesses de l'exil, les souvenirs de la patrie absente et une ardente foi religieuse modifièrent profondément le ton de ses poésies. Après avoir donné une traduction en vers des Chansons Serbes, il écrivit la Zlota Douma ou Chant d'Or, poème inachevé, l'Esprit de la Steppe, dédié à son ami Adam Mickiewicz, où passant en revue les faits de l'humanité, il décrit le caractère et la mission des Slaves et mentionne comme dans une vision la destinée future de la Pologne et de l'Ukraine. Il composa ensuite la Sainte Famille, poème religieux, l'Expédition de Zbaraz, récit lyrique de la vie des Cosaques et une quantité de chants lyriques et religieux. En 1870, au moment des premières défaites de la France, il publia la Troisième pour la France, ~~compromis~~ ~~qui fut désigné par ses compatriotes pour porter le parole~~ ~~de la nouvelle république polonaise ou la parole du poète national Adam Mickiewicz~~ ~~à la défense de la patrie~~ Zaleski demeura successivement en Alsace, à Endoume, à Fontainebleau, à Paris et à Villepreux, où il mourut le 31 Mars 1886, à l'âge de 84 ans. Il a été enterré au cimetière Montmartre à Paris.

Zaleski est surtout un poète lyrique, même dans ses chants historiques; ses descriptions sont claires et limpides, sa pensée et son imagination s'élèvent dans les plus hautes régions de l'idéal quand il chante Dieu et la patrie. Son affectif pour le peuple polonais dont la situation misérable le frappa perça dans tous ses chants. Ses dernières œuvres sont empreintes d'un caractère mystique et religieux qui n'est pas sans grandeur. Artiste incomparable, il ~~avait un système de vers~~ ~~qui fut désigné par ses compatriotes pour porter le parole~~ ~~de la nouvelle république polonaise ou la parole du poète national Adam Mickiewicz~~ ~~à la défense de la patrie~~ ~~un système~~ ~~musical et mélodique~~ ce qui lui valut le surnom de Rossignol de l'Ukraine.

X on ne le voit pas
 Ce fut lui qui en un jour
 changeant de patrie
 on était sous une loi
 point national

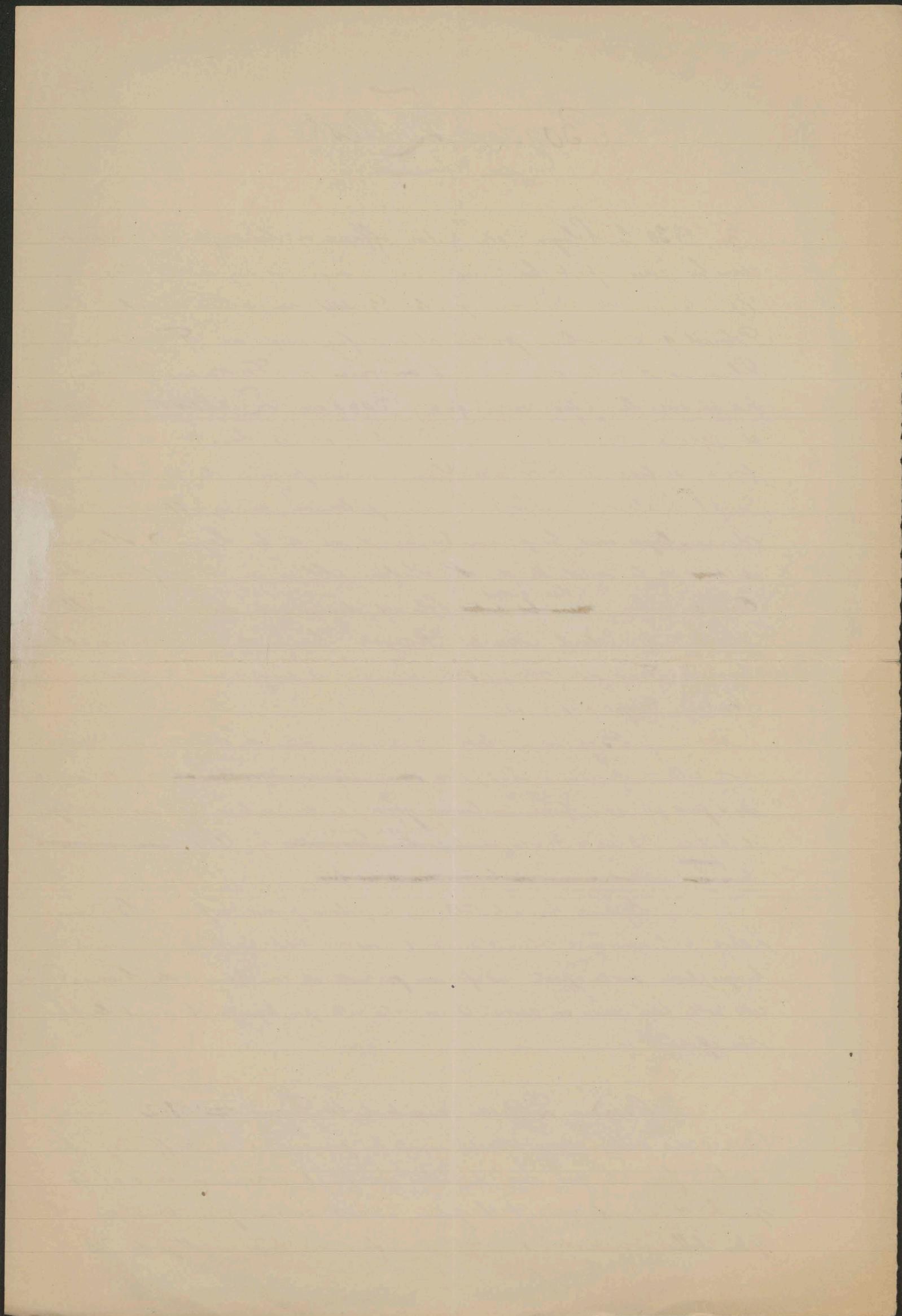
Bogdan Zaleski

En 1830, la Pologne, cette nation effacée sur les cartes et vivante dans les âmes, prit les armes pour reconquérir son indépendance. Après la prise de Varsovie par les Russes, un grand nombre de Polonais quittèrent leur patrie et se réfugièrent en France. Plusieurs d'entre eux vinrent ^{résider} à Fontainebleau, parmi eux le plus connu fut Bogdan Zaleski, poète et député, qui attiré par le calme et la beauté de notre forêt, se fixa à Fontainebleau, en compagnie de son frère, Joseph Zaleski, major de l'armée polonaise, ancien officier de cheval-léger sous le premier Empire, décoré de la Légion d'Honneur et ~~de~~ de la médaille de St. Hélène, blâmé à la défense de Paris en 1814. ~~Parmi les autres~~ ^{les autres} Polonais demeurant dans notre ville étaient: le Colonel Charles Rozycki, homme de guerre remarquable, le major François Erzcinski, député, le professeur Kunat, Antoine Gopczewski, etc.

Bogdan Zaleski a demeuré près de trente ans dans notre ville (de 1833 à 1860), ~~il fit quelques voyages et n'interrompit~~ ^{ou} son séjour que pour ~~faire quelques voyages~~ ^{voyager ou}; en dernier lieu, après son mariage il habita 120 rue de France, ~~et il quitta notre ville en 1860. Depuis laquelle~~ ^{où il resta jusqu'} ~~il a fini sa vie à Paris~~ ^{il a fini sa vie à Paris}

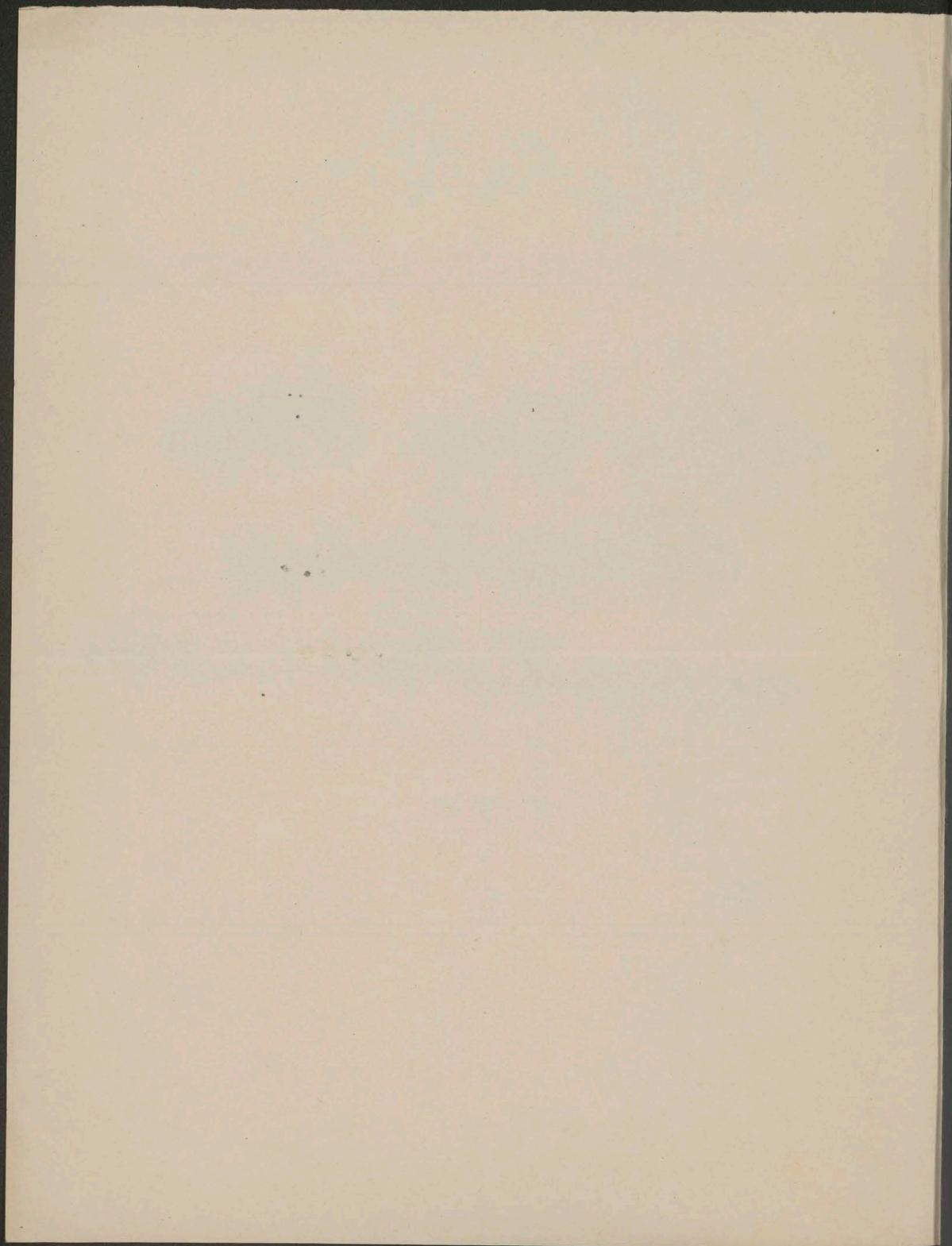
Avant de donner la traduction de quelques poésies inspirées à Bogdan Zaleski par le séjour de Fontainebleau, nous avons eu devoir la précéder d'une courte notice biographique sur ce poète qui fut un patriote et un homme de bien. Qu'une telle notice fasse revivre son souvenir dans notre ville pour laquelle il avait la plus vive affection.

Bogdan Zaleski naquit le 14 Février ~~l'année~~ 1802 à Bohatyrka, village situé en Ukraine, aujourd'hui gouvernement de Kiéff. Orphelin de bonne heure, il fut élevé au milieu du peuple ukrainien et s'éprit pour lui d'un vif amour; il puisa à cette source primitive ses plus belles inspirations. Après avoir fait ses études au collège d'Olman,

Mowa Doktora Feliksa
Michałowskiego
na pogrzebie Bohdana Zaleskiego

(oryginał)

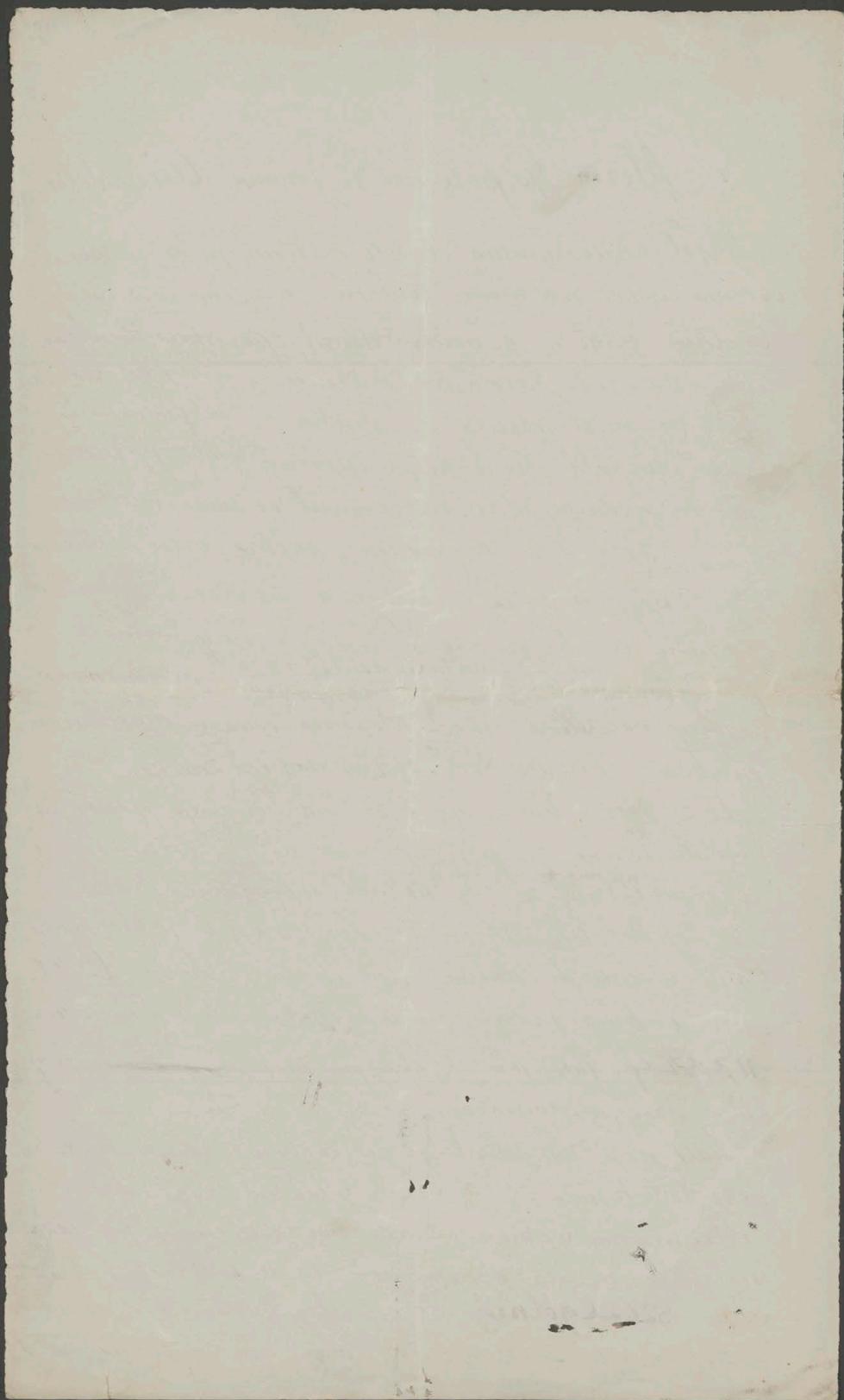
1.

Mam Go pożegnać w imieniu Cza i Chleba.

Myśl chrześcijańska i serce naszych godna, ustanowienia, w tak wielkiem ubóstwie naszym, wzajemnej bratniej pomocy pomiędzy nami, powstała, ile wiemy, w duszy s. p. Karola Królakowskiego; ale rzecz wstąpiła czyby ta myśl przysła do skutku — a przynajmniej czyby osiągnęła obecne swoje rozmiary, gdyby jej Bohdan całą duszą nieoparł i nieprzytulił do swego wielkiego serca. Przykład, a powaga ogólną czią; miłosia otoczonego imienia, pociągnęła za sobą, i zwiastowała od razu cobyło najzaczynięszego pomiędzy nami — po upływie ^{natakie dzieło} bardzo krótkiego czasu, jużśmy niemal wszyscy należeli do niego. Kto miał odwagę nie ustąpić popędu, sam się wystąpił nas na zawołanie.

Lecz nie w tem największa dla Instytucji naszej zasługa Bohdana, że ją poparciem swoim rozmnożył i użyczył; ^{niesię} ale że jej potrafił, nawiązaniem z przeszłością — nadać ten wyższy moralny uskok jaki ja teraz stacza. On to, w geniuszu sublim, dągał dać nam tę nazwę Cza i Chleba, która prawdziwie zostanie godłem Emigracji naszej, jak jest najgłębszym mózgiem, ~~wyrazem~~ ojczy stych dziejów wyrazem.

Lud nasz, przedhistoryczny zdobywca Europy, był wolny przez lat tysiące — a wżak wiadomo: warunkiem utrzymania wolności koniecznym, niezbędny, jest jak najgłębsze uczucie obowiązku: co się u nas tem objawiało szczęśliwie, że do usług publicznych nawet nie każdy ochoczy i zadarmo; za honorem nie za pieniędzmi.

2. Dopiero po ukończonej służbie, wyszypni i nierównym zastugom przyznawano dziękczynny kawałek chleba. Działo się jak mówi Bohdan:

a opustoszyli pańską winnicę złodziejów panis bene merentium, stał się owym zachęta i łupem dla zdrajców i rozbojników, Zeby temu zaradzić według możności, myśmy tu, za namówieniem Bohdana, miasto dobroczynności zagrajnej, on chleb zastugi co świecił pierwotniej Polsce, odnowili na wygnaniu pobożnie.

Od lat 25ta, działanie Stowarzyszenia, widocznie osłodziło cierpienie, a więcej jeszcze przyniosło ulgi, pocieszajacem w natłoku nieszczęśliwych uczuciem, że jest nad nami macierzyńska opatruność porzeta w gorącej miłości Polki, z głębokiego poświęcenia i uczucia. Kto kłowi w tamtej niebezpiecznej na polu walki, a żył potem uciążliwie obojętnej szacunkiem, ten przynajmniej zgotuje nieumie.

^{braci} a między innymi pomie nie z ^{historii} mało wiedzy i taśki ^{Zależyciele, wśród których Prezes nasz zajmował małe i złe miejsce,} ale wyplata, długu narodowego. ^{Przez całą} cała wsta

nowili w ten sposób, że z każdym dniem zwiększa się zakres jej działalności, i dojdzie z czasem, dzięki ponawiającym się coraz gęściej ofiarom, nieprzewidywanym rozmiarów. Wczesniej czy później, przemoc szatańska co nas Hory pod jarzmo prepadnie. Polska nasza znowu będzie ^{czem była dawniej} - a winy dopiero rozkwitnie w zupełności nad Łatwem Czai i dleba, budząc i krepisz ^{odległych} w ^{odległych} koloniach ~~czym dalekich~~ ^{ojcowski} Duch poświęcenia. Ostateczny tryumf nie temu co dają narbieta

[The page contains extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the paper. The text is mirrored and cannot be transcribed.]

3 ztola; nie temu co krwi wyleje najwięcej;
ale temu zaprawda, co nauka Chrystowa
najcapełniej wisi.

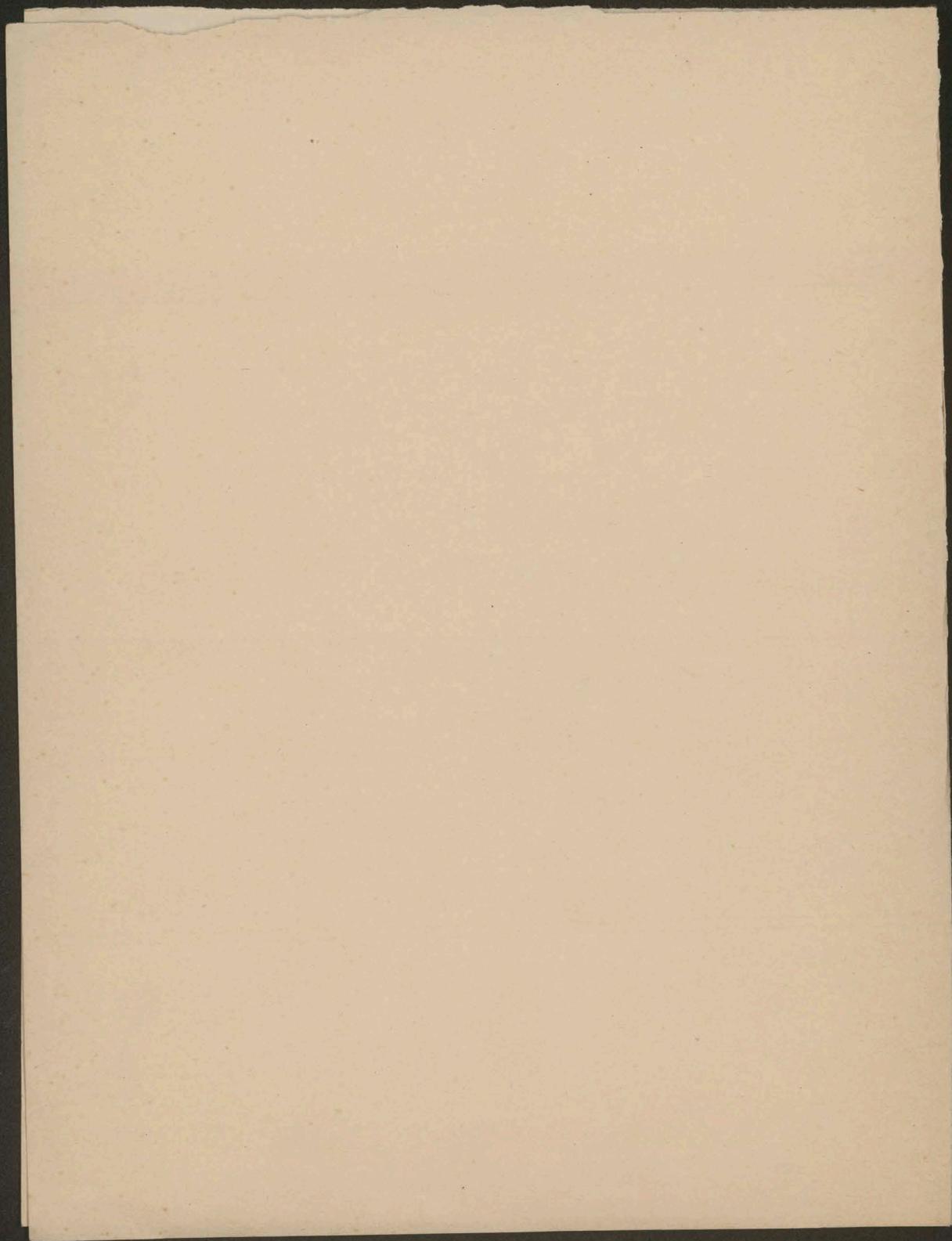
Zgon Bohdana, na całej Ziemi naszej,
~~ja ~~stoję~~ i ~~stoję~~~~ obiedzi zał najprerębny.
Kordatte bolesia tomo Gyrzmy zabrmi
chwata Ukrainskiego Wierca - w dalekie
czasy. Tak nam dziś Jan z Czarodzieja
tak wdzijony;

(Znacze Gyrzma jego wielka i srenka...)
tak smutna postac Bohdana i rozbita krotina
bedzie dla Wapraunukow najwgrazniejszemu
mori obladom Waszego czaru, Gyrzmy
niezmordowana praca i spianosc, a
krowi i ter potopem, pokutowali za dawne
gniedy i zarabiali na przyszle Gyrzmy zycie.
Cześć Matemu! poklon i pokoj na wieki;

« Of skonczyta sie praca
Jan oblicza sie z Kmiecim,
SkinaJ do dom niech waca.
Wacia! Sypcziz Duu Kwiecim . . .

Nowa
D^r. Feliks Kubacki
w podrzynie
Bohema Zelenka

1831

1831

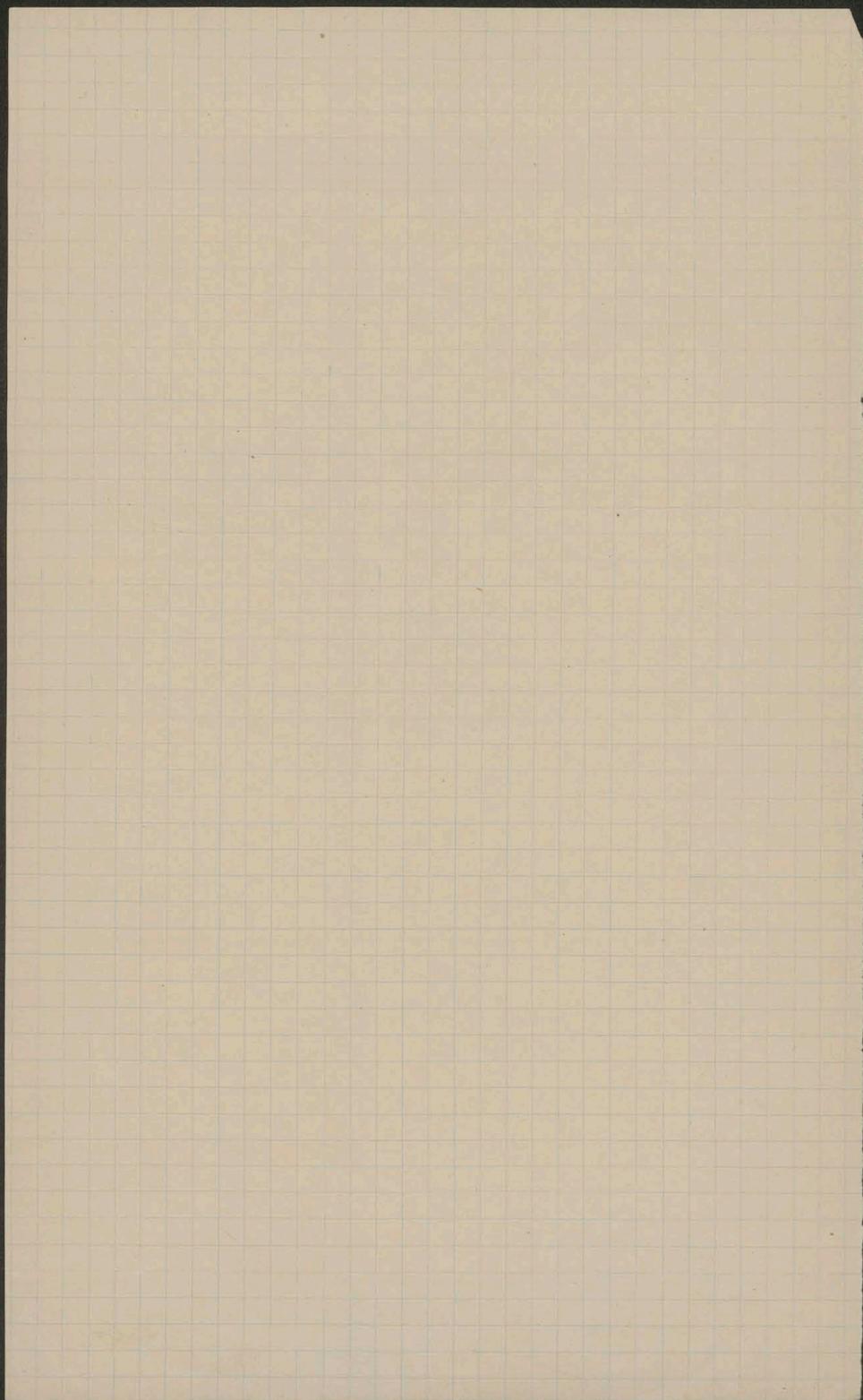
79

24 lipca w sali Rady Narodowej zebrana
 się Rada, na mocy uchwały Izby Sądowej z 24
 lipca, ~~aby~~ Izba z członkami Rady Narodowej
 z Wodką, z członkami Izby Sądowej, po jednym z
 każdego województwa, wojewódzkich w cywilnej Księżce
 będących, wybranych przez Radę Narodową z Wodką
 określonych. Na tej radzie miał Skrzyński zdać
 sprawę z dotychczasowych czynności swoich, ~~z sprawami~~
 wieloznaczności i zarzutów jakoby mu czyniono

Z członkami Izby Sądowej byli obecni: Wincenty
 Chętnicki, Ławicki, Gustaw Małachowski, Ignacy
 Wężyk, Sworcki, B. Niemcewicz, Lwówkowi,
 Wisniewski, Olsza, Jędrzejcki, Bohdan Zaleski
 Jerzowski Karimierz Małachowski, Tomasz Lubuski
 Annicko, Morawski, Węgierski gubernator Stohay,
 Bontemps, Kotarski i Sudkownik Corot

Na tej radzie przyjął brzeski Radę Narodową
 w obecności wszystkich jej członków, z których tylko
 Lelwel nie zabawił w gmie, choć był ~~obecny~~ radzie przytomny
 Onyby; Skrzyński etc

Datu. Skrzyński na Radzie Wojewódzkiej z
 deputacją Jędrzejki i Radą /z tamże (win. Chętnickiego)
 Pamiętnik Zmieszany przez Michała Podczaszynskiego cześć 3,
 Łany, 1833

Moralka kontraktowa
 (pamiętnik z r. 1851) przez Alexandra Groze
 (Wilno - Ławardski 1857)

str. 97.

"Dobre pamiętam Zaleskiego i Gonszynskiego
 byli oni w przyjaźni z moim bratem Augustynem.
 Zaleski blondyn, swary białej, pięknej, oczu
 błękitnych, wzrostu miernego chodził w baidziwe
 zielonej. Gonszynski, wzrostu wyższego, także
 blondyn, swary ospowatej, jak on nazywał
 rabej, ale przyjemnej, oczu niewielkich,
 zielonych. Oned nas, Stanis, brał duży kamień,
 Gonszynski wchodził Ławrze mutad skreścał
 ognia podkowami, nożem baidziwe kolon piermi-
 kowego. O nich już w szkole mówiono, że
 najlepiej wiernie pisali."

str. 125

"nadherd S. Jan Krechowicki, i mówić
 z nim o tem i owem, reklamując do szkolnych
 humanistycznych wspomnień.
 Pierwszy rok moich szkół w Humanii

Każdem pod nappomyślniejszą wrośbą. Nau-
czy ciels domowym, czyli jak wołwas nazwano,
dyrektorem, był u nas Jan Tomaszewski, (Gorzni
daktor medycyny w umi. Wleuskim i stale misiekapscy w
Gumaniu) Zagodny, rozsądny, młachetny; dno że jego
przyjaciółami, którzy ciągle nana, stancis odroczali;
byli: Seweryn Gatzelowski, Krynicki, Grotkowitzki,
Jurewicz, 2 młodnych Gorayniski, Zaletski, Kreeho-
wicki, Grabowki. Dnieścioletni dnieciak, pnapatry-
watem się i przyduchwatem tym 2 dołnym młachetnym,
młodniem, który swem syciem dowiedł, że chcieli
i umieli wyiszrym się celom poiwzić.

Zwyczajnem mijszem do zabawy studentów w pilke,
był obszerny plac zwany cegielnią, ciąży z jednego boku
murów Bazylian'skich. Tu widywatem Gorayniskiego w
mecie i palancie. Bieka silny jego dnois pusecama,
lewiada trafnie i daleko.

Ileż razy styszatem Zaletskiego wiecnie deklamującego?
Bo on prawie ciągle coś deklamował. Raz w pierwnej
stancji brat mój siedział na łóżku, a Bohdan z stał
przed nim w pokornej postawie i deklamował; w końcu
obadwaj rancili się sobie w objęcia, nie rozumiałem o co
im sło, ale to co mówił Bohdan, było bardzo crite-
bo i mnie się try z oczu puścily; potem dowie-
dźiałem się, że to była próba Oriama za ciatem
Hektora, a mój brat prezentował Achillea i wiści
że próba skutek wiegła, kiedy prongaj i prongaj
tak serdecznie się uściskali.

Na przechadzkę najczęściej chodziliśmy do Łofijówki.
 O.D. Dyrektrowie, bzdury z sobą w przyjaźni, karząc się
 sili wazem, to też i ich ucermowie jedną grupę składali,
 niaraadko kilkadziesiąt osób licząc. Dla mnie ta pre-
 chadzka najmiła była w soboty, bo wtedy Łofijówkę
 nie przepędiał tłum spacerujących; jej
 piękności wielka, cicha, samotna, coś miała w sobie
 drwinie uroczego. Raz w taką sobotnią, wioseczną pre-
 chadzka, Górczyni i Zaleski sprzeciali się, czyż widok
 był piękniejszy? Czy od pogrzebu Belzararyuma, czy od
 waron. Za pierwszym był Górczyni, za drugim Zaleski
 Tomaszewski i Górczowski mieli spór rozstrzygnięty, sili
 napród do Belzararyuma, a my drobiazg odliśmy za
 mnie. Wspomniały pogrzeb stał w cudownem miejscu.
 nad nim się wznosiła góra w podowie lasem okryta,
 przed nim zbitego Stumienia dwierciasto, i ściana
 olbrzymich skał zwalonych na siebie w najpiękniejszy
 perspektywie, a przybranych jodłami, świerkami,
 dębami; na prawo, wielka fontanna, na lewo
 wielka kaskada, dalej trawnik z sadzawką
 i wazon granitowy z kwiatami. Chybaż kraj
 od Łamek Idenu, bo na naszej dwuczajnej ziemi,
 nie piękniejszego być nie może. Ten teny pogrzeb
 Belzararyuma, to jakby biały cień na elizejskiem
 polu. Jakże tu wszystko grandioso? Wielki
 mustr, wspaniałych śródków dla oprawienia
 najpiękniejszych, najpotężniejszych wróżen.
 Nie drwiw się z poeta co napisał Łamek Kani-
 woski, Król Łamczyjka, ten widok nad inne
 upodobał.

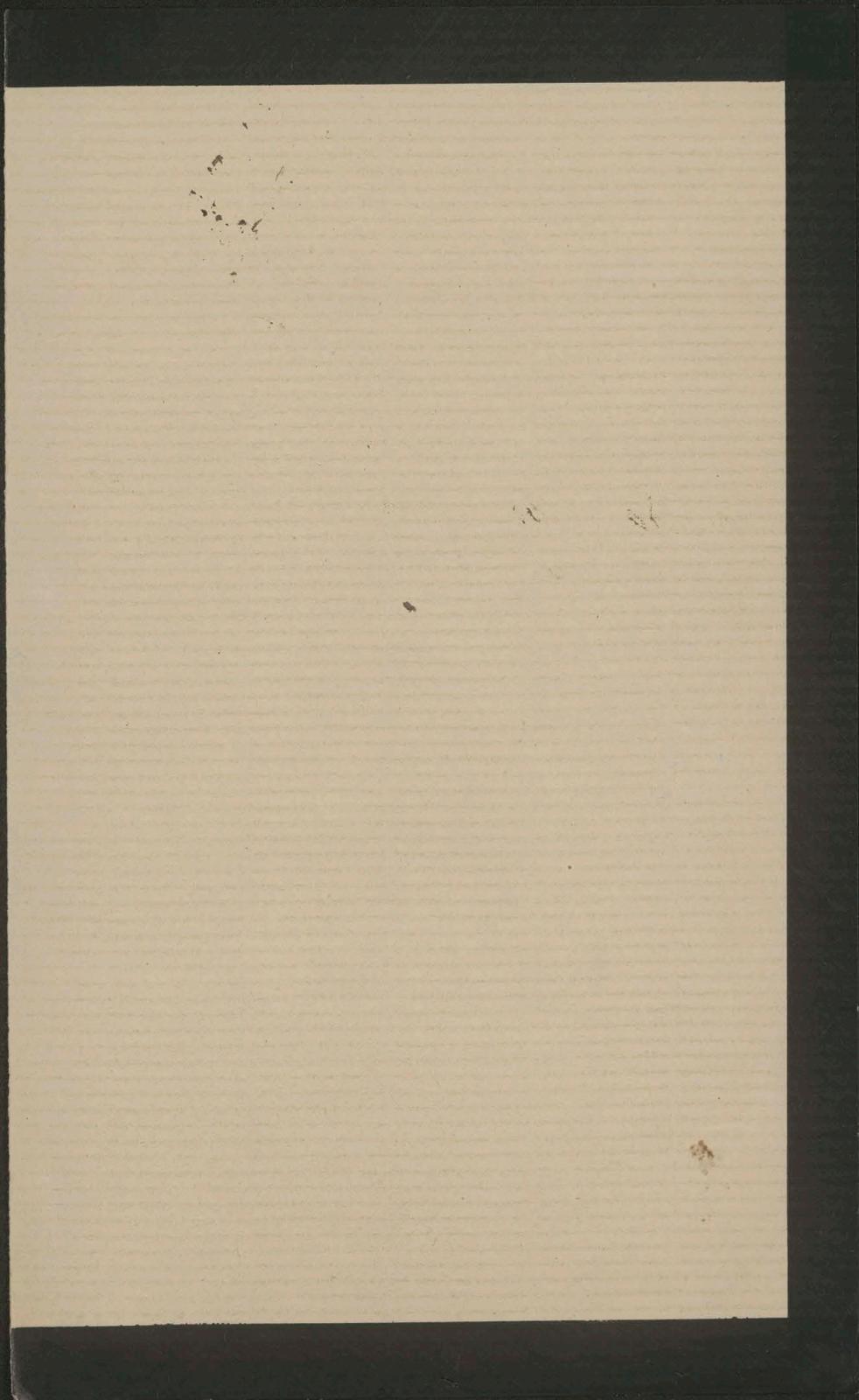
Poszliśmy do waranu postawionego w sadzawce,
obłożonej różowym, szlifowanym granitem, ogromny
waran także z różowego granitu lawny naper-
wiony najpiękniejszemi kwiatami. W sadzawce
igrają złote, srebrne, czarne, pasowe rybki chińskie,
na okoto sadzawki, zielony dywan trawnika prze-
słaniający się do strumienia. Z jednej strony opo-
wne skały i las, na prawo widok na wielką
kaskadę i most wiszący; wprost na brzo-
wach Belagaryusia i gór lasem okrytych.
Wstronie to jakby wyjęte z Arkadii, aże-
byż kto, wrocie jak mura Bohdana, kumu-
nyne jak jego wieże. Złote i srebrne
rybki, to jego dumki, piosenki, pselty-
skujące najświetniejszemi barwami. Któremu
widokowi sędziowie przypnali pierwszeństwo,
nie pamiętam, bo temu tylko 2 gis lat 20.

1834

Przeba było obmyśli stały Latitek (dla emigrantów) trzeba go było szukać w potroń sieba. W tym celu Komitet na niej wniosek uchwałit podatek braterski i ustanowit Komisję do pobierania go i do trafowania tym podatkiem.

+ Do tej Komisji Komitet w dniu 29 Marca 1834 mianował trzech członków: Generata Szrajdego, potroń Tomaszewskiego i Bohdana Zaleskiego, nadając im prawo prebierania w razie potrzeby nowych członków. Komisja ta rozpoczęła swoje czynności 1go Kwietnia 1834 zawiadawszy do swego składu Krzyscia Jamna Chetwoctyn'skiego.

Moje Wpamiętanie
przez Aleksandra Je Towskiego.

Ateneum

Sierpień - Wrzesień 1895

Zygmunt Wąsikowski

Narodziny Poety Romantyka "
" (Seweryna Gorczyński)

Prefektem szkoły w Humanie był ks. Henryk Skubowski; specjalnością jego była historia naturalna którą wykładał w klasach wyższych.

W zakładzie szkolnym - w r 1816-17 było 504 uczniów
w następnym 600 -

" Też rok przed wakacjami zapoznał się
Seweryn ^{Gorczyński} z uczniem klasy 3j, Józefem Zaleskim
(druzgi imię jego Bohdan, nie było wtedy kolegów
znanymi). Podług Gray, był to blondyn, twarzy
białej, piskanej, oszu błękitnych, wzrostu miernego.
Wkrótce Zaleski stał się najbliższym przyjaciółm
Seweryna. Obaj nie mieli w szkole nikogo, do kogo
mogliby się w tym stopniu zbliżyć. Zaleski,
chłopiec delikatnej budowy, łagodnego usposobienia,
charakterem łagodnym, był kontrastem Seweryna.
Wrodzona łagodność, skłonność do marzy cielsstwa,
oraz zamknięcie w poezji wyrobiły mu w szkole

opinie poety. Staranniej i w lepszych warunkach, niż Goszczyński, chowany, chociaż młodszy, wyżej stał w tym czasie od niego pod względem umysłowym. Interesował się już literaturą, odbierał czasopisma wileńskie i warszawskie, które go wciągały po trochu w ówczesny ruch literacki. Goszczyńskiemu niezwykłe zaimponowała jego subtelna natura. Zaleski zaś uwielbiał w przyjacielu siłę i energię, których jemu brakło.

Trzeba było dłuższego wptywu P. Zaleskiego i książek, aby w nim odrżyła w głębi serca tajemna nadzieja, że i on kiedyś będzie poetą. Zaleski dostarczał mu książek, od niego dostał Dziadę, wspaniałą mu dotąd; jak sam się wyraża, zrobiła ona na nim „nadzwyczajne wrażenie”. Z książkami przyjeżdżając od Bohdana jedzie na wakacje. W następnym roku z Kobylem i Łodzi ludnie czuje taką potrzebę obcowania z sobą, że Severyn przenosi się na stałe do Zaleskiego (za miastem ku Łofiówce). Razem czytają, zachwycają się poezją; o godzinie 4ej rano wybiegają już z domu do Łofiówki, aby tam błędnie po parku i maraży. Goszczyński

ulegając wpływowi otoczenia, czuje popęd do
stworzenia własnej, ale stworzyć jej nie może.
W czasopiśmie wileńskich i warszawskich, jakie
przychodzą do Zaleskiego, widać coraz więcej
poezji. - - - -

Nauczyciel wymowy i poezji zadał uczniom
kazać czytać na wypracowanie przekład premi 1372
księgi Eposu Homera. Stumalenie wierszowane
Gomczyńskiego uważał nauczyciel za najlepsze.

Wiem też, jak to wiemy z wspomnień samego
Gomczyńskiego, zrobił mu „wielki rozgłos poety”
pomiędzy kolegami i nauczycielami. „Ztąd
począł pochwały, zachęty, a następnie ośmielenie
do przetrwania się w dalszą drogę poetycką.”
Ośmielono go przed wszystkim do tego, żeby
przekład swój oddał do drukarni „do szkoły
humanitarnej” Dziennika Wileńskiego. Zaleski
pośredniczył w tej sprawie i posłał do drukarni
wiersz Gomczyńskiego razem z swoim przekładem
innej pieśni. Wówczas nie zapomniał przesyłać
w autograficznym objaśnieniu, bo Dziennik „wydru-
kowany w senjue Marcowym 2 r. 1820 przekład
Gomczyńskiego Do przyjaciół, podpisany pod
nim, Marwoko Zaleskiego (1). - - - -

(1) Giller - Sobotka 5 — Dvtr Chmielowski, Studya i Szkice 11, 349
Dziennik Wileński 1820 str 319.

Po powrocie z wakacji, Gorczyński lamentuje
na stacji razem z Bohdanem z w dworku
rodzime Tereski. Od tego Tereski, poeta
marzy o epopei narodowej, nadzuchad się,
opowiada o buncie hajdamaków, niezgodnie o
rzeniu Humanistycznej. - - - - -

Jenem w 2^{go} czy 3^{im} kwartale klasy 4^{ej}
(1817-18) przybył Gorczyńskiemu kolega w osobie
Michała Grabowskiego. Dokładnie był przygotowany do
tej klasy, przytem z dobrocią miał nieporpolite.
Lamoziny z wrodzenia, wychowany został na francuskiej
jak to w domach bogatych było zwyczajem. Naukow
nię pniecia knięty, z trudnością przychodził do
poczucia języka rodzimego, nawet wtedy, gdy już
był literatem. Wówczas, w klasie 4^{ej} zrobił na
Gorczyńskiego wrażenie „ładnego dziecka, mądrego
w powierzekowości i ułożeniu więcej dziewczęci,
niż chłopca. Niewinny, rumieniący się, a przytem
zamknięty, poważy, zwrócił na siebie uwagę
koleżów i wielu podbił, jak kobieta.“ Zalecki
zakochał się w nim, jak w dziewczynie i
zawizał z nim odrazu stosunek bardzo
przyjacielski. Gorczyński stanął z nim
odrazu stosunek „na stopie mgzkiej przyjaźni“

pobawionej afektacji, lecz bardzo Awardej
 w klasie 5ej Zaleski, Górczyński i Grabowski
 Lawigrujsz formalny tryumwirat, wynajdując
 nazwę: Za-Go-Gra. Spółka ta została na
 gruncie interesów czysto dlań nawet literackich.
 Pierwszem jej zadaniem miało być wydawanie
 czasopisma (rozumie się rękopiśmiennej) p. n:
Cwiczenia umyślone na wzór Cwiczeń naukowych
 wydawanych w Warszawie przez młodzień Kreniwickiego.
 Trójka ta rozciągnęła się pilnie w czasopiśmie
 literackich, przez które dochodziło do nich światło
 z ogólnik literatury w Warszawie i Wilnie: Pamiętnik
Warszawski, Dziennik Wileński, Wiadomości
bratkowe, organ bratwocin. Z praw. Jakże w
 tym roku (1818) u nas się drukowały, rzecz prosta
 najwięcej uwagi ich poświęca Raport o
Klasyzmowi i romantyzmowi Brodzkiego (1) Nie
 na węgierski wywód autora zgodził się tryumwirat
 Za-Go-Gra, widzieli tam trochę „niemczyzny”
 i to nie podobano się im, nie węgiersko zrozumieli,
 lecz z zachwytem przyjęli węgiersko to, co autor
 pragnął „przeciwko Klasyzmowi”, a dwojannu
 myśli jego o potrzebie emancypacji poezji
 polskiej.

(1) Pamiętnik Warszawski 1818 Kwiecień - Maj

Jednocześnie dalszą drogą wypadek literacki,
wazny ze swoich następstw, wypis Jagiellony,
poematu rycerskiego Dymy Bórcy Tomaszewskiego.
Poeci nasi wiedzieli już o tym poemacie ze
strenności i uwag nader pochlebnych, ogłoszonych
w Dzienniku Wileńskim przez w r. 1817.
Spodziewano się epopei narodowej, która stworzy
epokę w poezji polskiej. Na spotkanie ich
Dawid, pomimo że z egzaltacją werytywala
się w każdy wiek nowy. Wrócił z poematu suchim,
nie przemawiając do serca; dla tego Górnycyński
stawiał go mniej od dawniejszego utworu Tomaszewskiego
Kobiecowa. Jagiellona dyskłada poklask
grzeczności pokolenia starszego. Uniwersytet Wileński
prześłał autorowi w hołdzie dyplom na
członka honorowego Uniwersytetu. Tymczasem,
wicekanclerz Uniwersytetu, Adam Mickiewicz,
podniósł chorągiew opozycji, ogłaszając w senacie
Styczeńnym 2 r. 1819 Pamiętnika Warszawskiego
surową krytykę poematu p. t. Uwagi nad
Jagielloną. Sprawa ta wywołata w kręgu
nanych poetów wielką sensację. Była to

całkiem tak żywo usunął humanistycznych dla tego
także, że awarali są pomysłowi za lokalną.
Sam Dygma Tomaszewski miał pod górną medaliką
w Popówce. Znał go dobrze Humas, jako
przybranego klienta interesnego Potockiego i
pohotywanego wyznawcę. Brawdopodobnie znalazł
się z nim w pokrewieństwie były dyrektor
Gomercynowski i Grawin, Jan Tomaszewski, tak jak
przyjawił ich, Józef Chmasczewski bliższym był
Antoniego, obinca Jagiellandy.

Sprawy literackie nie zajmowały wyjątkiem
nanych poetów, przynajmniej nie przykuwały
ich stale do kółek. Zajęcia szkolne i
literackie przeplatały zabawami, gimnastyką,
grą w piłkę, "na ogrodnik", figlami, amowami na
profesorów, a z wianami spacerami które z upodo-
banem odbywali. Gomercynowski od Wrethanoy (1819)
był dyrektorem na stancyi w domu Lichtanowskiego;
musiał chodzić na spacer z urzędu ze swoimi uczniami.
Organizują się spacer gromadnie, na których spotykają
się kolodaj stary, przewodzący młodemu. Najczęściej
kierowano się ku Łofiońce. Gdzie trzeba było być
poeta, aby z boudnego miasteczka wygrwać się
przy było sposobności do wspaniałego parku

jednego przepięknych drzew iglastych, wspaniałych
 po skałach i dolinach, gdzie otwartą spacerującą
 „przeuroczyście, obłowne wód kryształ, szumnie, wspaniale
 Aychsie wid spady, wysokości na 40 toki wodotryski,
 chłodne i pięknie zasadzone gaje, piękne przystanki,
 obeliski, kolumny”. (niemc. Bodizi lustromane p. 93e) Wielk
 kolumn state bez napisów, przygotowano je na zapad.
 Lecz nie było kogo wpisać, że jak mówi Niemcowa,
 wspaniałe obrócone skobieności, zamiast potęgi i stawy,
 powzięcie i wtydne zawody dostawity, „wice state, te
 kolumny misapetnione, w ieme. Motodzien, igrapięca
 koto nich nie zaciękała się w przedzie, z marmurów
 bijąca; interesowała ich piękności przyrody.

Opis Sofijów (patrz Aleksander Góra
 Maarka Kontraktowa 127 — 128)

Owe spawery zaliczają trzeba do
 rzędu wpływów, które w Gosseryńskim
 wyrobity cześć dla natury, stanowiącą naj-
 wybitniejszą cechą jego twórczości. Z tego
 co w tym roku pisad, nie do nas nie
 dondo; wiemy jednak z pamiętnika że
 pisad wiele, a co do Zaleskiego, że ten
 twórcy daleko więcej od niego. Stawa uż

poetycka miała rangta w szkole. Mł.
Skibowski zobowiązał ich do stoenia w Archiwum
szkoly próbek talentu, co też uczynili. ✓

Bohdan, Seweryn, Michał, między nami Arama
Odczywa się osobna niezła poema
sta Sytki

Spotka ich szkolna zostada przerwaną wraz
z nadejściem wakacji 1819r. z powodu poruczenia
szkoly Humanistycznej przez Grabowskiego, który
wstąpił potem do Liceum Puchelien w Odessie.

Lenin, Florian Chaborscy w Hodaszowie
nad Tykocinem, niepodał Falnego.

Do powrocie do Humania (na 25 letni kurs
5ej klasy) Gorczyński nawiguje Aramki z Zaleskim,
brak Grabowskiego daje mu się uczuci na każdym
kroku. - Faustyn Kamiński - - - Zwizawszcy on
z Gorczyńskim i z Zaleskim, odczytywali iis
dramaty i mowy pochwalne wTamej roboty.
Do kółka tego przytoczyle się w tym czasie
wamiankowanani już wyżej Jan Krechowicki
i Józef Chmaszewski, młodziemi obdarzeni
wybitnemi zdolnościami pisarskimi; wreszcie
Władaw Pelawski, krewny Bohdana Zaleskiego

W Grmie tej młodzieży rozwija się wraz z
wolnomyślnością filozoficzną (Gomczyński zarzeka
praktyki religijnej) niezadowolnienie z obecnego
pragmatu rzeczy. . . . Charakter sądów prefekta
Skibowskiego uważali za anachronizm, atko ty
lewiec, świeckie sądziły się zasadami liberalnymi.
„Pamiętam, psm Grabowtka” jak u Barylianoów,
Studenti przyjeżdżający z Winnicy, albo Kriemienin
opowiadali nam o swobodach tanecznym,
eccespię niewieściwości, Ktoś dawaliśmy: my
zaraz próbki:” Im bardziej formułowano
o sobie powody niezadowolnienia, tem silniej
skupiała się młodzież koto przewodzców
i odwrotnie. Przewodzcami byli Gomczyński i
Zaleski. Ci co należeli do ich partji nosili
„Czworogramy z zielonego manchesteru”

Grupę zielonych ujęwato Kitzkinasto
kolegów, lecz ludnie Konsekwentnych zualado
się między innymi dwóch: Gomczyński i Zaleski.
Jeśli niezadowolnieniu z Ktoś, stale wzrastające
miało wydać jakiś owoc, to należało opisać
ją gremialnie, bo nie innego nie przedstawiało

(1) Michał Grabowtka, Pamiętniki domowe (Mielowski) 189

do zrobienia miodnicy, 29 drugiej Czym. Gossypinski
i Zaleski ucywili to w końcu r. 1819 (w potome
r. m. 1819-1820); pierwszy pomnik Klasy V Dupa
letnia, drugi 69.

Jadew Sadalia - Opowiadania i Krasowary, Wilno 1856.
Michał Grabowski. Samotniki domowe - 1845.
Stanisław Gzosa : Samotniki i wspomnienia o nim
Aleksander Gzosa : Mosaiczka Kontraktowa Wilno 1857

Humani deii lery 21.150 mienkancow, 2 ktorych 6109 prawidany
przepręwa przez miasto orka Umanika 1073 Katsukom
13911 zydow

Aktorem ~~akty~~ w H Zakonu Bazylikań w
Humaniu był ks. Julian Michałowski, słynny
mówca, niepośledni literat, wykładad w szkole
humanistycznej język i wymowę francuską.

Brefektem akty był ks. Leoncyusz Skibowski,
profesor historii naturalnej
profesorami byli: { ks. Anatoli Ochrymowski (Katechizm
anatomia i geografis
zwiecki: Wincenty Petruszki (język francuz
i rysunek)

3a { ks. Julian Lubczanski (język)
ks. Skibowski (historia naturalna)
ks. Tymonowicz (matematyka)
ks. Klemens Hryniewicz (retoryka)

4c { ks. Czerniewicz matematyka
ks. Głodowski język

ski
towne
Dupa

ilno
1856.

57

Wdrażony
dokon
ni

Bohdan Zaleski
Seweryn Gorczyński
Michał Grabowski
Józef Mianowski
Augustyn } Góra
Pius }
Aleksander }
Jan Kuchowicki
Józef Chrapczewski
Mierwin Jarosiewicz
Jan Dworzycki
Jan Tomaszewski
Ludwik Bentkowski
Skeliny
Michał Gąsrowski
Lenn } Chaborski
Floryan }
Władaw Piławski
Fawstyn Kaminski.

23rd 8th 1801 wooded by Lewis & Gossop
in Hince

[Faint handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to fading.]

1881 8 22

1820-1830

91

Kraj - № 4 1896. str. 10.

Z przeszłości Warszawy
wznie literackiej
II

Oprócz kawiarni Brzeskiej, ciekawą są
względami cyganerii warszawskiej t. 2.

"Dziurka" w Pałacu Teppera przy ulicy
Miodowej (obecnie dom Grabowkich). Kto
się chciał zobaczyć z Bronikowickim, Mechnackim,
Nabielakiem, Bohdanem Zaletkim, Zienko-
wiczem, Sewerynem Górczyńskim, Maurycym
Godawskim, Ferd. Chotomskim lub Antonim
Goreckim mógł ich prawie zawsze, o
pewnych godzinach, spotkać w "Dziurce".

Z powyższego wynika że Nabielak i
Mechnacki mieli spór ostateczny
na przedziwaniu w kawiarniach, skoro
należeli do stałych gości Salii Brzeskiej
Zastowno, jak i w Dziurce. Była to
kawiarnia młodych, w której hodowano
romantyzam, w której sobie zastawano
z klasyków, w której Ferd. Chotomski czytał
na głos, coram populo, wyjętki z swej

Arcydowcipnej „Eneidy Arawestowanej”
a trawestowanej na prozicki klatykokon, dla
której Eneida była ideałem powieści, w
której toczyły się rozmowy o Goethem,
i Schillersa, Byronie i Walter Scottcie,
Howen, o literaturze romantycznej, cząści
niemieckiej i angielskiej, a gdzie literatura
francuska, o ile przez nią rozumiano Kommen-
taryjny. Kłasycezm ze szkoły Böcklau,
najczęściej stawiała się przedmiotem
dowcipnych żartów i konceptów.

Zobacz Bibl. Warsz. 1873 I. 1-238
a Kawa literacka w Warszawie (1829-1830)
przez K. Wł. Wójcickiego

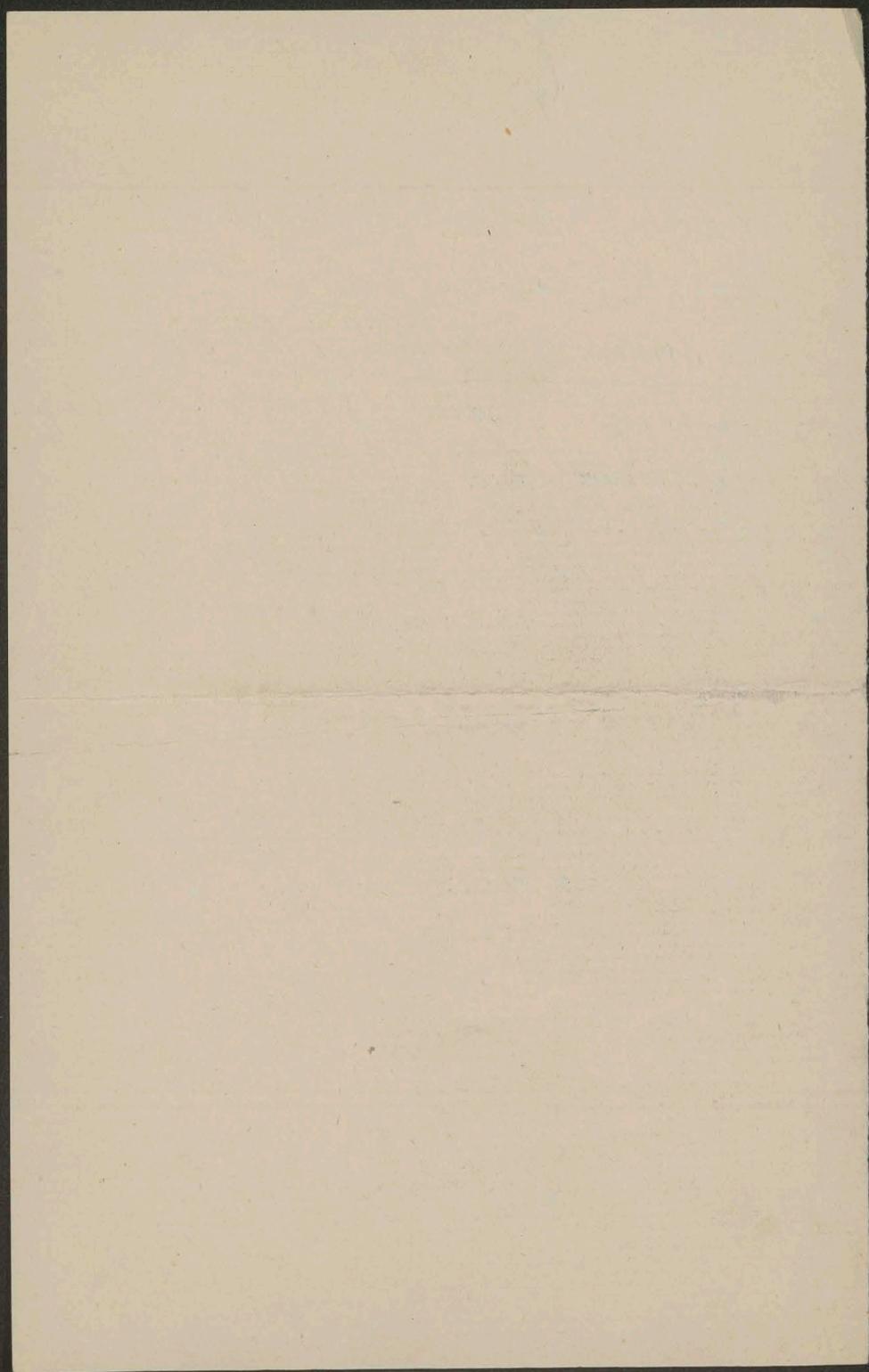
Ferdynand Hösick

1832.

92

W lipcu przyjechał Dwernicki. Na
obiedzie danym dla niego, czytadłem oń wiersz:
"Omne trinum perfectum", o którym, wzmianka
była w Podczaszyskim (Samiznuk emigracji
Podczaszyskiego str. 23). Było to moje Źebut
poetyczne w emigracji; bo wiersz jeden, napisany
w podaniu, dla pogrobenia 'kuty 2 kromy w okwasty
będzieyń wojnie, nie wyprzed za bhyb laktadu.
Byli na tym obiedzie: Mickiewicz,
Bohdan Laleski, Goracki etc

Rząd Hieronim Kępciewa przez Formidana Laleskiego
str. 45

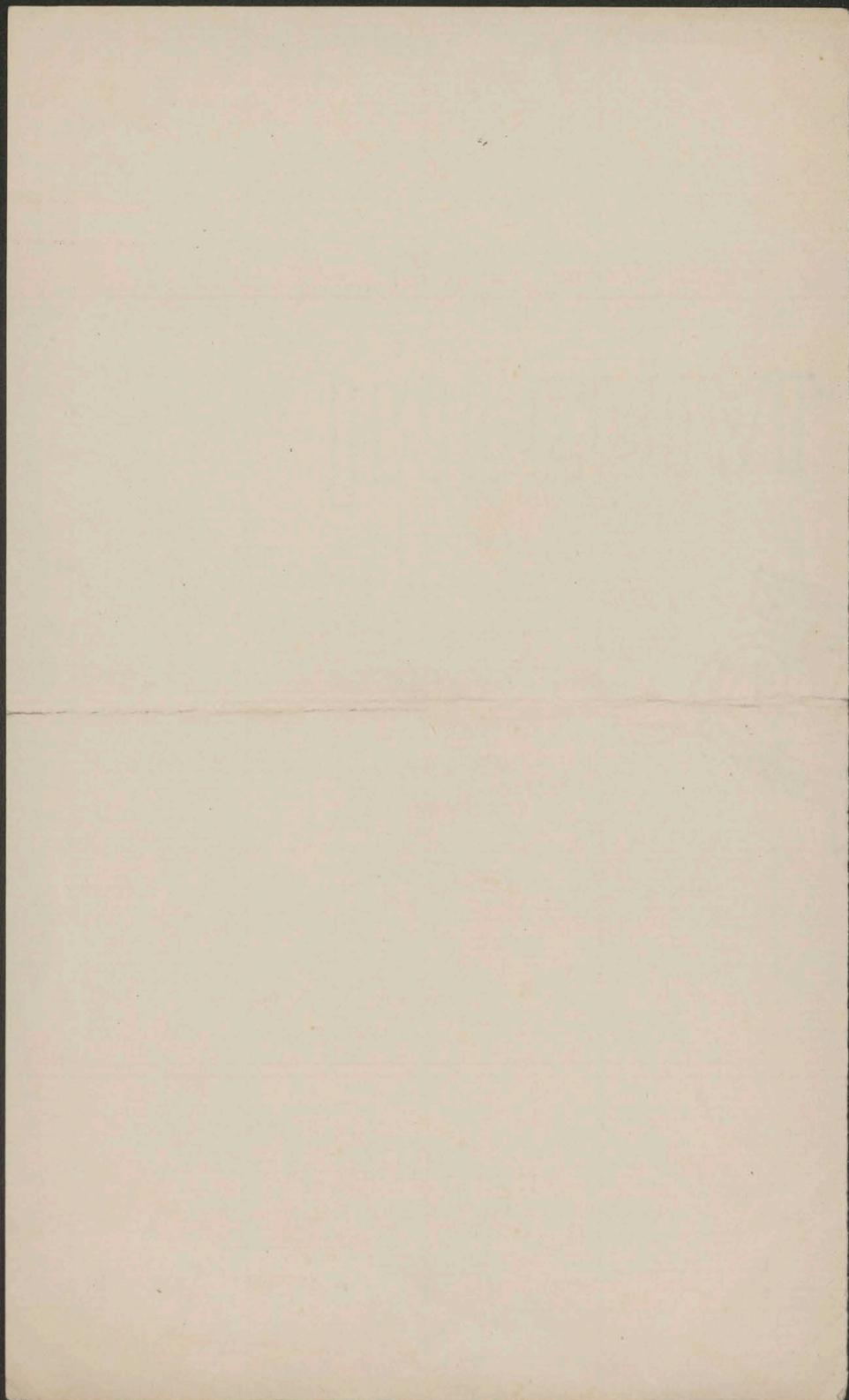

1835

Jus w Koniu (Serwca (1835) pisał Kaptewicz
do Karimiana do Tulung . . . . .

✓ Semenka pracuje nad historią Kościoła,
Mickiewicz nad Historią Polską, Wtewicki nad
historią literatury, chemik Domejko studjuje by
geologię do Genetis naprowadzić. Zaleski ma
gotowy swój poemat: Młodzieńcy, ma
go drukować, proza tego, myśli przedsumający
de imitatione Jesu-Christi, a Adam
o Augustyna itd. "

(Książka Hieronim Kaptewicz przy Armiejanu
Zaleskiego str. 40.)

30
Notatki ogólne

w dniu 1816 w Hamann wyjątkowo
zapisał 132 Józef Zal

Nominacja

z Wszem 1831
w Stocku

podporucznik Józef Zaleski
14 pułku Piechoty
Kryzys 20 tyg.

Szept 1831

Nominacja - kapitał

Rochowicki - 2000 zł
Wt. Orowicki - Rostworowski

Młodszy Boh. Zaleski
1802 - 1830

Pracownik z Dystryktu
w Krakowie za rok 1886

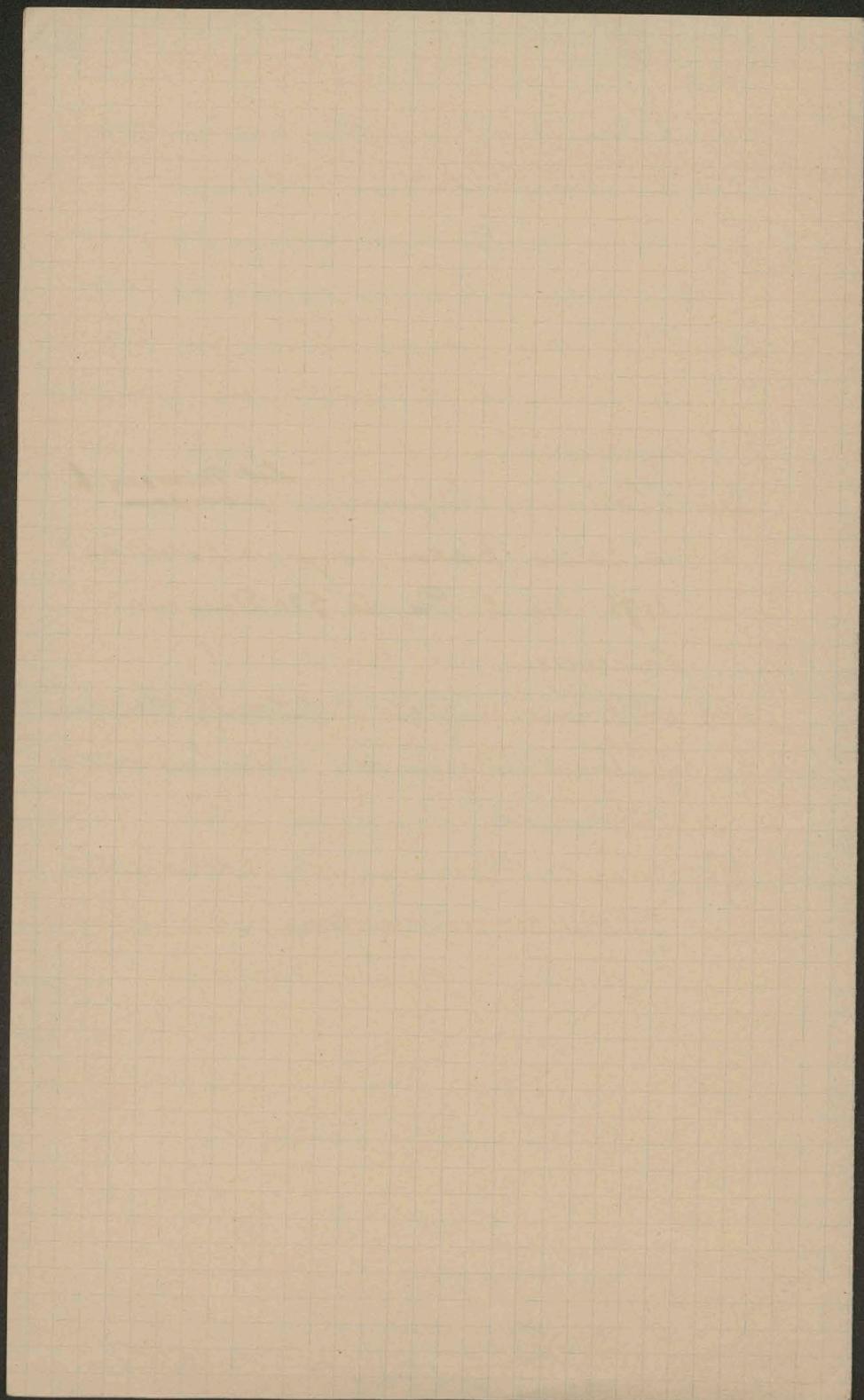

Zródła

- 1) *Metodie Bohdana Zaleskiego (1802 - 1830)*
 przez D.^{ca} Zatheya. Sprawozdanie z Dyrekcji
 C.K. z Gimnazjum w Krakowie za rok 1886
- 2) *Z młodych lat Boh. Zaleskiego*
 przez Władysława Rehringa
 Biblioteka Warszawska, sierpień 1887
- 3) *Listy od Michała Grabowskiego i Jana
 Krcehowickiego, Tygodnik ilustrowany*
 n. 1 $\frac{23}{4}$ *Gruźnia 1884*, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
 10, 12, 15, 16 $\frac{7}{19}$ *Kwietnia 1890 r.*
- 4) *Plug. - Józef Boh. Zaleski*
Kłosa n. 1084 - 1085 marcu kwiecień
 1886
- 5) *Plug. Spuszcina literacka po B.Z.*
Kłosa n. 1155 6/18 Sierpnia 1887
- 6) *Revue Contemporaine - 31 x lu 1860*
Bohdan Zaleski par Paul de St Vincent.
- 7) *Adam Mickiewicz podczas pilania i
 drukowania Pana Tebuka - list do syna Adama*
 przez B. Z. Paży 1875
- 8) *Bohdan Zaleski - przez Agatone Gellera*
 Boznan 1882

- 9) Słowo o Bohdanie Zaleskim przez Leopolda
Kienastowicza - Lwów 1889.
- 10) Die Ukraine und ihre Vorfahren - Bohdan Zaleski
von Heinrich Rohmannstok. Wien 1877.
- 11) Ozneglad Solotki - Hyczen' luty (1887) ^{marca}. Bohdan
Zaleski przez anonyma
- 12) Ozneglad Solotki - Czerwiec 1889. Z niewydanych
wieny. Bohdana Zaleskiego
- 13) Ozneglad Solotki - histopad 1889. Bohdan Zaleski
przez Maryana Gawalewicza.
- 14) Historia literatury Oldziej przez Mariana Dubieckiego
Warszawa 1888 Ojczland -
- 15) Tygodnik Ilustrowany n. 173. $\frac{12}{24}$ Kwietnia
1886. Wspomnienie o Boh. Zal.
- 16) Tygodnik Ilustrowany n. 174. Bohdan Zaleski +
14 Maja 1886. Bohdan Zaleski Studium
Literackie przez Felicyanę Suryna,
- 2. - n. 175, 176, 177, 178, 179
- 17) Swit. Warszawa n. 107, 108, 1-8 Kwietnia
1886. Ciężarówka Ukrainy przez Maryę Konopnicką.
- 18) Kłosy - n. 1090-1091 8 i 15 Maja 1886
Józef Bohdan Z. przyczynek do wspomnienia
pamiętnego przez A. Sługa

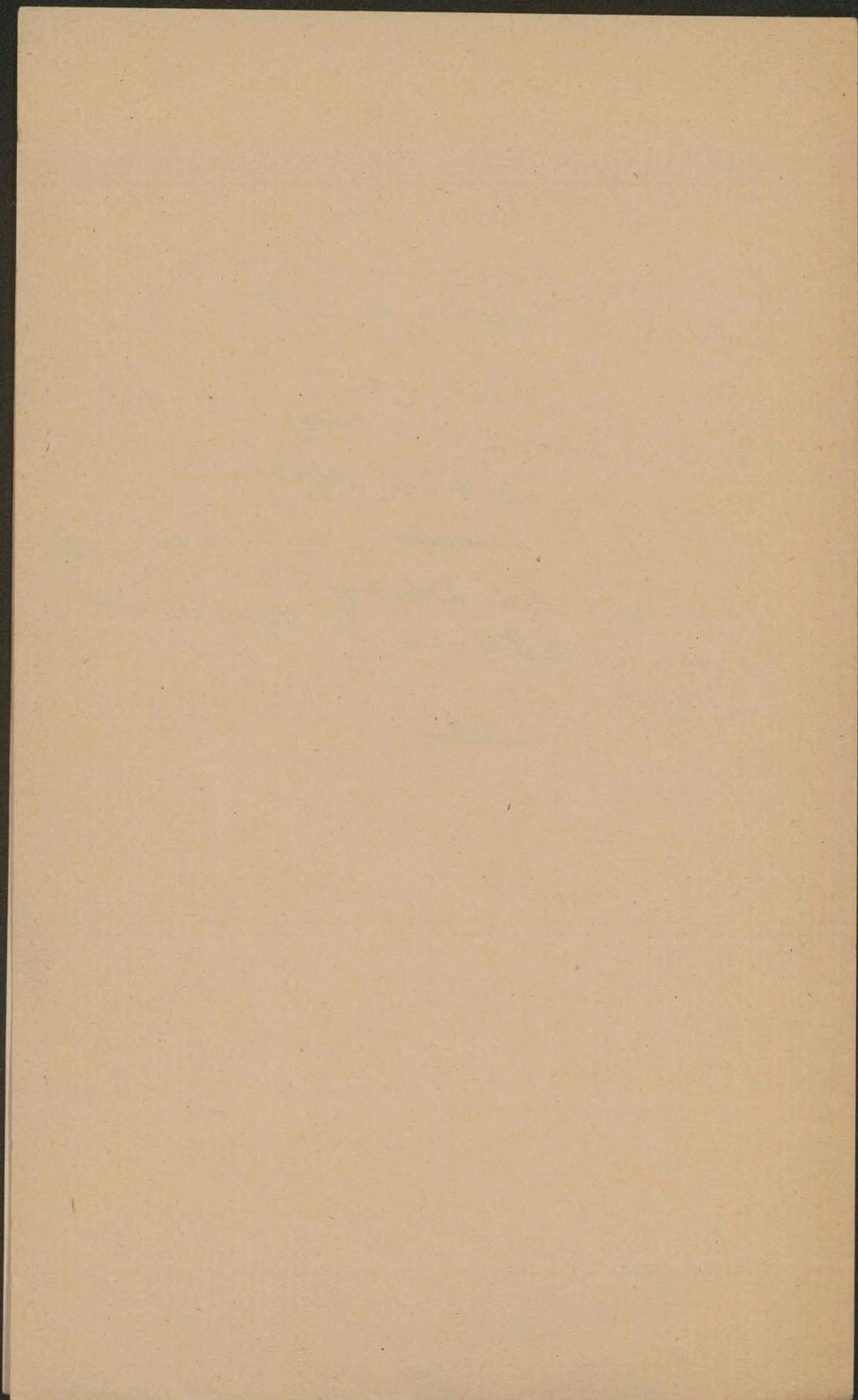
- 19) Kłosay n. 1087 - 47/29 Kwietnia 1886
Lit Kramarskiego o Bohdanie Zaleskim
- 20) Mosaika Kontraktowa - Samostuk
pauz Alexandra Gora (Wrluo-Zawadzki 1857)
- 21) Ateneum - Siepień Wrszesień 1895
Narodnyy Socty Romantyzka pauz Szymanta
Wablewskiego.
- 22) Hellenizm - ^{Lat Minionych} Wspomnienia ~~Historowe~~
~~Am. 2° etc.~~ (Krakow, Kniżarwia Katolicka)
1876) Am 2. D. Nr. 531. Dyoniya
Goniatowska.
- 24) Wiadomości o życiu i piśmiah Michada
Grabowskiego pauz Jona Kreczowieckiego
(Krakow - 1868)
- + 25) Kronika Rodzinna n. 7. 1 Kwietnia 1882
Z przed latu 50° p. W. Korotyńskiogo

M. J. Korczyński
 biografias. Kryptyczna monografia
 o Bohdanie Zaleskim - 1901

Maria Konopnicka
 o Boh. Zaleskim - w Kwiecie n. 44
 1/14 Listopada 1902

Władzi Boh. Zaleskiego pisa D. Zatkaya
 sprawozdani z Dyrekcji III Gimnazjum
 w Krakowie za r. 1886.

M. J. Korcaynskiy
 biografico - Knj tyana biografie
 o Bohdane Zalevskom

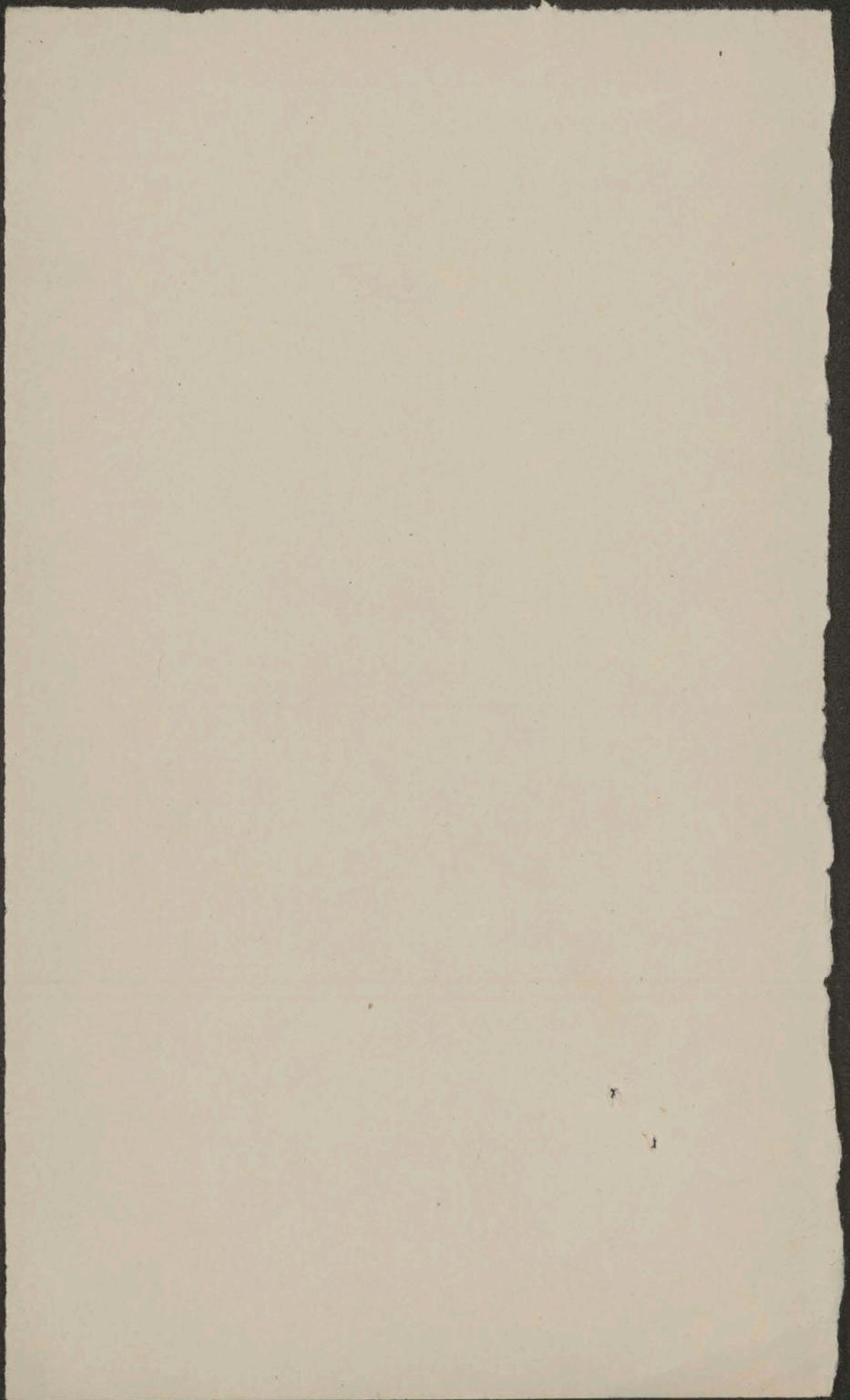
1901

Marie Konopnicka

Knj - 224

1/14 9⁶ 1912

Модри А. З. прѣдъ Зетке

Споминанье 3. Директори III Гимназии въ Кракѣ
22. 1856.

Ново Вѣжи а Jerusalem

сѣвѣ cartas familiares sobre la terra santa
escritas y dirigidas por el P. J. J. A. Gari

Barcelona 1846.

(Opis podróży do Jerusalem Królowa Gari,
Biskupa, Masum e Bohdanum i Józefem Salukim)

Acv

Reforma n° 71. 7°

Ragzewiki 28. 29 marca 1882

80 letnia rocznica Bohdan Zel

7

Mauze

9-10 April 1863

Public War 2

gromadz 1861

Kraj Zmgoroda kija.

Bohdan Zaleski na tutej stronie p. J. Czetwiaka
 Niektóre niedokładności

Tom 1y

str. 54 -

Zamiast Ant. Swanowski czytaj Eustachy Swanowski

str 55 -

Zapoznaniu się z Józefem Zaleskim nastąpiło
 w 1816 w Humaniu, potem widzieli się w
 Warszawie w lecie 1830r. Bohdan pisał że już
 żył z nim ściśle i po braterstku, a w końcu
 1831r spotkali się i dłużej we Lwowie obcowali,
 i urządzili dalsze losy tutejstwa.

str 157. -

J. B. Ostrowski między, nawet w Warszawie,
 nie należał do najbliższych przyjaciół Bohd.,
 przeto ta wzmianka jest mylną i aluzja
 w cytowanych wierszach cytowanych nie do
 niego się stosuje.

str. 160.

Religijności nie ~~pod~~ pod wpływem Mickie-
 wicza nastąpiła, co jest zupełnie mylnie, ale
 pod za radami Bogdana Janickiego, jak sam
 opowiadał i wynika z własnoręcznej notatki
 B.Z, opuścić politykę i jawnie poraził porzą-
 ciod z drogi nieobrotowej polityki, przy końcu 1835r.
 "Adam Trzyna był ściśle współpracownikiem" (notatka)
 "Józef brnie gębą w demagogię, ten przekonała
 "jednak tylko przez punkt honoru. Ja smutny,
 "bolejący w sercu, coraz dotkliwiej, zgłębniejszy ku
 "modlitwie i ku pustylni, żyję z Józefem w sercu
 "buduję go pobożnością ku opamiętaniu". -

Tom 2gi.

str 313

Zamiast Bohdka czytaj Józefa

str 390

" Krowca " Kozą

Strona	418	Zamiast 29 Marca	czytaj 31 Marca
"	448	"	1873 1853
"	466	"	Bohdana Józefa
"	206		

podróż do Ziemi Świętej, P. J. nie
 przyjął jako rozbitek, ale za jęk
 pielgrzym, pokutnik za swoje grzechy i
 grzechy ojców i bez użycia nocy
 które miał Słowacki, sam to opowiadał.
 W czasie podróży, na statku ~~do~~
 siliły ból żołądka i nie mógł się zdotknąć.

Strona

Bohdan Zaletki na podstawie pisma J. Tretiaka

Niektóre niedokładności lub omyłki

Tom 1.

- str. 54 — Zamiast Ant. Swanowtcki czytelnik Eustachy Swanowtcki
- str. 55 — Zaproszenie ty z Józefem Zaletkim nastąpiło w 1816 w Hrumaniu, potem widzieli się w Warszawie w lecie 1830 r. Bohdan pisał że już żył z nim sześc i po bratowstwu, a w ~~lipcu~~ Kmiecu 1831 r. spotkali się w Lwowie i dłużej obcowali i urządzili dalszei spotkanie przy bractwie.
- str. 157 J. B. Ostrowski nie nakłada nigdy do najbliższych przyjaciół Bohd, przede wszystkim o tym Jan Tretiaka jest mylny i aluduje w cytowanych wierszach nie do niego się odnoszą.
- str. 160 Religijsność B. Z. nastąpiła nie pod wpływem Adama Mickiewicza ale Bogdana Jankowskiego, jak opowiada B. Z. i wynika z własn. zeznani jego notatki. B. Z. opisał politykę odległej przyjaciół z drogi niegdziej przy Kmiecu 1835 r. „Adam trzyma się bronię”
 „względem nas, (notatki) Józef brnie głębiej w demagogię, bez praktyczności”
 „jednak tyłku pełna punkt honoru. Ja smutny, bolejący w sercu, coraz”
 „dotkliwiej, Technicyzmu modlitwie i ku postępi, żyję z Józefem”
 „w Teres, budując go potrzebnie ku opamiętaniu.”

Tom 2.

- str. 313 Zamiast Bohdan trzysta czytali Józefa
- str 390 „ Krewną „ Long
- str 418 „ 29 Marca „ 31 Marca
- str 448 „ 1873 „ 1853
- str 464 „ Bohdana „ Józefa
- str 206 Podroz' ~~z~~ do Ziemi Świętej B. Z. nie przyjął jako

realiteto, ab jako piélgorym, pokutník an swopi grzechy i
grzechy Ojcow i bez uawenia pychy Któr miéł Stowuski,
sam to opowiadat. W chatie podróży, na statku dostat
inny tít Złotyka i nie domagal poma d'up'caat. Podróz
do Ziemi Świętej opisał Książka Hiszpański Gari, z Którym
Zalescy podróźowali w Kiszin pod tytułem „Nauve viaje
a Jerusalem o sea Caritas familiares orta la Euna Santa
escritas y dirigidas por el P^{bro} F. J. A. G. (Fr. Josi Antonio
Gari) al R. Josi Maria Rodriguez P^{bro} — Barcelona)

1846. —

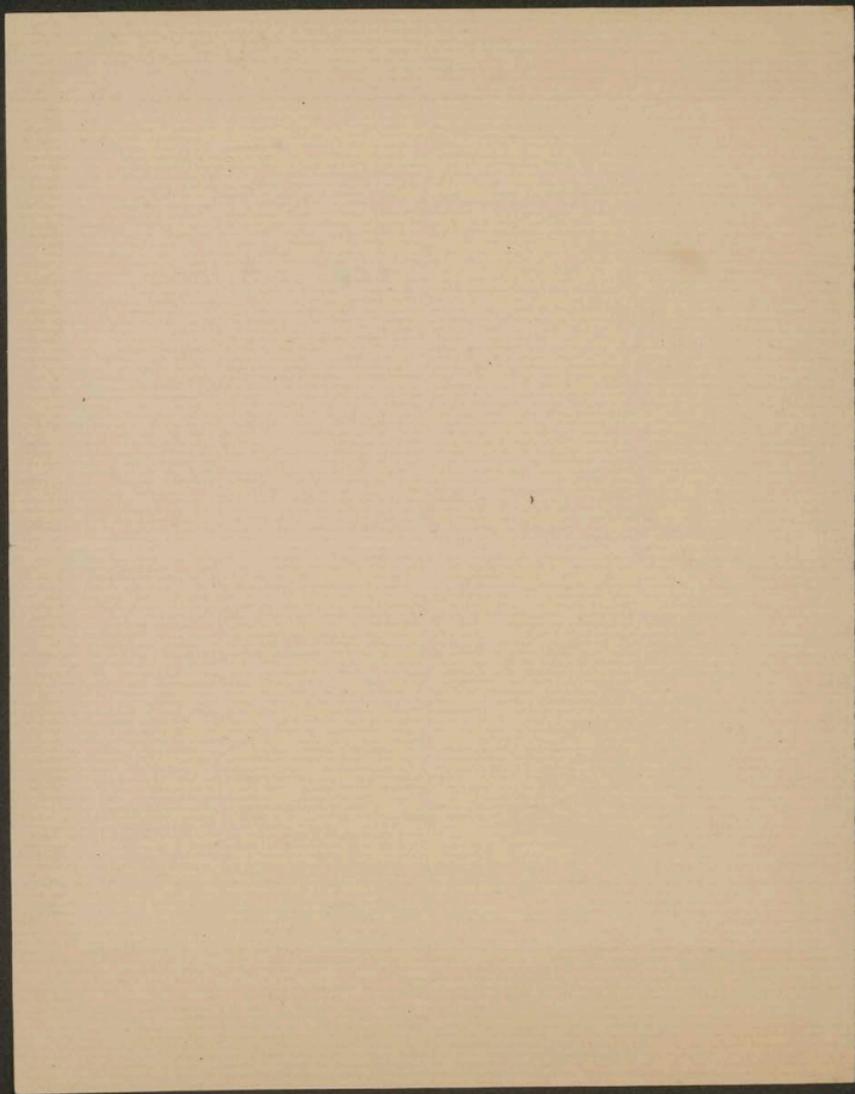
Z licznego materialu listów do B. Z. pisanych przez różny
jego wyprawców i znajomych ora z notatek miedrukowanych B. Z.
Któr mu znotat, udrucelne San Cretiak nie skorzystał by
opisać działalność B. Z. na emigracji.

List Bohdana Zaliskiego
z Straburga 19 lipca 1832

---

str 46

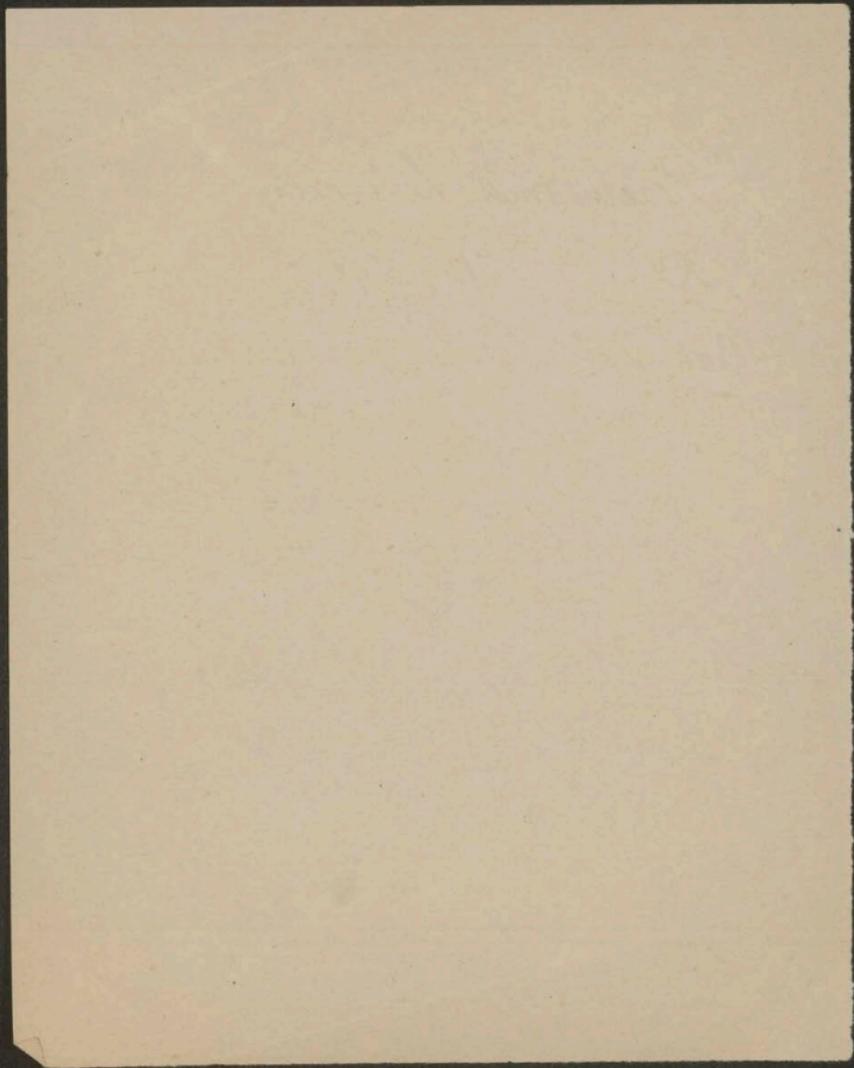
Opis Polaków przez Niemcy p. Gadowa
Breslau 1889 —

Przewodnik Literacki

XV. 3 - 189. - 90

Boh. 2al. Siema pośmertne

Orenajswitza Ródzina

La Sainte Famille

article d'Edouard Dumont dans le livraison
d'août 1842 de l'Université Catholique, revue
fondée par l'abbé Gerbet.

(à la Bibliothèque Nationale, inventaire n° 821142)

Edouard Dumont, ancien professeur au Lycée St Louis à Paris
n'était né à Fontainebleau et était l'auteur de Bohden et de Joseph
Zaleski.

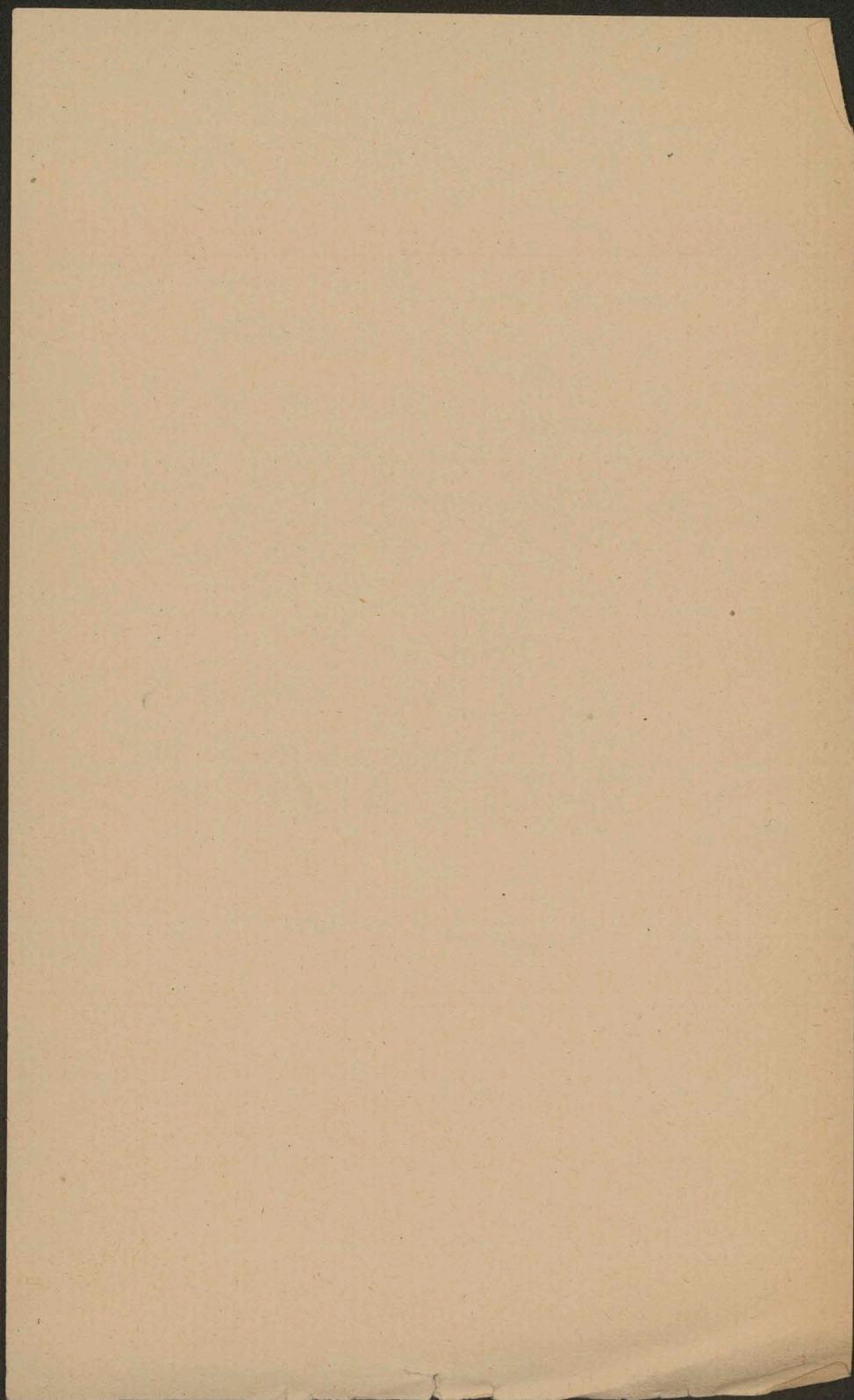
Duchod Steppes

L'esprit des Steppes = (littérature polonaise)
article de Mr Gulvicourt dans le Courrier
Français du 21 septembre 1841.

Podróż do Jerozolimy.

Nuevo Viaje a Jerusalem o sea cartas familiares
sobre la tierra santa escritas y dirigidas por el Sr.
J. J. A. Gari - Barcelona 1846.

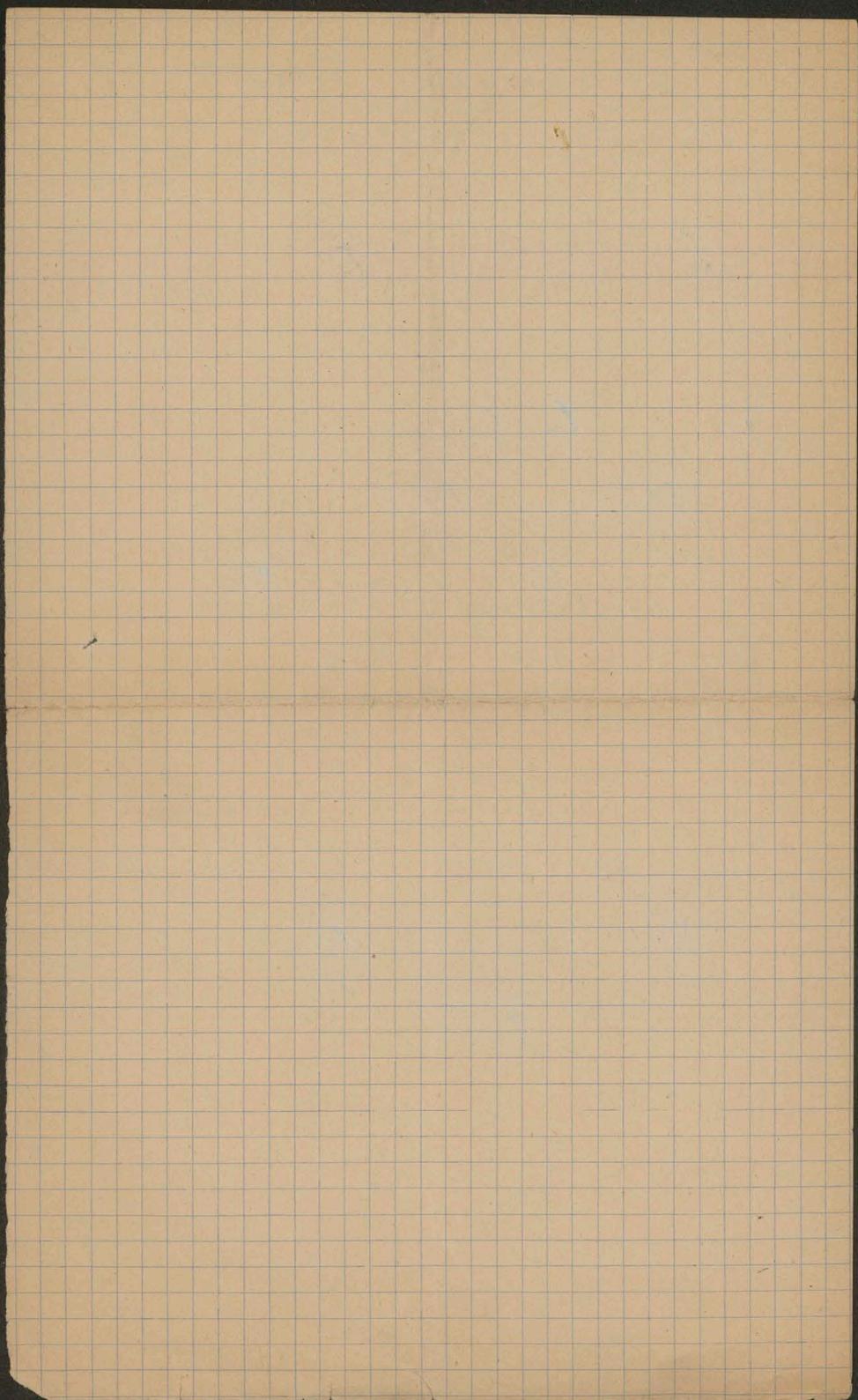
Opis podróży do Jerozolimy przez Krzyszta Gari
Głazpana, który odbył ją razem z Bohdanem i Józefem
Zaleskimi. Książka 48 stronał B. Z.

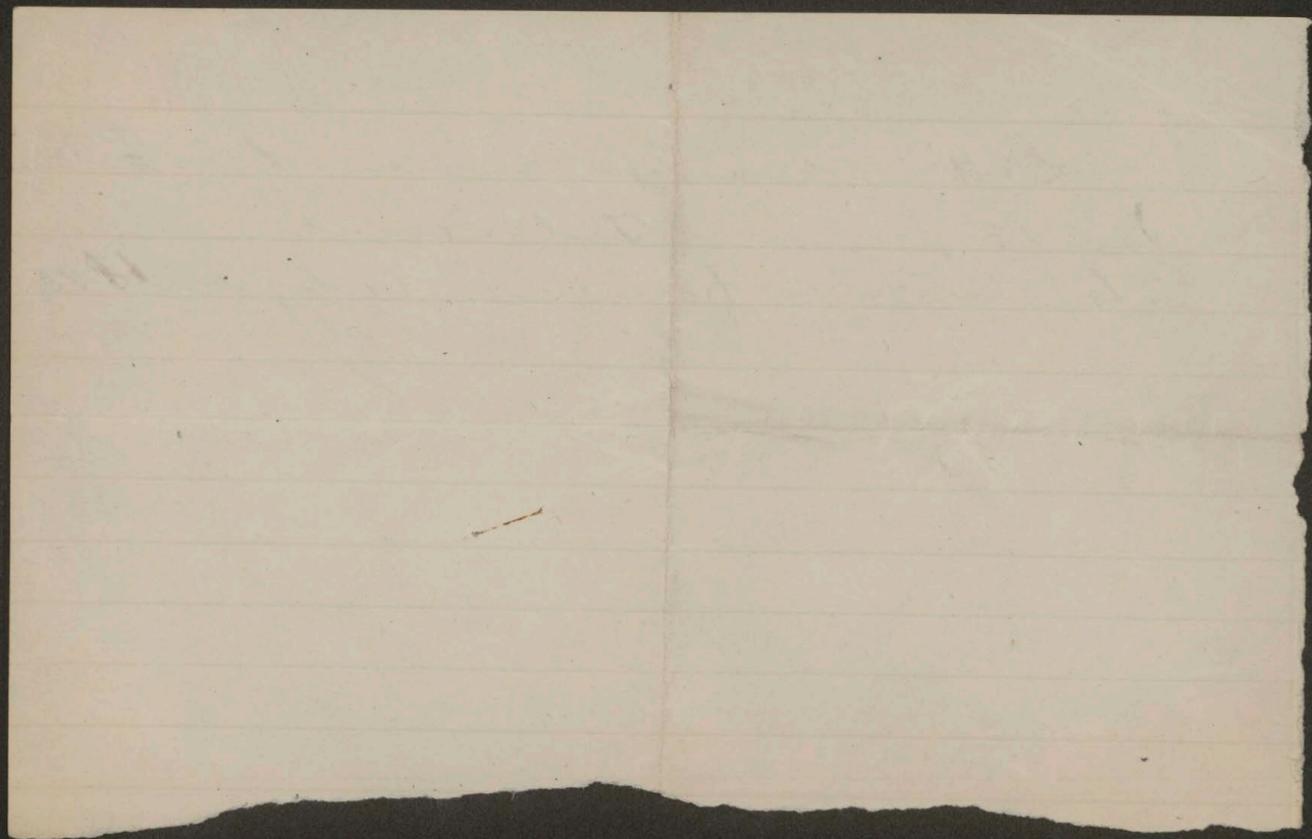
La Sainte-Famille
 article d'Edouard Dumont¹⁾
 dans la livraison de
 Aout 1842 de
 la Universite Catholique
 revue fondee par M. G. G. Gerbet

(à la Bibliothèque
 Nationale Inventaire
 n° = 321142)

Edouard Dumont (ami Dumont)
 1) D'abord professeur d'histoire au Lycée Louis
 à Paris, puis enseignant à Fontenay-le-Comte,
 professeur à Bohain et à Paris, directeur

Littérature polaire - L'aspirit
des steppes par Tolstoï
Le Courrier français 21 Sept. 1846

Notatki (ciężkie)

107

Podrozny - Brodzinski

Obiec Stanu

Godobienstwo

Plak przepisy

Bygones Koczida

Memoria: Pandemie francuskiej

O wymiarach i stylu

Modlitwy - ^(obrazki do modlitwy) ~~nie~~ ^{nie} ~~nie~~

Lin do Georg Land

Laurenty

Cwiczenia Duchowe ^{Sw. Ignacego}

Listy 2 Penn

Zeszyt ^{Sw. Teresy}
Wzrost ²⁰
opowiadam ^{Kmaja}
nieuconego

ponowna

Ballady, Roman
(Town with huts)

9 9 472

14
Gimmars
Lamm

Com 2
Nepara mojeta

22

Com 3
Oda do Bery, do Kory
Majsa Kuska
Pilynym
Zmlichovse

} Womawina

Com 3
Serge by mala kirija
Koronta 2 mops garu }

At Com 4
Mepo Koj
Zuraw

Broj 1 i 2 do Pravnih bydan
Mikavje Krasno

Chmichinka

Listy o Michała Głabowickiego i Krecu

Typodruk Ilust. n. 23 fr 1889
1 4 styżen 1890

2

3

4

5 — 3/15 Lutego

7 — 10/22 Lutego

9 — 17 Lutego - 1 marca

10 — 24 lut. 8 marca

12 — 10/22 marca

15 31 marca / 12 Kwi

16 — 7/19 Kwieta 1890

 1084

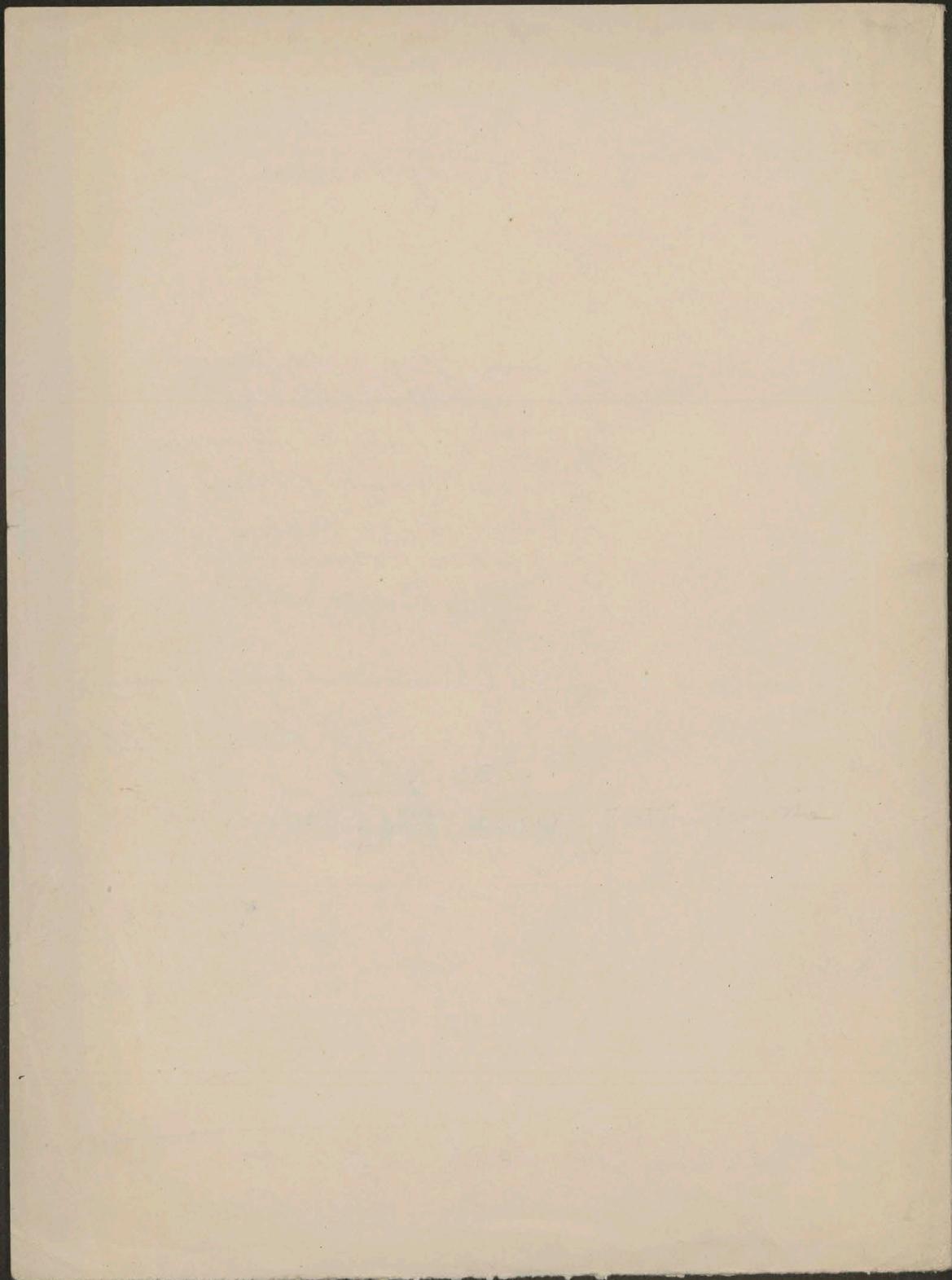

Kłasy n. 1085 3/15 Kwieta 1886
Oty - Josef Boh Zaleski

Kłasy n. 1158 6/18 sierpnia 1887
Oty Spis treści literatury
po B. Z

Z młodych lat Boh. Zaleski
pisał w. Nekrop. Drukt. Warszawski.

Poezje Bohdana Zaleskiego
Wydanie Lwowskie

Daty poezji
B. Z.

Tom 1^y

Prenajwzrota <i>Bohdina Cacia</i> 5 ^{ta}	} Fontainebleau, 18 stycznia 1839
" " <i>Cieci Doga</i> 19	
Stwa stonc - dech duchoho 39	1839
Do Duchy Swietego - Na poranku 42	1839
Boze Nawodzenie 44	1839
Przysłowanie 47	1839
Żelona Niedziela 49	1839
Stabat Mater 52	1839
Wielkanoc - Wetykden 55	Paryż, 1 ^{ta} Kwietnia 1866
W dzień Gromnicowy 57	1839
Luutki 60	Fontainebleau 3 stycznia 1839
Umarli 63	1839
Nacieti Maryi Panny Hymn 5 ^{ty} <i>Kazania</i> 65	Fontainebleau 7 listopada 1850
Dies Trze 75	Batignolles 7 stycznia 1848
Stella Maria Hymn ku Bogu <i>rodzicy</i> 78	Paryż 2 lutego 1866
Do Anioła Stróża 81	Fontainebleau 25 Marca 1857
Rusalki I Prelimie 85	} Gdudzi 1828
" II Skarga 89	
" III Przejawienie 94	
" IV Cudowności 99	
" V Epilog 106	
Comi tam'cygi poranek starego <i>myślenie</i> 113	1825
Spiewajace jezioro 122	1829
Dumka hetmana Kosińskiego 126	1822
Czajki <i>Spiew Lepowozcu w porze 2</i> 130	} 1829
<i>wyprowadz morkiej Konasawicie</i>	
Dumka Masepy 135	1824
Janusz Biernawski - Fragment <i>z rycarskiego rapsodu</i> 142	1822
Przei Sotom do Staroisca 156	1829
Spiewi Party 160	1827
Lubor - Ballada z powieści ludu 162	1822
Ludnita - Dumka z pieśni <i>ukraińskiej</i> 165	1822
Ukharaine - Dumka ukraińska 167	
Mencielina Bohdina 171	1821
Wgorek poiznaima 173	1823
Spiewo poety 177	18 Czerwca 1823
Duma z pieśni ludu ukraińskiego 181	1821
Wstuchnienie za rodzinna chatka 186	1824
Spronniemie 189	1823
Spiewak festiwany - Dumka 190	1829
Fotel 191	1825 ⁵
Bojenje wiotwiana - Dumka <i>przy Koznicach</i> 194	1825
Wspota z stowickim - Wiotwiana 196	Fontainebleau 15 Wnietnia 1834
Wciom w imioniku przyjacielom 199	1825
Do gitary 201	1824
Awab u uozgity Kowia 202	1822
Oduiana - Sonet <i>pedany</i> 205 <i>kesarynx</i>	1825
Poyolety 206	
Motta cise 207	Endonne 5 Października 1837
Miskoicsowic 212	o o o
Wicany lunatyk 214	
Jeniusz Bohater 215	
Żeby 216	
Pravda prawd 217	
Podwoime ku Ojom 218	Fontainebleau, 24 Czerwca 1839
Step 219	o 18 Maja 1839
Łach serdecny na wawach 223	30 Czerwca 1840
Ledy, ledy Ciesiat pitarnek 226	
Metodo zaswatana 229	Fontainebleau, 26 stycznia 1839
Spotkanie z gduś daleko 230	Endonne 30 Wnietnia 1837
Skalna czajka 232	o 25 Kwietnia 1838
Oswowany 234	Fontainebleau 30 Czerwca 1839
Zarawek 236	
Wyjazd bez powrotu 238	Endonne 19 Wnietnia 1837

Gorwie	240	Endoume 15 Maja 1838
Roszarowanie	241	
Olebia alpejska	243	Plombiers 2 Czerwa 1840.
Obaja wiosna	246	
Za Kochana	248	Endoume 18 Wrzebnia 1837
Dwojaki koniec	249	Fontainebleau 29 Maja 1839
Panna wioda	250	
Synowski zół	254	Fontainebleau 7 Czerwa 1839
Kalinowy most	256	Fontainebleau w dniu Marc 1839
Do Żegoty Domejki	275	Parja, 25 Maja 1868
Kosmos	277	Parja, 25 Maja 1868

Tom 2^{gi}

Sam z piśmiz	3	Endoume październik 1837
Nie ma czego czeka	23	Fontainebleau, 22 stycznia 1839
Z domu	24	Endoume, Czerwiec 1838
Mara	25	Endoume, 20 Czerwa 1838
Smutna Kockowianka	27	Fontainebleau, 16 lipca 1839
Pochód	31	Endoume, 20 Wrzebnia 1837
Wyprowadza chocińska	32	Fontainebleau 6 Czerwa 1839
Rozulica	35	Fontainebleau 15 Czerwa 1839
Przechadzka po sa Baynem do Hamelkam N	40	Endoume, 14 październik 1837
Pod koryciem	50	Parja lipca 1861
Damian, Książę Winiowceki	55	Płock 1825
Co mi po tem	77	Endoume, 30 Wrzebnia 1837
Stępowa mogiła	79	1837
Z mogiły lewor, o najpięknym kietnami	82	Plombiers, 15 Czerwa 1840
Lubi niemowlęciu wroci	91	d. 5 Czerwa 1840
Doronaowski na Janym	95	Endoume 8 Czerwa 1838
Maria Buchat, pierwsza ukr.	97	1836
Ercektyniowski suowatek	108	1836
Ewardowski pod bożę figurę	128	Parja, 17 grudnia 1861
Kotofareńko w Warnawie	130	Parja, 12 stycznia 1866
Hsieńna Hawka	132	1836
Czarnokriścińska	167	Endoume, 4 październik 1837
Muze	166	Endoume, 11 Czerwa 1838
Smierć w okławie	169	d. 26 Wrzebnia 1837
Po rosie	172	Fontainebleau 26 stycznia 1839
Ladaco	174	Plombiers 10 Czerwa 1840
Hicny ektopie	175	Endoume 2, Wrzebnia 1837
La-na-na-ti-wi-wi-wi	178	d. Czerwiec 1838
Latawie	179	Fontainebleau, 18 stycznia 1840
Pusatka	183	d. 1839
Rybacka	186	Fontainebleau, 4 Czerwa 1839
Protectny pana Parka zakochany na Ukrainie	189	d. 10 d.
Co ja widział dzisiaj	191	d. 20 Maja 1839
Pytki	193	
Duch od stepu	233	Mohelim listopad 1836

Wydanie Lwowskie

2

Pieśni Serbskie

Tom 3^{ci}

Pudmowa	5
Zareczyuy cara Lazarca	69
Bój Kosowski	76
Pobawiti i boj Kosowski	85
Głowa świętego Lazarca	89
Kosowska dziewczyna	93
Wywiana Muratowa	99
Gody przed bojem	100
Zwiady	103
Zatożenie Kocurta Pawanicy	106
Skromne Milica	113
Prawowiercy	115
Leob Jancaar	116
Misina Jania	117
Spiewatobym sobie	119
Metny Dunaj	121
Jeden z trydziestu	122
Przemowa Kochanków	124
Dziewcę barjaktarem	126
Bożur i róża	127
Lezera	129
Najmilsza woin	131
Lina	132
Czy kwiatki Czy dziewczę?	133
Dziewczyna i stonca	135
Mysliwy	136
Ami sposob ukroc' sie	138
Chtopiec bisiorem	139
Mor	141
Trzy ta	142
Proci dziewczyna	143
Tad dziewczęcy	145
Matki wiime	146
Prospamietywanie	147
Samochwat dziewczyna	148
Belgrad sie pali	149
Uradowanie	150
Lowa i Onet	152
Jak czy owak zawies' nioga	153
Podpalaczka	155
Ai strach	156
Ardeńska Panowa	158
Uwodzina	160
Łojaka nitosi'	162
Łokot i dziewczyna	164
Wilk u Driny	165
Prada junacka	166
Kapidua Aniela	167
Ardeńska Jowij Morisakowica	168
Łroska o meza	170
Barozo stodki catur	172
Łokot i chtopiec	173
Stranice Anzeiona	174
Niewinaczka	175
Plowik utowiony	176
Przekleństwo Junaka	178
Prada taka i owaka	179
Dziewczę na uwieczci	180
Zona Agi Hassan-Agi	182
Pieśń starocesta	189
Przepowiednia-Oda z Horacy	191
O jezic wiewstkim Epodon	192
Oda Horacyjsa do Pirry	195
Oda Horacyjsa do Wenery	196
Marya Stuart w więzieniu	197
Nawiedziny grobu Lany	199

Robustan, Metshewi,

Charaktere,

Endoune

1836-1837

Robustan, Metshewi,

Charaktere,

Endoune

1836-1837.

1819

Endoune, 6 Lutego 1838

do 18 stycznia 1838

Human' 1819

" "

" "

Arignon, 24 Sierpnia 1838.

Fe
Pielgrzym - Ballada z W. Skota 203
Zmienność - 2 Goethego 206
Pieśń Miouicy - 2 Goethego 207 Endorwa 6 Sierpnia 1837
O nocu - 2 Goethego 208 d° d°
Król diadetek - 2 Goethego 210 d: 11 stycznia 1837
Ideaty - 2 Szyllera 212 Paryż, 5 Lipca 1861
Gody ewyjęsców - 2 Szyllera 216 d° d°

Wiersze - Gości	1	Paryż, 15 Maja 1864
Święty Andrzeja, apostoła na Dnieprze	3	do 27 Grudnia 1864
Woman żurawi	7	do 28 października 1862
Łzy	10	do 14 sierpnia 1864
Jaskółki	12	do 10 stycznia 1864
Na wieści	14	do 1 lipca 1864
Nasica	17	do 16 stycznia 1864
Wallegrato w pensiero	19	do 20 lipca 1864
Autyfoza	21	do 20 czerwca 1864
Szuliwy rum	23	do 9 czerwca 1864
Otucha	25	do 9 listopada 1864
Po księżycu	27	19 lipca 1864
Zaduma i nokturno	29	Fontainebleau 20 Września 1864
Spiewna smora	35	do 8 września 1864
Polskie wojny	38	Paryż 28 listopada 1864
Bezdole	42	Fontainebleau 27 Września 1864
Nastroj	45	Paryż 13 stycznia 1865
Angelus	47	do 8 sierpnia 1864
Konje wytyczny	50	do 19 Marca 1865
Rozświeca cudu	56	Fontainebleau 28 września 1864
Prawdzi stepowy	58	Paryż, 19 października 1864
Eligota	60	do 17 grudnia 1864
Moguta Czarowna	65	do 14 lutego 1865
Zamroz	68	do 31 Maja 1864
Zapomiany	70	do 1 czerwca 1864
Tu dalej w lata	72	do 12 września 1862
Ptak daleki	74	Fontainebleau 6 września 1864
Czas w cieplie	77	Paryż, 23 czerwca 1864
Po leciach ku Łorynie	79	do 11 Maja 1860
Objawienia.	81	

Wniebogłosy

Zgrozota i łaska	109	Oelberg 20 sierpnia 1846
Eucharystja	112	Paryż 9 Maja 1862
Cedr	115	do 21 grudnia 1861
Chwata Bogu	117	do 18 listopada 1860
Paralityk	121	do 19 lipca 1861
Do Włocławca na święto Koronacji	128	do 26 sierpnia 1861
Broactwo Sw. Weroniki	128	do 6 listopada 1863
Święty Wincenty a Paulo	130	do 24 lipca 1862
Pieśń Bazyljańska w Przymie	132	Przym 10 lipca 1847
Ku intencjom polskim	135	Paryż 29 czerwca 1863
Abarym i Labor	138	do 9 Maja 1863
Wspominanie (wyprost)	141	do 14 Maja 1864
Świeć się wola Cioja	145	

Wiersze różne

O geniuszach	151	1842
Odpowiedź A. Michiewiczowi	154	~~Fontainebleau~~ ^{Paryż} 14 sierpnia 1841
Decyzja	156	Paryż 10 kwietnia 1871
Pod krajobrazem sybirskim	159	Paryż 23 sierpnia 1861
Do witalnych poetek polskich	160	do 25 stycznia 1867
Głos ku Deotymie	163	do 2 stycznia 1861
Do spottutacji	165	do 29 listopada 1860
Nasze Endoume	167	Endoume 18 Maja 1838
Nasza Gromada	171	Paryż 29 listopada 1876
Improwizacja polska ku państwu powracającemu z Moskwy	175	do 25 czerwca 1867
Przeżycie od Sulimy ku Władysławowi IV	183	Paryż 1862
U nas waczej	188	Endoume 17 lutego 1838
Chorowód polski	192	Paryż 1 września 1867
Żywota z mojej geōli	194	
Bojanie	198	Endoume 18 czerwca 1838
Sen-drewno-wieszcze	202	Fontainebleau 12 czerwca 1839
Do geōli	205	Endoume 13 czerwca 1838
Nasza strucha	208	Fontainebleau 29 czerwca 1839

Modlitwa za Polskę	210	Przym, 13 maja 1843
Modlitwa za Francję	214	Pariz 14 lipca 1870
Niepokój	216	
Dat namogiluy	220	Pariz 15 czerwca 1867
Żuraw	223	
Niewypowiedziana	226	
Wzmianka dnia	229	Pariz, 29 maja 1867
Pod przyprawą: Duchod okupu	231	Fontainebleau 25 stycznia 1858
Przyprawka do poznawania	234	
wydania		
Ktoś by Ktoś	236	Fontainebleau 17 czerwca 1869
Alto co	240	V: 28 d°
W śmieczy (na post-scriptum)	243	Willepuy 1876
do moich dzieł		

Dziela pośmiertne

Tom I^{ty}

W

Predmowa str. 1-1X.

Różne wiersze

Do Łaski	3	Paryż, 12 sierpnia 1866
Orgi a daisraj	6	bez daty
Probleki rytmiczne	8	?
Erucyny	10	?
Hej, hej Ojciec atamanie	12	wyrostek (Teatr Leninskiego)
A przebież piórni mojej	14	Paryż, 5 września 1867
Wstęp do powieści	15	bez daty
Niesapór	17	"
Panny planet	21	Z ostatnich lat
Pocóżtanie	24	bez daty
Probleka Dawidowskiego rytmu	25	?
Probleka Erucynów (waryant)	27	Paryż 9 listopada 1866
Swatanie ^{zamiast} ~~zamiast~~	29	Hoyim 24 października 1870
Boży chorągwy	32	Paryż, 23 kwietnia 1870
Nowy Pański wyprawca	34	bez daty (1876 czy 1877)
Mistrzowi Janowi Matejce	36	Villepreux 22 czerwca 1880
Z dumai starca	39	Z ostatnich lat
Wiemie chwaty	43	?
W nieskończonościach	45	bez daty
Każdy wiecie	46	?
Opodal imie glory	48	?
Pokłosie	49	Z ostatnich lat
Widzenie Flawianowskiego	50	bez daty
Bezmiar	52	?
W Trójce Bożej	54	?
Na pieśni polskiej	55	?
W gorzkosciach	56	Villepreux 12 grudnia 1881

Lusne zapiski o wierszykach

Chwały i żalby starca	57	Z ostatnich lat
Do Sen. Goszczyńskiego	58	Paryż, 1863
Geslarz weteran	59	bez daty
Pomierczyty och pogodnie	60	?
Elegie o smierci	61	?
Biedny Ojciec Ptace	62	Fontainebleau 1859
Niebanaczki	63	bez daty
Lourdes	64	?
Modlitwy	65	?
Uwagi	86 (81)	
Wielki świat	83	Fontainebleau 5 czerwca 1839
Panie, o Panie!	85	dodatek do poezji smutku
Pałny Dawidowe	87	1849
Zozielnik mój, dooko!	90	
Do moich dzieci.	92	Paryż, Grudnia 1860

Lusne rozpamiętywania

Im zbudowanie się.	96	Paryż 15 stycznia 1869
Urodziny	98	Paryż 11 lutego 1869
Majówka	100	Paryż Luty 1869
Sen w nocy przed św. Michałem	102	Paryż 30 września 1863
Fata morgana	107	bez daty
W ciemniku słońca	109	Z ostatnich lat
Miedzy czterema ścianami	110	?
Kochać i spiewać	111	?

Ukrainiszczyna

Zurba	115	
Jamby i Pytki	121	
Jamby z 1864	123	1864
Pytki dawniejsze	135	
Pytki nowe (ostatnich lat)	152	Z ostatnich lat.

Fragmenta większych części

Plaszę łasę	157	} przed 1860. 1826
Kwiat paproci	160	
Panieka	167	

1) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 2) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 3) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 4) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 5) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 6) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 7) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 8) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 9) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 10) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 11) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 12) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 13) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 14) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 15) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 16) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 17) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 18) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 19) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 20) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 21) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 22) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 23) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 24) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 25) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 26) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 27) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 28) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 29) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 30) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 31) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 32) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 33) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 34) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 35) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 36) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 37) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 38) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 39) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 40) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 41) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 42) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 43) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 44) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 45) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 46) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 47) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 48) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 49) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 50) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 51) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 52) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 53) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 54) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 55) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 56) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 57) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 58) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 59) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 60) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 61) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 62) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 63) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 64) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 65) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 66) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 67) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 68) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 69) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 70) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 71) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 72) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 73) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 74) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 75) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 76) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 77) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 78) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 79) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 80) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 81) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 82) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 83) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 84) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 85) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 86) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 87) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 88) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 89) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 90) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 91) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 92) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 93) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 94) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 95) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 96) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 97) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 98) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 99) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 100) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 101) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 102) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 103) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 104) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 105) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 106) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 107) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 108) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 109) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 110) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 111) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 112) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 113) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 114) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 115) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 116) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 117) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 118) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 119) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 120) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 121) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 122) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 123) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 124) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 125) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 126) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 127) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 128) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 129) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 130) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 131) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 132) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 133) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 134) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 135) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 136) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 137) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 138) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 139) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 140) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 141) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 142) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 143) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 144) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 145) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 146) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 147) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 148) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 149) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 150) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 151) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 152) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 153) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 154) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 155) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 156) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 157) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 158) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 159) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 160) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 161) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 162) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 163) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 164) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 165) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 166) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 167) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 168) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 169) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 170) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 171) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 172) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 173) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 174) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 175) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 176) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 177) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 178) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 179) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 180) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 181) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 182) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 183) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 184) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 185) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 186) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 187) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 188) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 189) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 190) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 191) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 192) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 193) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 194) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 195) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 196) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 197) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 198) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 199) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy
 200) Rękopisy i napisy z czasami młodzieńcy

Tota Duma

Objasnienia	177	} Strasburg, Molsheim 1836
Cześć I Wkraina		
I ~~Księża~~ Księża	185	
II Księża	241	
III Pierca	301	

Tom 2^{gi}

Potruba Zbaraska

Objasnienie	7	} Fontainebleau i Kewickina 1840 r.
Cześć I Sprawy i Rozprawy	17	
Cześć II O dalej, dalej	49	
Cześć III Cas do domu cas	89	

Wigilia Godów Eysiacolecia 181

Objasnienie	483	} Gany 1863
I Kruświca	137	
II Piastowa uogita	167	
III Gopto	169	

Mowa na pogrzebie

<u>A. Mickiewicza w Mont.</u>	21 Stymania 1856.
<u>moreney 21 Stymania 1856</u>	179

Poerze Bohdana Zaleskiego

114

Daty Poerzi

I: Wydanie Lwowskie

Tom 1^y

Przenajświętsza Rodzina	Strona 5	Fontainebleau 18 stycznia 1839
Skra słow... duch duchów	39	1839
Do Ducha ^{Wsp} Na poranku	42	d.
Boże Narodzenie	44	d.
Zwiastowanie	47	d.
Zielona Niedziela	49	d.
Stabat Mater	52	d.
Wielkanoc - Welykden	55	Barzi 1 ^{go} kwietnia 1866
Wdrain' gromnicany	57	1839
Smutki	60	Fontainebleau 3 stycznia 1839
Umarli	63	1835
Nachci' Maryi Panny } Hymn ^{Wsp} Kariżmca	65	Fontainebleau 7 listopada 1850
Dies ira	75	Patignotta 7 stycznia 1848
Stella Maris, Hymn ^{Wsp} } Pogodniczy	78	Barzi, 2 lutego 1866
Do Anida Stroza	81	Fontainebleau 9 marca 1857
Rusalki	85	Chrudziń 1828
Co mi tam czyli ^{Wsp} } starego mytkwa	113	1825
Spiewajze Jeniwo	122	1829
Dumka Hetmana Kosinińskiego	126	1822
Orzajki	130	1829 Plock
Dumka Moasepy	135	1824
Janusz Boieniawski	142	1822
Orzei ^{Wsp} do Stawira	156	1829
Spiew Carly	160	1827
Subot	162	1822
Ludmila	165	1822
Ukaranie	167	1821
Nieszaesliwa Rodzina	171	1821
Wzgorok ^{Wsp} doznania	173	1823
Spiew Poety	177	18 Caerawa 1823
Duma z pieśni ludu ^{Wsp} Wkrinińskiego	181	1821
Wetchnienie za rodzinny chatka	186	1824

Spomnienie	--- strona	189	---	1823
Spiewak testmacy	---	190	---	1829
Fijolek	---	191	---	Leszajski ^{ów} 1825
Rozenia Wiosniane	---	194	---	1825
Współce z Stwikim	---	196	---	Fontainebleau 15 Wiosnia 1839
Wiersz wimionnisiu przyjacielom	---	199	---	1825
Do gitary	---	201	---	1824
Arab u nogity Konia	---	202	---	1822
Odmiana	---	205	---	Leszajski ^{ów} 1825
Oryoloty	---	206	---	
Modla Ciska	---	207	---	Endoume 5 Października 1837
Nieskonczoność	---	212	---	Endoume 9 Października
Wieczny Lunatyk	---	214	---	
Jeniusz Bohater	---	215	---	
Żeby	---	216	---	
Prawda prawd	---	217	---	
Podzwonne ku Ojcom	---	218	---	Fontainebleau 24 Czerwca 1839
Step	---	220	---	id 18 Maja 1839
Sach serdeczny na onarach	---	223	---	30 Czerwca 1840
Co dy, tedy liciat ptaszek	---	226	---	
Młoda zaswatana	---	229	---	Fontainebleau 26 Sierpnia 1839
Spotkanie u gduis delika	---	230	---	Endoume 30 Wiosnia 1837
Skalna czałka	---	232	---	id 25 Kwieta 1838
Oczarowany	---	234	---	Fontainebleau 30 Czerwca 1839
Zaranek	---	236	---	
Wyjazd bez powrotu	---	238	---	Endoume 19 Wiosnia 1837
Goniec	---	240	---	id 14 Maja 1838
Rozczarowanie	---	241	---	
Okolica Alpejska	---	243	---	Plombiere 2 Czerwca 1840
Oboja Wiosna	---	246	---	
Zakochana	---	248	---	Endoume 18 Wiosnia 1837
Dwojaki koniec	---	249	---	Fontainebleau 29 Maja 1839
Panna Młoda	---	250	---	
Synowski żal	---	254	---	Fontainebleau 5 Czerwca 1839
Kalinowy Most	---	256	---	id w Koncu Marca 1838
Do Żegoty Domeyki	---	275	---	Paryż, 25 Maja 1838
Kosmos	---	277	---	id id

Tom 2 gi

Sam z Piesnia	--- strona	3	---	Endoume Października 1837
Nicma czego trzeba	---	23	---	Fontainebleau 22 Sierpnia 1839
Ze snu	---	24	---	Endoume Czerwiec 1838

Moara ----- strona	25	Endoume 20 Czerwiec 1838
Smutna Krakowianka	27	Fontainebleau 16 lipiec 1839
Pochód	31	Endoume 20 Wrzesnia 1837
Wyprawa Chocimska	32	Fontainebleau 6 Czerwiec 1839
Łozubiec	36	id 15 Czerwiec 1839
Przechadzka po za Przymem	40	Endoume 14 Października 1837
Pod Brzyżem	50	Paryż Lipiec 1861
Damian, król Winiowicki	55	Stok 1825
Co mi po tem	77	Endoume, 30 Wniednia 1837
Stepowa mogila	79	1837
Z Mogily Sawot	82	Plombieres 15 Czerwiec 1840
Lubi niemowlęciu Swoni	91	id 5 Czerwiec 1840
Downarowski na jassyrze	95	Endoume 8 Czerwiec 1838
Moarian Bukat, piwca	97	Strasbourg, Molheim 1836
Trechymirowski Monastyr	108	id id 1836
Ewardowski pod Boiz figura	123	Paryż 17 Grudnia 1861
Zolotaranko w Warszawie	130	Paryż 12 Kwiecien 1866
Ksiezina Flanka	132	Strasbourg, Molheim 1836
Czarna Ksiezniczka	161	Endoume 4 Października 1837
Nuie	166	Endoume 11 Czerwiec 1838
Smierc w oblawie	169	id 26 Wniednia 1837
Po rosie	170	Fontainebleau 26 Kwiecien 1839
Ladaco	174	Plombieres 10 Czerwiec 1840
Sliczny chlopiec	175	Endoume 25 Wrzesnia 1837
Ca-na-na-na-te-ni-ni-ni	178	id Czerwiec 1838
Satawies	179	Fontainebleau 18 Kwiecien 1840
Rusalka	183	id 1839
Rybaczka	186	id 4 Czerwiec 1839
Cioteczny pana Paska } zakochany na Ukrainie }	189	id 10 Czerwiec 1839
Co ja widzial drisia	191	id 20 Maja 1839
Pytki	193	
Duch od Stepu	233	Molheim listopad 1836

Tom 3^{ci}

Piesni Serbskie

Przedmowa ----- strona	5	} Robertsau, Molheim Chartaux Endoume 1836-1837
Zarzeczna Cara Lazarza	69	
Boj Kosowski	76	
Poboznoti i boj Kosowski	85	
Głowa 5 ^{ty} Lazarza	89	
Kosowska Dziewczyna	93	
Wyzwanie Muratowe	99	
Gocy przed bojem	100	

Zwiady	strona 103
Zalozenie Koscioła Równicy	106
Skromna Miśka	113
Prawowiercy	115
Serb Jancaar	116
Miśka Jania	117
Spiewałabym sobie	119
Moctny Dunaj	121
Jeden z tryaduktu	122
Przemowa Kochanków	124
Dziwacz barjaktarum	126
Bożur i róza	127
Szesera	129
Najmilsza woi	131
Zenia	132
Czy kwiattki czy dziwacz?	133
Dziwaczyna i stonca	135
Możdlivy	136
Ami sportu atory ti	138
Chtopiec bisłorem	139
Moor	141
I wy tu	142
Sufiat i dziwaczyna	143
Ład dziwaczcy	145
Moatki winne	146
Porzamietywanie	147
Samochwał dziwaczyna	148
Belgrad tiż pali	149
Uradowanie	150
Gowa i orzeł	152
Tak czy owak zawiżei moja	153
Podpalaczka	155
Aż strach	156
Ardelska Panowa	158
Urodziwa	160
Crojata mitoté	162
Sokot i dziwaczyna	164
Wilh u Driny	165
Rada gumarka	166
Hafidsia Anicla	167
Odaliska Jowy Morniakowicza	168
Brozka o mżra	170
Bardas stotki entus	172
Sokot i chtopiec	173
Strasznie stradzona	174
Niewiniżka	175
Stowik utowiony	176
Przeklenstwo gumarka	178
Rada taka i owaka	179
Dziwacz na uwizxi	180
Zona Agi-Hattan-Agi	182

Robertson, Moscheim, 1836 —
 Bantreue, Endonne 1837

Pieśń starożytna	Atrona	189	1819
Przepowiednia, oda z Horacego	id	191	Endoume 6 lutego 1838
O zyciu wiejskim. Epodm z Horacego	id	192	id 18 stycznia 1838
Oda Horacjusza do Pirry	id	195	Human 1819
id do Wenery	id	196	id 1819
Maria Stuart w więzieniu	id	197	id 1819
Nawiedziny grobu Laury	id	199	Atignan 24 sierpnia 1838
Pielgrzym, ballada z W. Goethego	id	203	
Przebieganie z Goethego	id	204	Endoume 6 sierpnia 1837
Pieśń Minionny z Goethego	id	208	id
O noc z Goethego	id	210	id 11 stycznia 1837
Król diadur	id	212	id 5 lipca 1861
Ideaty z Sullyera	id	216	id
Gody zwycięstwa	id		

Com A. by			
Wielce - Gosi	Atrona	1	Paryż 15 Maja 1864
S ^{ty} Andrzejj, Apostoła Dmujne	id	3	id 24 Grudnia 1864
Woman zburawi	id	7	id 28 Października 1862
Tkwy	id	10	id 14 sierpnia 1864
gastrotki	id	12	id 10 stycznia 1864
Na wiatr	id	14	id 1 lipca 1864
Nalicia	id	17	id 15 stycznia 1864
W allegro to w penseroto	id	19	id 20 lipca 1864
Antyfon	id	21	id 20 czerwca 1864
Senliwy Szum	id	23	id 9 czerwca 1864
Otruch	id	25	id 9 listopada 1864
Po krzyżcu	id	27	id 11 lipca 1864
Zaduma i nokturno	id	29	Fontainebleau 20 Września 1864
Spiewna amora	id	35	id 8 Września 1864
Solanickie mogily	id	38	Paryż, 28 listopada 1864
Bradole	id	42	Fontainebleau 25 Września 1864
Nastroj	id	45	Paryż 13 stycznia 1865
Angelus	id	47	id 8 sierpnia 1864
Krzyż wytyczony	id	50	id 19 Marca 1865
Proszanka cudu	id	55	Fontainebleau 28 Września 1864
Gravduie niepomy	id	58	Paryż 19 Października 1864
Celigota	id	60	id 17 Grudnia 1864
Mogila Carasowa	id	65	id 14 lutego 1865
Zamroź	id	68	id 31 Maja 1864
Zapóźmiony	id	70	id 1 czerwca 1864
Im dalej w lata	id	72	id 12 Września 1862
Ptak daleki	id	74	Fontainebleau 6 Września 1864
Coas w cieplie	id	77	Paryż 23 czerwca 1864
Pokciek ku Zorynie	id	79	id 11 Maja 1860
Objaśnienia	id	81	
W Niebogłoty			
Zgrzyzota i Kaska	id	109	Dalberg 20 sierpnia 1846
Eucharystja	id	112	Paryż 9 Maja 1862
Cedr	id	115	id 21 Grudnia 1861
Chwata Bogu	id	117	id 18 listopada 1860

<i>Paralitycz</i>	strona	121	—	Paryż	19 lipca	1864
<i>Do Włomu na święto Koronacji</i>	id	125	—	?	26 sierpnia	1864
<i>Bractwo św. Weroniki</i>	id	127	—	?	6 listopada	1863
<i>Święty Wincenty a Paulo</i>	id	130	—	?	24 lipca	1862
<i>Pieśń Bazylikańska w</i>	id	132	—	Raym	10 lipca	1847
<i> Raymie</i>	id	135	—	Paryż	29 czerwca	1863
<i>Ku młodzieńcom polskim</i>	id	138	—	?	9 maja	1863
<i>Albanin i Eabor</i>	id	141	—	?	14 maja	1864
<i>Upomnienie (urywek)</i>	id	145	—	—	—	—
<i>Święci są wola Fłojja</i>	id	145	—	—	—	—

Wiersze różne

<i>O geniuszach</i>	id	151	—	—	—	1842
<i>Odpuścić A. Mickiewiczowi</i>	id	154	—	Brauno	14 sierpnia	1844
<i>Elisiejzota</i>	id	156	—	Hoyeru	10 kwietnia	1871
<i>Pod krajobrazem Sybirskim</i>	id	159	—	Paryż	23 sierpnia	1861
<i>Do młodych poetek polskich</i>	id	160	—	d.	25 stycznia	1867
<i>Głos ku Dostojniemu</i>	id	163	—	d.	22 stycznia	1864
<i>Do spółki wierszów</i>	id	165	—	d.	29 listopada	1860
<i>Nasze Endoume</i>	id	167	—	Endoume	13 maja	1837
<i>Nasza Gromada</i>	id	171	—	Paryż	29 listopada	1875
<i>Improwizacja Polka ku</i>	id	175	—	Paryż	25 czerwca	1867
<i> banderom powracającym</i>	id	—	—	—	—	—
<i> z Moskwy</i>	id	—	—	—	—	—
<i>Polignanie od Siliwiny</i>	id	183	—	d.	—	186
<i>Ku Władysławowi IV</i>	id	188	—	Endoume	17 lutego	1837
<i>U nas inaczaj</i>	id	192	—	Paryż	1 września	1867
<i>Choroba Polki</i>	id	194	—	—	—	—
<i>Kwiata z mojej głębi</i>	id	198	—	Endoume	18 czerwca	1838
<i>Bojarnica</i>	id	202	—	Fontainebleau	12 czerwca	1839
<i>Sen-dziwo-wietrz</i>	id	205	—	Endoume	13 czerwca	1837
<i>Do głębi</i>	id	208	—	Fontainebleau	29 czerwca	1839
<i>Nasza skrzynka</i>	id	210	—	Raym	13 maja	1843
<i>Modlitwa za Polkę</i>	id	214	—	Paryż	11 sierpnia	1870
<i>Modlitwa za Francuz</i>	id	216	—	—	—	—
<i>Niepokój</i>	id	220	—	Paryż	15 czerwca	1867
<i>Dob namojilny</i>	id	223	—	—	—	—
<i>Luraw</i>	id	226	—	—	—	—
<i>Niewypowiedziana</i>	id	229	—	Paryż	29 maja	1867
<i>W zimiersku dnia</i>	id	231	—	Fontainebleau	25 stycznia	1858
<i>Pod przyprawka: Druk od Hefu</i>	id	234	—	—	—	—
<i>Przyprawka do wędzania Pisanickiego</i>	id	236	—	Fontainebleau	17 czerwca	1834
<i>Ktoś czy Ktoś</i>	id	240	—	d.	28 czerwca	1839
<i>albo co?</i>	id	243	—	—	—	—
<i>W śniacym (na post-</i>	id	243	—	Willepreus	listopad	1876
<i> scriptum do moich dumek</i>	id	—	—	—	—	—

Dieta Pośmiertne

Tom 14

strona I - IX

Przedmowa

Różne Wiersze

Do Łaszkii	strona	3	---	Paryz. 12 sierpnia 1866
Ongi i dzisiaj	id	6	---	bez daty
Próbki Rytmiczne	id	8	---	d.
Ecercyzy	id	10	---	d.
Hej, hej, ojcie Atamanie	id	12	---	Lenartowice, 12 sierpnia 1866
A prawić pieśni moje	id	14	---	Paryz. 5 września 1867
Wstęp do powieści	id	15	---	bez daty
Nieszpor	id	17	---	
Ranny Ptaszek	id	21	---	z ostatnich lat
Powstanie	id	24	---	bez daty
Próbka Dantowskiego Rytmu	id	25	---	d.
Próbka Ecercyzy (waryant)	id	27	---	Paryz. 9 listopada 1866
Swatanie Łamieci	id	29	---	Polycia, 24 października 1870
Boży Chorąki	id	32	---	Paryz. 23 listopada 1870
Nowy Świat Wyznawca	id	34	---	bez daty
Mistrzowie Janowi Matejce	id	36	---	Villepreux 22 czerwca 1880
Z dumami starca	id	39	---	z ostatnich lat
Wieniec chwaty	id	43	---	d.
W nieskończonościach	id	45	---	bez daty
Każdy wieś	id	48	---	d.
Opodal inne głosy	id	48	---	d.
Portotia	id	49	---	z ostatnich lat
Widzenie Nowianinuzany	id	50	---	bez daty
Permiar	id	52	---	d.
W imię Pozi	id	54	---	d.
Na pieśni Polokij	id	55	---	d.
W gorakociach	id	56	---	Villepreux, 12 grudnia 1881
<i>Szkiełko i listki o rówieśnikach</i>				z ostatnich lat
Chwały i Łalby stara	id	57	---	Paryz. 1863
Do bawyma Goszajńskiego	id	58	---	bez daty
Geilara Weteran	id	59	---	d.
Pomierzeńcy och pogodnie	id	60	---	d.
Wzgu o zmirachu	id	61	---	d.
Piedny Opau Place	id	62	---	Fontainebleau 1869
Nieboszczyki	id	63	---	bez daty
Lourdes	id	64	---	d.
Modlitwy	id	65	---	
Wrywki	id	81	---	
Wielki świat	id	83	---	Fontainebleau (Czerwiec 1839)
Panie, o Panie!	id	85	---	(Dodatek do pioski Smutki)
Psalmy Dawidowe	id	87	---	1849
Podziękuj mi, Kosko	id	89	---	
Do moich dzieci	id	90	---	
Do moich dzieci	id	92	---	Paryz. grudnia 1860
Szkiełko rozpamiętywania ku	id	96	---	Paryz. 15 stycznia 1869
zbudowaniu się	id	98	---	d. 11 lutego 1869
Wrodziny	id	100	---	d. luty 1869
Majówka	id	100	---	d. 30 września 1860
Son w nocy przed 14ym Michałem	id	102	---	d.
029 września 1863				bez daty
Fata Morgana	id	107	---	
Wcienniku Smierci	id	109	---	z ostatnich lat

1861
1864
1863
1862
1847
1863
1863
1864
1842
1844
1871
1861
1867
1864
1860
1882
1871
1867
186
1833
1867
1838
1839
1839
1843
1870
1867
1867
1838
1831
1839
1876

Między czterema ścianami	strona 110	2 ostatnich lat
Kochać i śpiewać	strona 111	d ^o
Ukrainszczyzna. Lirba	id 115	-
Jamby i Pytki	id 121	-
Jamby	id 123	1864
Pytki Dawniejsze	id 135	-
Pytki Marcowe	id 152	2 ostatnich lat
Fragmenty wyklepek czołowych:		
Ptaszę Laszo	id 157	} reminiscencje ¹⁾ 1826 Strasbourg, Molitors 1836
Kwiat Paproci	id 160	
Panieka	id 167	
Złota Duma	id 177	

Tom 2^{gi}

Potrzeba Kbaraska .. strona 7

Fortainsckan 1 kwietnia 1840

Wigilia Godów

Larys 1863 r.

Tysiącolecia .. id 131

Moona na pogrzebie

21 stycznia 1856

Adama Mickiewicza

w Montmorency 21 stycznia 1856

1) Rękopisy i papury z czasów przed powstaniem 1830 Bohdan Zaleski zostawił u Michała Skarbka, brata Frideryka na wsi pod Sochaczewem i u siostry Szopena w Warszawie przed wyjazdem na tułaczkę, w 1881 r. Grabił list do Edwarda Odynia z 27 września 1882, umieszczony w Korespondencji B Z tom V str. 293. Wzrostem te papury i rękopisy zostały zakupione w zniżce, w całości B Z do Szopena z 18 grudnia 1844 (tom V str. 342)

Plan nowego wydania poezji

Piesn J. B. Z.

Tom 1y.

(Dedykacja A. M. stara i nowa wersnem)

- I Duch od Stepu
- II Przenajświętsza Rodzina
- III Różne Poezje (Piesni Napodroźna)
- 1 - Przechadzka po za Brymem
  - 2 - Sam z Sielnicą
  - 3 - Kwiaty w mej gęstli
  - 4 - Chata Ciska
  - 5 - O Geniuszach do A. M.
  - 6 - Sonety
  - 7 - Pod Przyprawka
  - 8 - Nasze Endrumer
  - 9 - Nierkończoność
  - 10 - Do Wtóru
  - 11 - Jeniute Bohatyr
  - 12 - Pod Krajobrazem Sybirskim
  - 13 - Prawda prawd
  - 14 - Wicany Lunatyk
  - 15 - Do Peotyiny
  - 16 - Abarum i Trabor do J. Z.
  - 17 - Ku młodzieńcom Polakim

Tom 2gi

(Dedykacja D. P. wierszem)

I: Pieśni Religijna. Pieśń ku Niebu. — Księga Hymnów, Psalmów i Prozy mej Kościelnej.

Godło: Duch mój w Tobie opocznie, Panie,
a dla ziemi u mogiły
Kilka piórek posortanie
Co ku Niebu mieć coroność

J. B. L.

- 1- Kwa Stone — Duch duchów
- 2- Jutania do Ducha świętego
- 3- Boie Narodzenie
- 4- Zwiastowanie
- 5- Zielona Niedziela
- 6- w dzień gronnicowy
- 7- Smutki
- 8- Umarci
- 9- Niepokój
- 10- Za Solka — w Niebojstwy
- 11- Zgryzota i Zaska
- 12- Krzyż Śmieszki (Solka pod Krzyżem)
- 13- Pieśń Bazylianika
- 14- Do Anioła stróża
- 15- Psalm: Cantate Domino
- 16- Psalm: super flumina Babilonis
- 17- Stabat Mater
- 18- Dies irae
- 19- Omni die
- 20- Chwata Bogu
- 21- Paraliżyk
- 22- Eucharystya
- 23- sty Wincenty a Paulo
- 24- Bractwo S. Hieronimi

II: Wiersze Różne (Pieśń Najpiękniejsza, Pamiętnik mój)

Godło: Oho, cały niepokój wnetek
Smija jakas' cudow chwilkę
Jakiś obraz, ucań kilka
Kilka z młodych lat pamiętek

- 1 Co mi tam
- 2 Spiewajcie jeniors
- 3 Sprzeczniem do Hawidala
- 4 Spiew Farly

- 5 - Lubor
 6 - Kudmota
 7 - Pieśń Poety
 8 - Testknota z Ukrainy - świat omanien
 9 - Westchnienie za domem
 10 - Wspomnienie
 11 - Triolek
 12 - Do gitary
 13 - Wzgórek porzucania
 14 - Ukazanie
 15 - Arab u mogiły Konia
 16 - Wzm. w smionniku
 17 - do L. R. na egzemplarzu maich pieśni
 18 - Ze snu w Lozannie X. B.
 19 - W smionniku G. P.
 20 - Odmiana - sonet
 21 - Triolety.

III Plimaczenia (Aptoczaczenia)

- Gody zwycięzów z Szyltera
 Znienosić z Goethego
 Pięć Minionych z Goethego
 Onoy z Goethego
 Hrod darsadk z Goethego
 O życiu wiejskiem z Horacego
 Przepowiednia z Szyltera
 Marja Stuart w więzieniu

IV Pyłki (dwie książki)

Tom 3^{ci}

(Dedykacja całk. Porwanie do N)

- I Dumy i Dumki Bohdanowe (Hciąg dusze)
 II Szumki i Wiosnianki
 Przepiski
 III Dumki Nowe
 1 W oman Łurawi
 2 Im dalej w lata.

Tom 4^{ci}

Tom 4^{ty}

I Rapsody.

- 1- Janusz Piłsudski
- 2- Rusalki
- 3- Dymitr Wiśniowiecki
- 4- Kłzga Hanka
- 5- Trechymirowski Monastyr
- 6- Piewła.

II Serbszczyzna

(Głoto: Pieśni ludu jedwabnicki itd)

- 1 Rapsody o Carze Lazarze
- 2- Wiosnianki

Tom 5^{ty}

I Potrzeba Charakteru w trud piśmiennych

II Gdy Jan Kanty

III Hymny sownie (dniestock)

IV Drobne wiersze

1- Ojczyzna stanem naszym

2- Do moich synów

3- Elegja

V Nowe Pytki

Notabene: Poeci wydrukowane w wydaniu
Lwowskim, oraz w wydaniu tym dośmiestnych
a nie wymienione w niniejszym planie należałoby
umieścić, według treści, w jednym z 5 tomów
w odpowiednim wydaniu

D. L.

Plan nowego wydania poezji

(żywa)

Pisni J. B. L.

(u rodzina)

Tom 1.º

(Dedykacja A. M. stam i nowa wierszem)

- 1 Duch od stepu - - - - -
- 2 Przemijiwostu Rodzina
- 3 Roine Socji (Pieni Napodrodzina)
  - 1- Przechadka po za Przymem
  - 2- Sam x Pienin
  - 3- Kwitka w mej Jesli
  - 4- Mada ciera
  - 5- O Jeniusz do A. M.
  - 6- Sonety
  - 7- Sed Prygrawka
  - 8- Nasze Endoume
  - 9- Nieskonianosci
  - 10- Do Wtoru
  - 11- Jeniusz Pokatyr
  - 12- Sed Krajobrazem Sybirskim
  - 13- Prawda prawd
  - 14- Wieczny lunatyk
  - 15- Do Destyny
  - 16- Abarin i Prabor do J. L.
  - 17- Ku miodricankom Solokim

Tom 2^{gi}

(Dedykacja D. S. wierszem)
I Pieśń Religijna

Pieśń ku Niebu. - Księga Hymnów, Psalmów i prozmyj świeższej)

Godło: Duch mój w Tobie opocamie, Panie,
A dla ziemi u mogiły
Kilka piórek parostanie
Co ku Niebu mnie wznosiły.

g. D. 2.

1. Hwa Noie - Duch duszów
2. Jutro przed Duchem S. S.
3. Boże Narodzenie
4. Zwiastowanie
5. Zielona Niedziela
6. W dzień gromnicowy
7. Smutki
8. Umerki
9. Niepokój
10. Za Soltką - W niebożytoy
11. Zmieszanie i Łaska
12. Strajki Świąt. (Soltka pod Krajem)
13. Pieśń Bazylianiska
14. Do Anioła Stróża
15. Psalm: Cantate Domino
16. Psalm: super fluminem Babylonis
17. Stabat Mater
18. Dies irae
19. Omni die
20. Chwała Bogu
21. Paralietyk
22. Eucharystja
23. W. Wincenty a. Paulo
24. Protractus Świętej Weroniki

Tom 2^{ty} (dalej ciąg)

II - Wiersze różne (Siemi Najrańsze, pamiętnik mój)

Gość: Oboi cały szczęścia wątek
 Snuje jakąś cudną chwilkę
 Jakis obna, uśmiech kielka
 Kielka z młodych lat - pamiętek.
 J. P. L.

- 1 - Co mi tam
- 2 - Spiewajże jelsko
- 3 - Środa return do Hawitzera
- 4 - Spiew Party
- 5 - Labor
- 6 - Ludmilla
- 7 - Spiew Poety
- 8 - Festiwna za Ultraing - Świat omanien
- 9 - Wrotechnicnie za domem
- 10 - Wspomnienie
- 11 - Tyjotek
- 12 - Do gitar
- 13 - Wąjotek porognania
- 14 - Ukoranie
- 15 - Arab u mojej konia
- 16 - Wiersz w imionniku
- 17 - Do Z. P. na egzemplarzu moich poraji
- 18 - Za tym w dozamie A. P.
- 19 - W imionniku A. P.
- 20 - Odmiiana Sonet
- 21 - Triolaty.

III - Plumascenia (Spolszczenia)

- 1 - Gody Zwycizicoin z Szylbera
- 2 - Zmiannoti z Götthego
- 3 - Pucin Niminy z Götthego
- 4 - O noey z Götthego
- 5 - Kott dsiadok z Götthego
- 6 - O zyciu wujstkim z Horacyo
- 7 - Prapowiednia z Horacyo
- 8 - Tokaty z Szylbera

IV - Pyłki (Dwie Księgi)

Tom 3^{ci}

(Dedykacja części Pożanie do W)

- 1 Dumy a Dumki Bohdanowe. Księg dwójce
- 2 Szumki i Wiośniantki.

Przypiski

Dumki Nowe

- 1 W oman Żurawi
- 2 Im dalej w lata.

Tom 4^{ty}

1 Rapsody

- 1 Janusa Piemiański
- 2 Rusatki
- 3 Dymitr Wisniowicki
- 4 Kożina Kanka
- 5 Frichymirowski Monastyr
- 6 Pielen

2 Serbszczyzna (Gdzie: Siemi ludu jedumbruki itd)

- 1 Rapsody o Czarze Zagrobu
- 2 Wiośniantki

Tom 5^{ty}

I Potrzeba Zbaraska w trzech pieśniach

II 174 Jan Kanty

III Hymny Polskie (Dzięćdziesiątka)

IV Drobne wiersze

- 1 Ojczyzna stany naszym
- 2 Do moich synów
- 3 Sława
- 4 Do Dostojny

V Nowe Pyłki. —

Nota: Poesje wydrukowane w wydaniu Lwowskim oraz w wydaniu Rom. Obłomestnych
a nie opublikowane w mniejszym plmie nakładem w Warszawie według treści; w pierwszym 25 tomów
w odpowiednim wydaniu. P. L.

~~Warianty~~
~~Warianty~~

Plan nowej edycji moich pism.

Pieśni Bohdanowa w 5^{ach} Księgach

Księga 1^a - a) Dedykacja A. M.

b) Duch od Nepra

c) Przemysłowa Rodzina

d) w Niebogały. Księga Hymnów, psalmów i prozy Kościelnej

Księga 2^a - W młodości i w młotki - Sen Kieles

1) Raptody

2) Dawna pieśni

3) Wspomnienia

Księga 3^a - Dumy i Dumki

Wiosniantki

Szumki

Księga 4^a - Pieśni napodroina (Różne pacęje)

Dwie Księgi Pytków

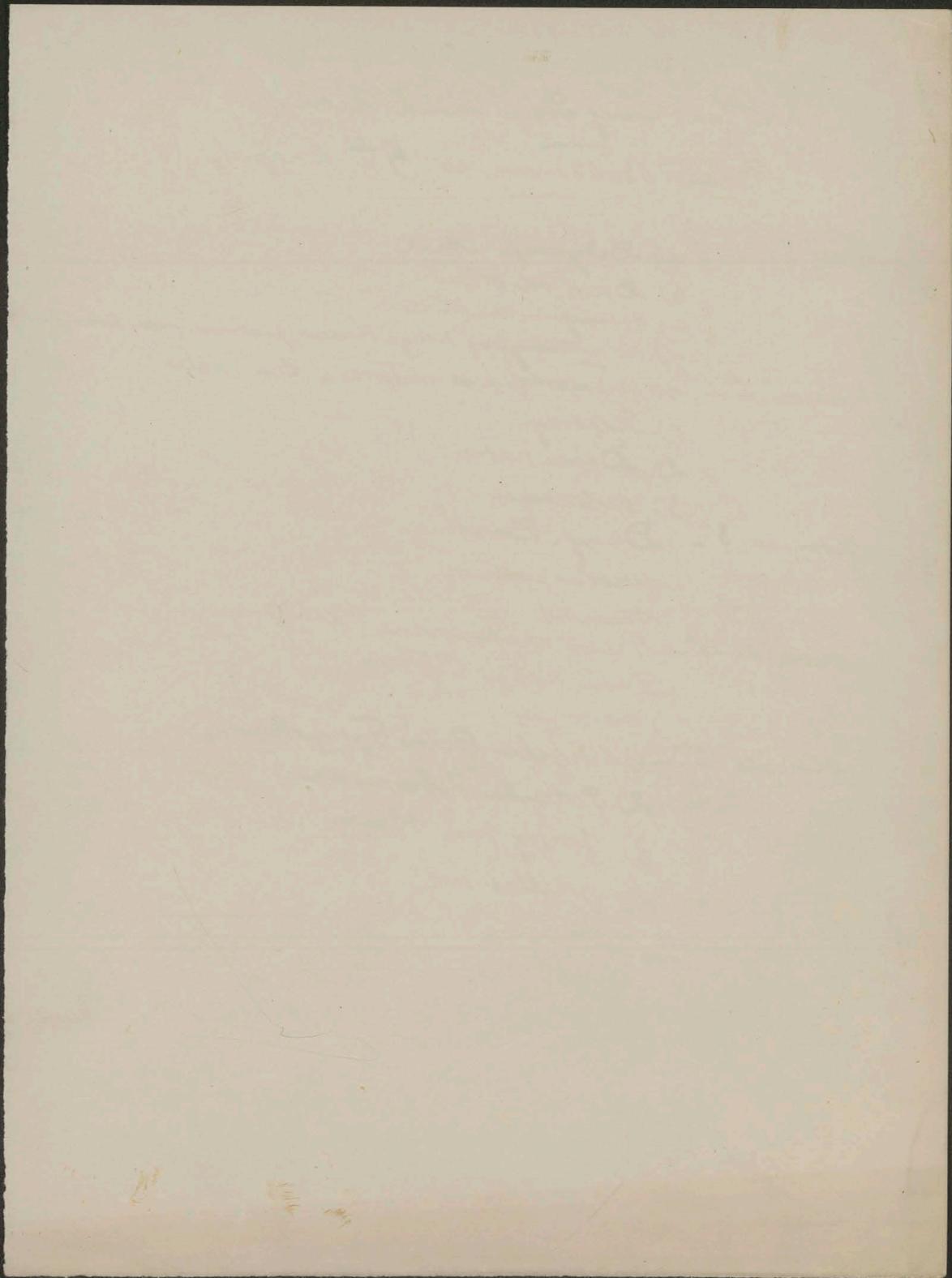
serbskijana

Księga 5^a - 1) Wigilia Godzi Tyrygotkcia

2) Potrzeba Zbaracka

3) Jazyty Jan Klanty

4) Millennium

Wariant od poprzedniego

123

Plan nowej edycji moich pism
Pisni Bohdanowa w 5 Księgach

- Księga 1^a - a) Dedykacja A. M.
b) Duch od Stepu
c) Przenajświętsza Rodzina
d) W Niebogoty - Księga Hymnów, psalmów
i piosenki kościelnej
- Księga 2^a - W Młodości i w młotku - Sen Liche
1) Rapsody
2) Dawne pieśni
3) Holszacczanie
- Księga 3^a - Dumy i Dumki
Wiedziantki
Saumki
- Księga 4 - Pieni napodrozna (Rozmowa poeiz)
Dwie księgi Cyfki
Serbnayana
- Księga 5 - 1) Wigilia Godzin Trygolecia
2) Potrzeba Zbaraska
3) Święty Jan Kanty
4) Millennium

